

V. Cl.
JOHANNIS PEARSONII,

S. T. P.

CESTRIENSIS nuper Episcopi,

O P E R A

POSTHUMA

Chronologica, &c.

VIZ.

DE SERIE ET SUCCESSIONE

Primorum ROMÆ Episcoporum

DISSERTATIONES DUÆ:

Quibus præfiguntur

ANNALES PAULINI,
ET

Lectiones in Acta Apostolorum.

SINGULA

Prælo tradidit, edenda curavit & Dissertationis novis Additionibus auxit H. DODWELLUS, A.M. *Dublinensis*:

Cujus etiam accessit

De eadem Successione usque ad Annales Cl. Cestriensis Cyprianicos,
DISSERTATIO SINGULARIS.

L O N D I N I,

Typis S. Roycroft, LL. Orientalium Typographi Regis; Impensis
R. Clavell, in Coemeterio D. Pauli, MDCLXXXVIII.

698. *h* 3

IMPRESSU

ROBERTA R. M. M.
Christo Pauli ac D.
WILLIAMO
Anthonio Pauli

Imprimatur.

Septemb. 9.
1686.

J. O. BATTELY R^{mo} in
Christo Patri ac D.D.
WILHELMO,
Archiep. Cant. à Sacris.

V. Cl.
JOHANNIS PEARSONII,

S. T. P.

CESTRIENSIS nuper Episcopi,

O P E R A

POSTHUMA

Chronologica, &c.

VIZ.

DE SERIE ET SUCCESSIONE

Primorum ROMÆ Episcoporum

DISSERTATIONES DUÆ:

Quibus præfiguntur

ANNALES PAULINI,

ET

Lectiones in Acta Apostolorum.

SINGULA

Prælo tradidit, edenda curavit & Dissertationis novis Additionibus auxit H. DODWELLUS, A.M. *Dubliniensis*:

Cujus etiam accessit

De eadem Successione usque ad Annales Cl. Cestriensis *Cyprianicos*,

DISSERTATIO SINGULARIS.

LONDINI,

Typis S. Roycroft, LL. Orientalium Typographi Regis; Impensis
R. Clavell, in Coemeterio D. Pauli, MDCLXXXVIII.

JOHN H. MASON

1872

CHRONOLOGICAL

AND

CHRONOLOGICAL

AND

CHRONOLOGICAL

AND

CHRONOLOGICAL

AND

CHRONOLOGICAL

AND

CHRONOLOGICAL

AND

CHRONOLOGICAL

Reverendissimo in Christo

PATRI AC DOMINO

Domino

WILHELMO,

Divinâ Providentiâ

Archiepiscopo *Cantuariensi*,

T O T I U S

Angliæ Primati & Metropolitano.

QUOD res ipsa magnopere suadet,
& officii mei ratio postulat, id
certe egomet absque piaculo mis-
sum facere non potui. Quem enim
magis aut Pearsoniani nominis decus &
gloria, aut etiam Chronologicæ hæ re-

A 3

liquiæ

Epistola Dedicatoria.

liquiæ quàm Reverendissimum CANTU-
ARIENSEM nostrum, hodie vin-
dicem ac patronum agnoscant? Nam in
ea Ecclesiæ tempora incidimus, in quibus
obsequium amicos, veritas odium parit.
Hæc ergo ipsa jamdiu à Petri cathedra
depulsa ad Sedem Tuam Archiepiscopalem
confugit: Cumque totus in ea sis ad Ec-
clesiæ commune bonum & animarum salu-
tem, quid mirum si tantis laboribus par
succrescat invidia? Adeo dura rei Chri-
stianæ pars ac fortuna, tam iniqua etiam
veritatis præ erroris sorte conditio, ut vel
inaudita antehac venerandam Antiquitatem
impune mentiantur, & Fides ipsa Sanctis
semel tradita audiat hæretica. Hem quo
redacta est cœlestis illa veræ Religionis
forma, quàm misere recto Dei cultui super-
stitiosa vanitas illusit! Est genus hominum,
qui lucem ipsam & veritatem Evangelii
aspernantur, qui larvata & ficta omnia
in pretio habent, qui relictis veteris Eccle-
siæ

Epistola Dedicatoria.

*sic monumentis adulterinas merces passim
venditant; in rebus sacris quam fluxa
fides, in digerendis Ecclesiae Annalibus
quanta confusio! Multi tamen exorti sunt
viri boni, quos haec aetas in Ecclesiae Dei
commodum tulit, qui omnes ingenii &
eruditionis copias istorum conatibus feliciter
opposuere; inter quos prima acie merito
stetit, dum vixit, Clarissimus PEAR-
SONIUS, infulati ordinis decus &
ornamentum, cujus haec Chronologia
Pontificia, Imperfecta quidem illa, sed ab
amicissimo Dodwello jam tandem suis
numeris absoluta, sub auspiciis optimis
prodit in lucem. In clientelam ergo Tuam
& fidem, Reverendissime Pater, etiam
magni CESTRIENSIS fama se
commendat, dum judicio Tuo omnia facile
permittit; tam sacro munita praesidio à
Sæculi malignitate labem non metuit;
cumque Vir idem, cujus supra memini,
Pearsonianæ famæ studiosissimus Illustris-
simi*

Epistola Dedicatoria.

*simi ASAPHENSIS nomen in
subsidium suis succenturiaverit, certe nil
aliud sibi voluit, quam ut Opus integrum
duplici hoc clypeo utrimque tectum procedat
in publicum. Deus Opt. Max. Utrumque
servet incolumem in Ecclesiæ Anglicanæ
commodum & felicitatem, & in rei lite-
rariæ literatorumque beneficium maximum.
Ita ex animo precatur ac vovet*

Paternitati Tuæ

devotissimus,

JOANNES THANE.

I N-

INDEX RERUM.

ANNALES PAULINI, à pag. 1. ad p. 25.

Lectiones in Acta Apostolorum.

LECT. I.

I. **C**OEPIIT Ecclesia post Christi verba S. Matt. 16. 18. ante Act. 2. 47. II. Ab Epochâ Pentecostes. III. Tempora Christi admodum incerta. IV. Passus sub Pilato, teste Tacito. V. Annus Passionis per Imperatorem, & Coss. designandus. VI. Annus ille designatur. Ἰησοῦς, Antiquissima Apostolorum Ecclesia. VII. Ἰησοῦς, Cœnacula, loca sacris usibus destinata. VIII. Judæorum ex omni gente Profelyti Hierosolymis Fæsti occasione convenerant. IX. S. Petrus omnium Apostolorum nomine concionatur. X. Coaluerunt conversi in Ecclesiam, primò, recipiendo Baptismum. XI. Secundò, perseverando in Doctrinâ Apostolorum. XII. Tertio, perseverando in fractione Panis, i.e. Eucharistici. XIII. Quartò, perseverando in Orationibus. XIV. Recapitulatio. XV. Temporaria duo: primò, Signa. XVI. Secundò, Bonorum communitas. XVII.

XVIII. Ecclesia Hierosolymitana prima omnium, & mater. à p. 27. ad p. 37.

LECT. II.

I SS. Petrus & Joannes præcipui Apostoli. II. Horæ Orationis apud Judæos receptæ. III. Incertum, an illas observârint primi Sæculi Christiani. IV. Primi earum apud Christianos meminerunt Tertullianus & Cyprianus. V. Quinque Millia conversi, ut intelligendi. VI. Præsidium in arce Antoniâ. Quinam Annas, Caiaphas, Joannes, Alexander. VII. Hi Apostolorum Judices. VIII. Sequuntur gesta Anni Tiberii XIX. post Aug. 19. IX. Bonorum communium distributio penes Apostolos. X. De Barnabâ, & ejus Epistolâ. XI. De morte Ananiæ & Sapphiræ. Defenditur S. Petrus adversus Porphyrium. XII. De umbrâ S. Petri. Argutatio Baronii pro Imaginibus. XIII. Eiusdem alia similis argutatio pro potestate Pontificis Romani.

A *

I N D E X.

Romani. XIV. Romanensium artes in novitatum suarum Antiquitate astruendâ. XV. Rerum dogmatumque Origines in Ecclesiasticâ Historiâ observandæ.

à p.38. ad p.47

LECT. III.

I. Fueritne Gamaliel Christianus? II. De Theodâ S. Lucæ cum Josepho conciliandi variæ Eruditorum sententiæ. III. Hinc gesta Anni Ær. vulg. 34 IV. De Actis Pilati. V. Helenistæ quinam. VI. Diaconatus Officium sacrum. VII. Hoc tempore ab Apostolis institutum. VIII. Nulla tamen erant illis temporibus, quod vult Baronius, Diaconis inferiora Ministeria.

à p.48. ad p.55

LECT. IV.

I. Verbum Domini crescebat. II. S. Jacobus Ecclesiæ Hierosolymitanæ præfectus. III. Is frater Domini, & Justus cognominatus est. IV. Non alius ab Apostolo filio Alphæi. V. Singulari quâdam inter Apostolos Autoritate præditus. VI. Adhuc Synagogis interfuit Apostoli. VII. Libertini Judæi quinam. VIII. Martyrium S. Stephani, quæque de eo observat Baronius. IX. Refutantur. X. Sauli Persecutio. XI. Cur, reliquis fugatis, soli Hierosolymis remanserint Apostoli,

Veterum Traditio. XII. Fabulosa multa de hac Persecutione præmittuntur. XIII. Quos in locos concesserint Discipuli hac occasione dispersi. XIV. De relatione Polati ad Tiberium refutatur Tanaquillus Faber. XV. Cur Deus decretum Senatûs de Christi Divinitate impedierit.

à p.56 ad p.65

LECT. V.

I. Convertuntur à S. Philippo Diacono Samaritani. II. Simon ab eo victus. III. Ad Samariam mittuntur ex Hierosolymis Apostoli. IV. Qui Spiritum S. jam baptizatis conferunt. V. Ab Apostolis nimirum solis conferendum, & Apostolorum successoribus Episcopis. VI. Impositionis manuum & Chrismatismis usus in Confirmatione. VII. Impositio manuum antiquior. VIII. Ludi decennales an. Tiberii vicefimo certus Coss. character. IX. Hæresis Simonianæ ortus. X. Gaza deserta. XI. Candace hoc in loco vix eadem esse potuit cujus meminit Strabo. XII. De loco ubi baptizatus est Eunuchus. XIII. Æthiopus convertit. XIV. Raptus Philippi. XV. Ἡ ὁδὸς, quid. XVI. Sauli conversio. XVII. A conversione quid fecerit. XVIII. Secessit in Arabiam Desertam

à p.66. ad fin. prim. num.

DISSERTATIO PRIMA,

D E

Successione primorum Romæ Episcoporum in genere.

C A P. I.

I. **V** Era series Pontificum Romanorum suis temporum terminis rectè disposita ad intelligendam Historiam Ecclesiasticam perquam necessaria est, p.1.

II. Chronologi Pontificii qui lucem majorem expectabant, aut professi sunt, nihil in ea re effecerunt, p.2

III. Protestantium Chronologi eam partem Chronologiæ aut penitus omiserunt aut confusè tradiderunt, p.3

IV. Solas Heinschenius eam partem cum cura tradidit, nihil tamen certi attulit, ibid.

V. Nobis igitur alia tentanda est via, p.4,5

C A P. II.

I. Duo Romanorum Pontificum hætenus recepti Catalogi veteres erronei, p.6

II. Græcus prior Eusebii. Refellitur Valesius. Quindecim primorum Ecclesiæ Hierosolymitanæ Epi-

scoporum nuda nomina, non item tempora, in Archivis Ecclesiasticis conservata reperit Eusebius, p.7

III. Sed & recentiorum Hadriano ejusdem Urbis Episcoporum tempora admodum incerta, p.8

IV. Horum tamen Episcoporum nonnullorum tempora, nullo prorsus Autore, designavit Eusebius, p.9

V. Malè itaque ex Ecclesiæ Hierosolymitanæ Successione collegit Valesius, tempora primorum Episcoporum in Ecclesiæ Primævæ monumentis fuisse conservata. In reliquarum Sedium primariarum Successionibus conservata fuisse, verisimilius est, non tamen ita certum ut omnem prorsus excludat dubitandi rationem, p.10

A D D I T. H. D. ad Cap. II.

Alius erat Theophilus qui libros scripsit ad Autolyicum, ab Episcopo Antiocheno cognomine, qui Sexto loco successit ab Apostolis. p.11

A * 2

C A P.

I N D E X

C A P. III.

- I. *Ab Episcoporum Successione argumentari solebant secundi tertiiq[ue] Sæculi Patres adversus sui temporis Hæreticos,* p.13
- II. *Item quarti Sæculi & quinti,* p.14
- III. *Qui tamen ubi Successionis illius Catalogos referunt, temporis nullam faciunt mentionem,* p.16

C A P. IV.

- I. *In primis Episcoporum Catalogis nulli memorantur dies emortuales. Senior illa depositio Episcoporum Bucheriana,* p.17
- II. *Recepta de primis Romæ Episcopis plerisque Martyribus sententia erronea est,* p.18
- III. *Notarios colligendis Martyrum gestis primus instituit Fabianus,* p.19
- IV. *Nec ultra Fabiani memoriam surgunt gesta Ecclesiasticis monumentis inserta,* p.20
- V. *Depositionis tam Episcoporum, quàm Martyrum Bucherianæ tempus eruitur,* p.21

C A P. V.

- I. *Hæreticis (sub Sæculi secundi initium) Traditionis Apostolicæ Successionem venditantibus, inde*

facta est Catholicis occasio, ut & ipsi Successorum in Ecclesiis, præsertim Apostolicis, tabulas conferent, p.23

- II. *Istiusmodi tabulas primus collegit Hegefippus, cujus vera adversus Valesium, lectio defenditur,* p.24
- III. *Item adversus Halloixium,* p.25
- IV. *Vera loci interpretatio ulterius confirmatur,* ibid.
- V. *Etiam ex Hieronymo,* p.26

C A P. VI.

- I. *Fundavitne Ecclesiam Romanam Petrus & Paulus,* p.27
- II. *Affirmant Irenæus, Epiphanius, Eusebius,* p.28
- III. *Apostolos Ecclesiæ Romanæ non Fundatores modo, verùm etiam Episcopos, statuit Epiphanius,* p.29
- IV. *A S. Petro solo Romanæ Ecclesiæ Successionem arcessunt Caius Græcus, & Latini Authores plerique,* p.30
- V. *E Scriptura probari nequit, seu Romæ fuisse S. Petrum, seu è contra,* p.31

C A P. VII.

- I. *Sanct. Petrum Romæ fuisse probatur*
- II. *Ex Ignatio, Papiâ, vetustissimo κρυπτα & Πέτρῳ Autore,* p.32
- III. *E*

I N D E X.

- III. *E Dionysio Corinthio,* p.34
 IV. *Ex Irenæo, Caio, Clemente Alexandrino, Tertulliano, Origene, Cypriano, Lactantio, Eusebio, Athanasio, Epiphanio, Juliano Apostatâ, Augustino, Palladio,* p.39
 V. *Mirum itaque reperiri potuisse qui Petrum Romæ unquam fuisse negarent,* p.42
- C A P. VIII.
- I. *Non ita Judæos propriam sibi Provinciam sortitus est Petrus, quin potuerit etiam Gentes, oblatâ occasione, convertere,* p.44
 II. *Et tamen Romæ multi, illis etiam temporibus, fuere Judæi,* p.46
 III. *Petrum è Babylone Epistolam scripsisse conceditur,* p.47
 IV. *Babylon Assyria eo tempore deserta,* p.49
 V. *Non tunc Babylon sedes erat Imperii, sed paulò ante Seleucia; Petro verò prædicante, Ctesiphon,* p.50
 VI. *Sed nec fuit illa Judæorum incolentium multitudo illo tempore celebris,* p.51
 VII. *De Babylone potius Ægyptiacâ intelligendus in Epistolâ S. Petrus,* p.54
 VIII. *Meliùs ad hanc Babylonem referenda erunt quæ per totam illam Epistolam scripsit S. Apostolus,* p.56
 IX. *Refellitur Argumentum Salmasii è Clemente Romano,* p.60
- X. *Ejusdem sententia mortem S. Petri decimo Claudii anno statuentis, etiam refellitur,* p.63
- C A P. IX.
- I. *Salmasii nullos Apostolorum in Ecclesiis Successores concedentis sententia proponitur,* p.67
 II. *Successoris vox de Successoribus partiariis usurpata. In Alexandri III. successione διάδοχοι, ἐπίσκοποι, ἀπόστολοι, quo pacto invicem distinguendi,* p.68
 III. *Proinde quòd in partem ditionis Apostolicæ successerint Episcopi, nihil tamen obstat quo minus dici possint Apostolorum Successores,* p.72
 IV. *Etiam ante mortem S. Pauli singuli Presbyteriis Episcopi præfecti sunt,* p.73
 V. *Primam ad Timotheum Epistolam è Macedonia datam, antequam Romam veniret Apostolus, malè statuit Salmasius. Triplex memoratur Apostoli in Actis prosectio in Macedoniam, quarum nullâ scribi hæc potuit Epistola,* p.75
 VI. *Malè rursus Epistolam ad Titum profectioni Macedonicæ assignat in Actis memoratâ,* p.77
 VII. *Non affirmat Clemens Romanus Paulum, postquam Romam ingressus est, pedem inde postea nunquam*

I N D E X.

- quam extulisse, p.79
 VIII. Bis Romæ Paulum fuisse probatur, p.80
 IX. Inter binos illos Romam aduentus impositi erant Presbyteriis viri singulares Episcopi, p.82
 X. Idem probatur de secundo Temporum Apostolicorum Intervallo, à Martyrio S. Pauli ad obitum S. Joannis, p.84
 XI. Idem de tertio Intervallo probatur ab obitu S. Joannis, usque ad tempora Victoris, ibid.

XII. ADDITIO H. D.

1. Hieronymus Episcopos Presbyteris ab ipsis usque Apostolorum temporibus præfectos existimavit, p.85
2. Non faciunt ad Salmasii causam seu Polycarpus, seu Epiphanius, seu etiam Irenæus, p.88
3. Pii I. Victorisque Epistolæ commentitia, p.90
4. Nihil tamen testantur illæ quod faciat ad causam Salmasii, p.92
5. Jura quedam singularia primariis Presbyteris non potuit negare Salmasius, p.93
6. Veterum nemo credidit quod credidere Salmasius & Blondellus, paritatem illam (quam volunt) Presbyterorum ad tempora Apostolicis recentiora descendisse, p.94
7. Multa sunt in Hieronymi ratiociniis infirmissima, p.97

C A P. X.

I. Pontificum Romanorum Successiones

- descripsit, ante Eusebium, Anonymus qui scripsit sub Severo, p.99
 II. Eusebius in temporibus Pontificum Romanorum disponendis nulum habuit Autorem, p.100
 III. Multis id exemplis evincitur. De temporibus Xysti, p.101
 IV. Dionysium Romanum cum Dionysio Alexandrino aliquot annis sedem tenuisse necesse est, p.102
 V. Diu etiam ante Synodum illam Antiochenam quæ Samosatenum deposuit, p.103
 VI. Successit Romæ Dionysius Gallieni sexto, Antiochiæ Paulus ejusdem Gallieni octavo, p.104
 VII. Synodus Antiochena in Paulum Samosatenum unica. Ea anno Gallieni undecimo primùm congregata est, duodecimo Dionysium Alexandrinum invitavit, decimo tertio Gallieni, Christi CCLXVI. deposito Paulo Domnum suffecit, p.106
 VIII. Dionysius Romanus mortuus, An. Dom. CCLXIX. Defenditur tempus Synodi Antiochenæ ab Autore designatum, p.107
 IX. Eusebii in reliquorum ad Caium usque succedentium Pontificum temporibus errores, p.108
 X. Non fuit alius à Marcellino Marcellus Romanæ Urbis Episcopus, p.109

XI. AD-

XI. ADDITIO H.D.

1. Eusebio res Occidentalis Imperii parum cognita, p.110
2. Nulla habuit Eusebius nova subsidia in Historia quibus caruerit in Chronico, p.112

C A P. XI.

- I. Libellum de Romanis Pontificibus Blondellus in Apologia miris effert laudibus, cujus tamen notas Consulares in Pseudo-Isidoro reprehenderat, p.115
- II. Libelli hujus meminerunt antiquiores Anastasio autores, p.117
- III. Secutus est eundem Pseudo-Isidorus, & quidem illum, quem vulgò habemus, interpolatum, idque in ipsis etiam Librarii erroribus, p.118
- IV. Idem Pseudo-Isidorus Damasum suarum Decretalium Epistolarum Collectorem haberi voluit, qui etiam Libelli de Pontificibus autor vulgò habitus est, p.121
- V. Non Chronicos duntaxat Canones, sed ipsas etiam Pontificum vitas complecti voluit hujus Libelli Autor adversus Turrianum, p.122

C A P. XII.

- I. De Libri Pontificalis Autore, p.24

- II. Alii Damaso partem priorem, posteriorem autem tribuebant Anastasio Bibliothecario; Baroni-
nius nihil Damaso, sed incerto omnia tribuebat Autori, qui tamen è duobus saltem Autoribus sua consarcinavit: Alii Libri universi Autorem solum credebant Anastasium; Alii priorem partem ita Damaso concedebant, ut tamen & ipsam crediderint interpolatam ab Anastasio, p.125
- III. Assertio prima: Prioris partis non esse Autorem Damasum, p.126
- IV. Assertio secunda: Autorem Libri, quicumque tandem is fuerit, non vixisse ante Sæculum Sextum, ibid.
- V. Assertio tertia: Primum Libri Pontificalis Apographum esse quod sub nomine Catalogi secundi edidit Heinschenius, cujus Autor sub finem sexti Sæculi scripserit; Interpolatum tamen atque continuatum ante Anastasium, p.127
- VI. Assertio quarta: Incertum esse an quicquam in illo Libro interpolavit aut continuavit Anastasius, ibid.
- VII. Probatur interpolatum fuisse ante Anastasium, & viceversa in nonnullis mutilatum, p.128
- VIII. Siquid boni habeat in primis Pontificibus Liber Pontificalis, id omne hausit è Catalogo primo per Cuspinianum edito, quem tamen

I N D E X.

tamen ipsum non integrum, sed vitiatum duntaxat, viderit, p. 129

C A P. XIII.

- I. De primo Catalogo per Cuspinianum & Bucherium edito, p. 132
- II. Magni faciendus si quidem corruptum haberemus, p. 133
- III. Qualis hodie extat non ubique fide dignus, ibid.
- IV. Binæ Baronii regulæ refelluntur. In primis Ecclesiæ Romanæ Traditionibus, Græcis potius acquiescendum, quàm ipsis Romanis. Nec ullam faciunt hac in causa fidem adjecti, nullo tamen idoneo teste, Coss. p. 135
- V. Refellitur Heinschenii conjectura Anterum prioris partis Autorem statuentis usque ad Urbanum, p. 137

VI. Anterum prioris partis Autorem fuisse non est verisimile, p. 138

C A P. XIV.

- I. Hygini, Pii atque Aniceti tempora justo seriùs detrudunt receptæ hæcenus rationes tam Latinorum quàm etiam Græcorum, p. 139
- II. Extant tamen tertiæ Eutychii Patriarchæ Alexandrini ab utrisque diversæ, p. 140
- III. In quibus, ut oportuit, horum Pontificum tempora ad anteriora promouentur, ibid.
- IV. Is itaque, quamvis alioqui fide parùm dignus, hac tamen in causâ, Autorem aliquem secutus videtur minimè spernendum, p. 141

D I S-

DISSERTATIO POSTERIOR

D E

Annis priorum Romæ Episcoporum sigillatim, ex vetustis
Historiæ Ecclesiasticæ monumentis, & receptâ Arabum
Chronologiâ rectius disponendis.

CAP. I.

- I. **I**N Catalogo Successionis id imprimis curandum est, ne aut falsi inserantur, aut veri è Catalogo excludantur Episcopi, p.145
- II. Cletus malè in Catalogum intrusus. Eum non agnovit Ignatius, p.146
- III. Non agnovit Irenæus, non Caius, non Eusebius, &c. nec verè Epiphanius, p.147
- IV. Sed nec in Ecclesiâ Latinâ Cyprianus, Optatus, Augustinus, Hieronymus, aliique vetustissimi, p.149
- V. Discrepant inter se qui Cletum intrudunt, quo tandem ordine fuerit inserendus, p.151
- VI. Gesta Cleti & Anacleti invicem diversa pro arbitrio conficta, p.152
- VII. Erroris occasio, ibid.

CAP. II.

- I. Intruso Cleto malè collocatur initium Lini, p.154

- II. Linus, superstibus etiamnum Apostolis, in sede collocatus, & ante illos etiam mortuus, ibid.
- III. Idem aliunde confirmatur, p.156

CAP. III.

- I. Unde ortum habuerit opinio de pluribus Romæ uno tempore sedentibus Episcopis, p.158
- II. Ita sensere Rufinus & Beda, p.159
- III. Plures simul Episcopos non agnoverunt vetustiores, Irenæus, Cyprianus, Cornelius, Novatianus, Pacianus, ibid.
- IV. Nemo ante Rufinum, cui occasionem errandi dedit supposititia Clementis Epistola à se Latine versa, p.160

CAP. IV.

- I. Prædictam de pluribus eandem sedem possidentibus Episcopis sententiam, ut in usus suos detorqueant
B *

I N D E X.

- torqueant Episcopalis Regiminis adversarii,* p.162
II. Commenta Blondelli, p.163
III. Aliter de Successione sensu Clemens ipse Episcopus Romanus, p.164
IV. Haufit è Libro Pontificali Paradoxa sua Blondellus, quem nec ipse tamen bonæ fidei testem agnovit, nec, si agnosceret, causæ suæ favere deprehenderet, p.165
V. Commenta Salmasii ex eodem Libro Pontificali, p.166
VI. Mirum est Librum Pontificalem tanti, hac in causa, fecisse utrumque, tam Blondellum quàm Salmasium, p.167

C A P. V.

- I. Ad annos trium primorum Episcoporum acceditur,** p.168
II. Sedem tenuit Linus ab An.Dom. LV. ad LXVII. ibid.
III. Corrupta sunt è Platina, hoc in loco, Romana Breviaria recentius edita, p.169
IV. Linum ante Apostolos decessisse credidit Autor Constitutionum Apostolicarum, p.170
V. Anenclerus ab An. LXVII. ad LXIX, ibid.
VI. Non longè inde discedit Heinschenius, p.171
VII. Clemens ab An. LXIX. ad LXXXIII. quo anno Evaristi

ingressum ponit Eutychius, cujus inde vestigia premit Autor. Tertius Trajani Annus fatalis veterum Erroribus, p.172

A D D I T I O H.D.

1. Tertio Vespasiani, non Trajani, anno mortuus Agrippa junior, p.173
2. S. Joannis obitum tertio Trajani anno contigisse putarunt Veteres, p.175
3. Quo anno obiit S.Joannes, eodem Trajani Persecutionem, Martyrumque omnium obitus, quos in ea Persecutione passos credebant, contigisse existimabant, p.176
4. Quibus nixi ratiociniis Veteres tam varias de S. Joannis obitu sententias adinvenerint, p.178

C A P. VI.

- I. Ad Clementis tempora ab Eutychio designata propugnanda propius acceditur,** p.180
II. Tria in contrarium Argumenta proponuntur, ibid.

A D D I T I O H.D.

1. Objeccio prima, De tempore velatæ à Clemente Domitillæ, p.181
2. Fictitia est secunda illa Domitilla Virgo, ibid.
3. Non fuit primis Christianitatis initiis in honore Virginitas, ne quidem apud Philosophos, p.182
4. Sed nec apud Sacerdotes, p.184
5. Nihil imminutus Sacerdotii honor legitimo Matrimonio, p.186
6. Quis

6. *Quis Eunuchus propter Regnum Cœlorum,* p.188
7. *Matrimonium in honore habebant primi Christiani,* p.190
8. *Conjugium non aspernabantur nonnulli in Ecclesiâ honoratissimi,* p.192
9. *Nec usum Conjugii à loci sui sanctimonia alienum censebant,* p.193
10. *Nonnullos cum Uxoribus etiam consuevisse verisimillimum est,* p.195
11. *Rationes Apostoli pleræque majorem Calibatus Utilitatem quam Conjugii respiciunt ; paucae potiores etiam Honestatem,* p.197
12. *Rationes aliæ quibus factum ut Apostolicis quoque temporibus caperit in pretio esse Virginitas,* p.199
13. *Capit certe de facto, illo quoque seculo, in honore esse Virginitas,* p.202
14. *Non tamen sequitur Virginitatem professam esse juniorem illam Domitillam,* p.204
15. *Traiano primum Imperante, ad publicam Virginitatis professionem admissæ, sed in Viduarum Collegio Virgines,* p.206
16. *Virgines in Viduarum Collegium admissæ nullæ minores sexagenariis,* p.207
17. *Vota apud Viduas nulla. Explicatur locus 1 Tim. 5. v. 12.* ibid.
18. *Nec proinde, pro Viduarum exemplo, Virginitas erant Vota aut Vela ab Episcopis imponenda,* p.210
19. *Recapitulatio,* p.212
20. *Ad secundam Obj. Resp. Verisimile non est Martyrem obiisse Clementem,* p.213
21. *Nec Martyrem disertis verbis appellavit Eusebius ; credidit tamen, sed nullo fretus, ut videtur, Veterum*

- testimonio, p.214
22. *Confuderunt Fabulatores Clementem Consulem verè Martyrem cum Clemente Pontifice,* p.215
23. *Est etiam aliunde suspecta receptior illa dispositio quæ Clemens mortuus sub Traiano creditur,* p.217
24. *Ad tertiam Obj. Resp. Scripsit Clemens ad Corinthios sub Nerone, non sub Domitiano,* p.218
25. *Quo sensu Ecclesiam Corinthiam ἀρχαία appellavit Clemens,* p.222

C A P. VII.

- I. *Evaristus sedit ab An. Dom. LXXXIII. ad An. Dom. XCI.* p.224
- II. *Alexander ab An.Dom. XCI. ad An.Dom. CI.* p.225
- III. *Acta Alexandri non sunt syn-cera,* p.226
- IV. *Neque antiqua :* p.227
- V. *Sed potius nova, nec ante VII. Sæculum scripta,* p.228
- VI. *Xystus sedit ab An.Dom. CI. ad An.Dom. CXI.* p.231
- VII. *Qui post obitum S. Joannis Apostoli Pascha ἀναστροφῶν instituisse videtur,* p.233
- VIII. *Telesphorus sedit ab An.Dom. CXI. ad An.Dom. CXXII. quando gloriose Martyrio coronatus est,* p.234

I N D E X.

C A P. VIII.

- I. Tempora priorum Romæ Episcoporum confirmantur, p.235
- II. Ante An. Dom. CLII. quo mortem Telesphori statuunt alii, Hæreses suas vulgârunt Valentinus, Cerdo & Marcion, p.236
- III. Quod verum esse de Marcione omnium recentissimo concedit ipse etiam Petavius, p.237
- IV. Post mortem Hygini Hæresin suam primò docuit Marcion, p.238
- V. Non vixit Hyginus ad annum CLII. ut existimat Petavius, p.239
- VI. Sed nec usque ad An. CXLII. ut putat Blondellus, p.240
- VII. Explicatur locus Tertulliani. Epocha Tertulliani, de ortu Marcionis, in initio Pii terminanda est; Et quidem Pii Imperatoris non Pontificis, ibid.
- VIII. A Tiberii XII. Ær. vulg. XXV. inchoanda, p.241
- IX. Varia tempora, varique gradus, quibus Hæresin suam vulgavit Marcion, p.243

A D D I T I O H. D.

1. Epochæ Tertulliani à XV. Tiberii inchoanda, p.245

2. In initio Marcionis terminanda, p.246
3. Quod quidem Marcionis initium, cum Pio concurreret non Imperatore, p.247
4. Sed Pontifice, & quidem cum Pii Pontificis initio, p.248
5. Incidit Epocha Tertulliani in eundem Annum, quo cæperit Pius, pro rationibus Cl. Cestriansis, Eutychianis, p.250

C A P. IX.

- I. Proponitur locus Epiphanii de ortu Cataphrygum, p.253
- II. Sententia Petavii. Malè ille Montanum XIX. Marci ortum existimavit, ibid.
- III. Episcopus Romanus, quem ait Tertullianus à Praxeæ in Montanistas fuisse excitatum, erat E-leutherus, p.255

C A P. X.

- I. Commentum Blondelli de translatò in electitios Præpositos, sub Hygino, seniorum primatu, p.256
- II. Interpontificii quadriennium, quod renixus argumentum credidit Blondellus, inter Hyginum & Pium, nullum, p.257
- III. Falsò observavit è Libro Pontificali Blondellus nullos, ante Euaristum, in Ecclesiâ Romanâ fuisse

I N D E X.

- fuisse Diaconos, p.258
 IV. Varia Archontum Atheniensium genera, p.259
 V. Nulli Atheniensium Archontes similes Christianorum Episcopis, p.262
 VI. Quo sensu Episcopos Archontas dixerit Origenes, p.263
 VII. Episcopi Collegas, quales habebant Archontes, in eadem Urbe nullos habebant, p.264

C A P. XI.

- I. Hygino successit Pius, Pio Anicetus, Aniceto Soter, p.265
 II. E vero horum Pontificum ordine convincuntur imposturae Epistolae Pii ad Iustum Viennensem, p.266
 III. E commentitiâ Pii Epistola prodiit Decretum apud Gratianum ipsum quoque commentitium, p.268
 IV. Erant etiam à Latinis qui ordinem horum Pontificum praedictum sequerantur, p.269

C A P. XII.

- I. Hyginus sedit ab An. Dom. CXXII. ad An. Dom. CXXVI. Non Martyr, p.270
 II. Vacatio ferè annua. Inde Pius ab An. Dom. CXXVII. ad An. Dom. CXLII. Nullum erat, post

- Hyginum, Interpontificii quadriennium, ut credidit Blondellus, p.271
 III. Solus hoc in loco verisimilia tradidit Eutychius, p.273

C A P. XIII.

- I. Cæpit Anicetus ab An. Dom. CXLII. sub Pio, aliis etiam suffragantibus præter Eutychium, p.274
 II. Tam maturè cæpisse in sequentibus probandum, p.275

C A P. XIV.

- I. Romam venit sub Aniceto Polycarpus, & quidem Imperante Pio, quo etiam Imperante passus est, p.276
 II. Scripsit Irenæus adversus Hæreses circa An. Dom. CLXXX. post aliquas tamen à Polycarpo in sede Smyrnæa successiones, p.277
 III. Vidit Irenæus Polycarpum, sed puer ipse admodum senem, p.278
 IV. Multis proinde, antequam scriberet, annis, p.280

C A P. XV.

- I. Polycarpi Martyrium maturius suadet Ætas LXXXVI. vitæ annum, cum pateretur, ægentis, p.282
 II. Annos

I N D E X.

H. *Annos illos de Professione Christianâ aut Ministerio, intelligunt qui Martyrium ejus recentius existimant,* p.283

III. *Qui annum egerit, cum patetur, LXXXVI. recte dici potuit πᾶν μετέλθῃ,* p.284

C A P. XVI.

I. *Idem colligitur ex ætate Nicetæ, & L. Statii Quadrati Proconsulis,* p.286

C A P. XVII.

I. *Titum Quadratum in Chronico Alexandrino scriptum fingit Petitus, & de T. Numidio Quadrato Asiæ Proconsule intelligit; Titum Numid. Quadratum intelligit etiam Blondellus, sed non Asiæ Procos. sed Romæ Cos. cum L. Vero Aug. III. Cos. De eodem Veri Imp. Collegâ intellexerunt Bucherius etiam & Usserius. Perperam,* p.288

II. *Quadratus Vari magister erat Numidius Quadratus. Incertum est quod è Peste collegit Valesius, Quadrati Rhetoris Proconsulatum in VII. Marci incidisse,* p.289

III. *Numidius Quadratus, cujus meminit Aristides, erat Asiæ Proconsul Anno CLXX. Pollio*

An. CLXXI. Severus An. CLXXII. p.291

IV. *Recapitulatio,* p.292

C A P. XVIII.

I. *Σάββατον μὴνα, Sabbatum illud quod diem Paschatis proximè præcedebat,* p.293

II. *Sic etiam è sententiâ Judæorum,* p.295

III. *Incidit hoc Sabbatum in VII. Kal. April. quo anno passus est Polycarpus. Aliæ Lectiones exploduntur,* ibid.

IV. *Incidit etiam in secundum Xanthici,* p.297

V. *Secundus Xanthici non incidit in Februarium, contra Valesium,* ibid.

VI. *Emendatur fortasse locus Epiphaniï,* p.299

VII. *Cum æquarentur mensibus Julianis menses Macedonici, ad eum mensem Julianum accommodatus est totus mensis Macedonicus, quem longè maximâ ejus parte antea occupabat. Aprili autem non Martio respondebat æquatus Xanthicus,* p.300

C A P. XIX.

I. *Pionius eâdem, qua Polycarpus, persecutione passus est, non sub Decio,* p.302
II. *Acta*

INDEX.

II. Acta Pionii, quæ vidit Eusebius, periiſſe videntur ante Metaphraſtem, p.303

III. Recentioreſ faciunt Polycarpum recentiores quàm revera fuerit, p.304

IV. Idem de Carpo & Papylo ſtatuendum quod de Pionio, p.305

C A P. XX.

I. Anni Martyrii Polycarpiani Lit. Dom. B. primis Marci annis non convenit, p.307

II. Paſchalis character non convenit anno CLXIX. convenit autem anno CXLVII. accuratiſſimè, ſeu per Tabulas fiat ſupputatio, ſeu per Phaſin, p.308

III. Convenit quidem anno CLVIII. Paſchalis character: ſed non conveniunt reliquæ anni notæ, quo paſſus eſt Polycarpus. Col- ligitur itaque ante An. CXLVII.

rectè ab Eutychio conſtitutum eſſe initium Aniceti, p.309

C A P. XXI.

I. In Aniceto ab Eutychio diſceditur, cui tribuit annos XVIII. integros, p.311

II. Aniceti tempus conſirmatur ex Hiſtoriâ, p.312

III. Mortuus Anicetus initio Anni CLXI. p.314

C A P. XXII.

I. Soter tenuit annis IX. ab anno CLXI. ad an. CLXX. p.315

II. Numeri Ordinationum, in primis hiſce Pontificibus, nec fidem merentur, nec ſolent annis quibus ſederint Pontifices, reſpondere, p.317

III. Soterem nemo unquam veterum Martyrem agnovit, ibid

IV. Concluſio, p.318

H. E. N.

I N D E X.

HENRICI DODWELLI DISSERTATIO SINGULARIS DE Pontificum Romanorum primæva Successione.

CAP. I.

De hujus Dissertationis Consilio.

- §. I. **I**N nova hac Pontificum Romanorum Chronologia investigandâ consilium Cestriensis,
p. I
2. Consilium nostrum, p. 4

CAP. II.

Nastra in Eusebii mente indagandâ, subsidia.

- §. I. **H**abuit Eusebius in hac Pontificum Chronologiâ Autores, p. 6
2. Nec alios tamen illos in Historia, quam quos fuerat secutus in Chronico, p. 8
3. Lectionum Eusebianarum antiquissimarum testes habemus Rufinum, Hieronymum, Prosperi, ibid.
4. Quo pacto Prosper sit ad usum accommodandus, p. 9

5. *Testem etiam de Chronici Lectionibus, ipsum in Historia habemus Eusebium. In sententiâ Eusebii indagandâ Chronico potius fidendum quàm Historiæ: Sic tamen ut nonnunquam Chronico subsidium viceversâ afferat Historia,* ibid.

CAP. III.

Eusebiana Pontificum Romanorum dispositio ad finem Xysti.

- §. I. **Q**uibus tandem conjecturis ductus Eusebius S. Petri initium II. Claudii anno assignaverit, p. 12
2. Chronici Prosperiani integri à Labbæo editi intervalla è Cycli Paschalis Judaici fastis constituenda. Cycli Judaici initium à III. Claudii anno, pro Judæorum mente, repetendum. Claudii II. erat Sabbaticus, p. 15
3. Cycli primi intervalla omnia pro mente

- mente Prosperi constituuntur, p.16*
4. *Tenuit Sedem Romanam Linus, pro principiis Eusebii, ab anno Neronis XIII. ad II. Titi, p.17*
 5. *Vnde factum ut annos Imperatorum aliter in Historiâ, in Chronico aliter numerârit Eusebius, p.19*
 6. *Anencletus à II. Titi ad XI. Domitiani, p.21*
 7. *Clemens ab XI. Domitiani ad III. Trajani, p.22*
 8. *Euarestus à III. Trajani ad annum ejusdem XI. p.23*
 9. *Alexander ab an. Trajani XI. ad II. Hadriani, p.25*
 10. *Xystus à II. Hadriani ad XII. p.26*

C A P. IV.

Fasti Coss. pro secundi tertiiqve Cycli intervallis, ex Prosperi mente, constituti.

- §. I. *Cycli Annorum LXXXIV. Christiani apud Prosperum initium ab initio Judaici triennio sejunctum, p.28*
2. *Redduntur ejusdem Cycli, initii tamen adeò diversi, rationes, p.29*
3. *Anni Imperatorum in secundo Cyclo, pro mente Prosperi, constituantur, p.32*
4. *Emendantur etiam, & in tertio Cyclo, ex ejusdem sententiâ, anni Imperatorum, p.34*

C A P. V.

Successo Romanæ Ecclesiæ Eusebiana à Xysto ad finem Fabiani.

- §. I. *Tenuit sedem Romanam Telephorus, pro principiis Eusebii, à XII. Hadriani ad I. Pii, p.36*
2. *Hyginus à I. Pii ad V. p.38*
3. *Pius Pontifex à V. Pii Imperatoris ad XX. ibid.*
4. *Anicetus à XX. Pii ad VIII. Marci, p.39*
5. *Soter à Marci VIII. ad XVI. p.40*
6. *Eleutherus à Marci XVI. ad Commodi XII. ibid.*
7. *Victor à XII. Commodi ad IX. Severi, p.43*
8. *Zephyrinus à IX. Severi ad I. Elagabali, ibid.*
9. *Callistus à I. Elagabali ad II. Alexandri, p.44*
10. *Urbanus à II. ad X. ejusdem Alexandri, p.45*
11. *Pontianus à X. Alexandri ad II. Maximini, p.46*
12. *Anteros mense uno, p.47*
13. *Fabianus à II. Maximini ad I. Decii, ibid.*
14. *Philippi anni V. duntaxat numerandi sunt, pro verâ sententiâ Eusebii, p.48*
15. *Certus hic est hujus Successionis terminus in I. Decii, tam pro*

C *
verâ

I N D E X.

- verâ Historiâ, tam pro sententiâ* p.66
Eusebii. p.50
 16. *Annos Pontificum, è Testimoniis; annos Imperatorum, quibus jungendi essent Pontifices, è Conjecturis, didicit Eusebius,* ibid.
 17. *Temporum minutias nullas, in hac Pontificum Successione, exploratas habuit Eusebius,* p.51
 15. *Heracleæ,* p.66
 16, 17. *Dionysii. Notæ Historicae quibus colligitur vixisse Dionysium ad An. CCLXIV.* p.67, 69
 18. *Tres erant in Paulum Samosatenum Synodi, quarum I. initio defunctus est Dionysius,* p.70
 19. *Tempus Maximi,* p.73
 20. *Theonæ,* ibid.
 21. *Petri,* p.74
 22. *Annos Episcoporum ex Autoribus, Imperatorum è Conjecturis hausit Eusebius,* p.75

C A P. VI.

Successio Sedis Alexandrinæ.

- §. 1. *In Successione Alexandrinâ Veterum neminem habemus qui possit cum Eusebio, cui sit potius fides adhibenda, contendere,* p.53
 2. *Ad explorandos Romanorum Pontificum in Canone Eusebiano locos, etiam errores Eusebii, in Pontificum Alexandrinorum dispositione, sunt tamen ipsi non inutiles,* p.55
 3. *Distinguendi itaque à numeris Eusebii Historicis, numeri ejusdem conjecturales,* p.56
 4. *Tempus Aniani,* ibid.
 5. *Abilii.* p.57
 6. *Cerdonis,* p.58
 7. *Primi,* p.59
 8. *Justi,* p.60
 9. *Eumenis,* p.60
 10. *Marci,* p.61
 11. *Celadionis,* p.62
 12. *Agrippini,* p.62
 13. *Juliani,* p.63
 14. *Demetrii,* p.64

C A P. VII.

Occidentalium Catalogorum fontes.

- §. 1. *Primus Catalogus, si verè fuisset ævi Liberiani, recentiorum Interpolationes meritò suspecti habendi essent,* p.88
 2. *Sed multa in eo suspecta ne fuerint ævi Liberiani,* p.90
 3. *Menses & dies in primo etiam Catalogo probabile est fuisse fictitios,* p.92
 4. *Primus Catalogus admodum diversus ab eo qui fuit (si tamen ullus fuerit) ævo Liberii,* p.93
 5. *Latinorum Catalogorum hodiernorum omnium fons Autor Anonymus, qui scripsit sub Alexandro Severo,* p.94
 6. *E Cyclis recentiorum Paschali- bus ad usus Chronologicos accom- modatis,*

INDEX

- modatis, acceſſerunt poſtea Imperatores & Coſſ. Cyclum Hippolyti adhibuiſſe videtur Anonymus ſub Alexandro Severo, p.95*
7. *Anonymum ſecutus eſt Autor Computi S. Cypriano attributi, p.97*
- 8,9. *Africani Chronicon per Faſtos Conſulares ad ſua tempora deductum; novis deinde Faſtis Conſularibus continuârunt recentiores. Probatuſ eſt fragmento Codicis MS. Mertonenſis, p.97, 99*
10. *Inde recentiorum Faſtos emanâſſe veriſimile eſt. Cum Faſtis Idatianis maxime conveniunt Catalogi Latini, p.100*

C A P. VIII.

*Tempora S. Petri, Lini & Anen-
cleti.*

- §. 1. *Annos S. Petri ut variè ſupputârint, & quibus demum conjecturis ducti Veteres, p.103*
2. *Variorum Autorum numeros in unum imperitè confudit Autor Catalogi Bucheriani, Liberio proinde non coævus, p.105*
3. *De Lini annis variæ Veterum ſententiæ, quibus tandem rationciniis collectæ, p.106*
4. *Etiâ de annis Anenclleti, p.108*
5. *Eccleſiam Romanam non funda-*

bant, nec Linum aded illi præficiabant, ante annum quo paſſi ſunt, Apoſtoli, Chriſti nimirum CLXIV. p.110

6. *Ex Histoſiâ Sacrà colligitur Eccleſiam Romanam, ante annum prædictum, nondum fuiſſe fundatam, p.113*
7. *Vivis Apoſtoliſ ſedem Romanam non adepti ſunt ſeu Anencletus, ſeu etiâ Clemens, p.116*
8. *Græciſ paulò antiquioribus paucis admodum impoſuit ſuppoſiti-
tia Epistoſa Clementis ad Jacobum Latine verſa à Ruſino, p.118*

C A P. IX.

*Succeſſio reliqua ad Fabianum pro
Latinorum Catalogis.*

- §. 1. *Coævii videntur Catalogus Bucherianus & ſecundus Heinfchenii, p.120*
2. *Cletus, pro Faſtorum Conſularium rationibus, Clementi poſtponendus, p.121*
3. *In tempore Clementis Eusebii etiâ errorem ſecuti ſunt Faſti Catalogorum Conſulares, p.122*
4. *Clementis perſonam annosque habet Cletus, quem tamen Clementi poſtponunt Catalogi, p.123*
5. *Anacleſi ſinis idem quem Clementi attributum reperiſſe videtur*

I N D E X.

- detur primus Catalogi Autor,*
p.125
6. *Initium Euaresti suum cum fine
ejusdem Eusebiano conjunxit Au-
tor Catalogi Bucheriani,* ibid.
7. *Tempus Alexandri,* p.126
8. *Xysti,* p.127
9. *Telephori,* p.128
10. *A fine Telephori ad initium
Zephyrini Catalogi Pontificales
vitiosissimi,* p.129
11. *Tempus Hygini. Autor Catalogi
Bucheriani sequitur errores Ca-
talogi secundi, proinde secundo
Catalogo recentior,* p.131
12. *Horum errorum occasiones,*
p.132
13. *Tempus Aniceti,* p.134
14. *Pii,* p.135
15. *Soteris,* 16. *Eleutheri,* p.136
17. *Victoris,* p.137
18. *Zephyrini,* p.138
19. *Pontificum eorundem ab Hygino
ad Zephyrinum dispositio alia
pro Catalogorum numeris, non
Coss. & quidem illa sine hia-
tibus,* p.139
20. *Tempus Callisti,* p.140
21. *Urbani,* ibid.
22. *Pontiani,* p.141
23. *Anteri.* p.143
24. *Fabiani,* ibid.
25. *Catalogorum Latinorum ratio-
nes omnes unâ operâ restitutæ,*
ibid.

C A P. X.

*Romanorum Pontificum rationes
Eutychianæ.*

- §.1. *Eutychianæ Imperatorum ra-
tiones, cum Pontificum inter-
vallis accuratè respondeant, sunt
tamen ipsæ vitiosissimæ,* p.145
2. *Eutychius nec Eusebio, nec
Pontificum Catalogis, in Succes-
sionis initio, consentaneus,* p.148
3. *Deficiunt etiam rationes Euty-
chianæ Pontificum,* ibid.
4. *Rationes Eutychianæ eadem
cum Eusebianis. Quid sit in
Eutychii Chronologiâ certum;
utque ea emendanda sit,* p.149

C A P. XI.

*Romana ad Clementem usque Suc-
cessio.*

- §.1. *SS.Petri, Linæ, Anencleti, Cle-
mentis, anni nullis fulciuntur
testimoniis, sed conjecturis tan-
tummodo, & quidem falsissimis,*
p.151
2. *Incertum est scripseritne ad
Corinthios Clemens jam Epi-
scopus,* p.153
3. *Non erat certè Episcopi nomine
Epistola illa inscribenda,* p.154
4. *Episcopum tamen fuisse, cum
scriberet,*

I N D E X.

- scriberet, testari videntur Hege-*
sippus, atque Irenæus, p.156
 5. *Scriptis sub Clemente Episcopo*
Hermas, ante excidium fortè
Hierosolymitanum, p.158
 6. *Conveniunt satis aptè notæ tem-*
poris quæcunque in hoc Opere
occurrunt, p.159

C A P. XII.

Successio ab Euaresto ad Hyginum.

- §. 1. *Ab Euaresto incipiunt anni*
Pontificum Veri & Historici.
Initium ejus inter An. LXXVI.
& CI. p.160
 2. *Collegit Hegesippus Pontificum*
Romanorum non sola nomina,
verùm etiam tempora, & quidem
ad annos Imperatorum accom-
modata, p.162
 3. *Vix potuit, per ætatem, Hege-*
sippus Romanorum Pontificum
Successionem, ultra Euarestum,
orali Seniorum Traditione, de-
ducere, p.163
 4. *Annos duntaxat Imperatorum*
quibus successerint Pontifices,
annotasse videntur primi Veteres.
Inde calculorum diversitas apud
recentiores, p.164
 5, 6. *Duæ horum Pontificum ra-*
tiones, ibid. & 166
 7. *Quarum posteriores potius nobis*
probatae, p.166

C A P. XIII.

Tempus Aniceti.

- §. 1. *De tempore Aniceti errores*
Cl. Cestriensis, p.168
 2. *Mutatis Pontificibus suos tamen*
annos largiri solent Latinorum
Catalogorum Autores, p.170
 3. *Sub Eleuthero mortuos Valen-*
tinum Marcionemque credidit
Tertullianus. Malè quidem ille,
cùm sub Aniceto mortui fuerint
Pontifice, Imperatore autem An-
tonino Pio. Et quidem sub ini-
tium Aniceti, nec longè ab initio
Pii. Inde ad tempus quo Præ-
scriptiones scripsit Tertullianus,
anni circiter LX. p.171
 4. *Eleutherum intelligere non po-*
tuit Tertullianus, cujus decesso-
res memorat Montanistis insen-
sos. Primus potius Montanista-
rum Ecclesiis Communionem
negasse videtur Eleutherus. De
Zephyrino potius videtur intel-
ligendus esse Tertullianus, p.173

C A P. XIV.

Tempora Soteris & Eleutheri.

- §. 1. *Soter Episcopus sub Pio, coævus*
Persecutionibus illis quarum me-
minit Dionysius Corinthius sub
Pio,

I N D E X.

Pio, p.177 2. <i>Coævus item ortui Montani qui etiam sub Pio,</i> p.179 3. <i>Sub initium Marci successisse oportuit Eleutherum,</i> p.180 4. <i>Objicitur unici Cæsaris in Persecutione Lugdunensi mentio, ut proinde VII. Marci convenire non potuerit,</i> p.182 5. <i>Resp. Qui, hac in causa, à nobis dissentiant, alium tamen annum huic Persecutioni magis idoneum assignare non posse,</i> p.184 6. <i>Incertum præterea, illis temporibus, fueritne in more ut Augusti omnes in Legum titulis apponerentur,</i> ibid. 7. <i>Eorum nomina in Legum Inscriptionibus memorari solebant, è quorum tamen arbitrio Leges ipsæ constitutæ non sunt,</i> p.186 8. <i>Senioris Augusti jussis refragandi jus nullum habebant juniores, etiam Augusti,</i> p.187 9. <i>Lucius ipse, licet Augustus, Marco tamen seniori Augusto debuit obsequia,</i> p.189 10. <i>Rescripta Imperialia primi Augusti solius arbitrio edita,</i> p.191 11. <i>Nullum Augustorum in Legibus condendis Collegium unde fieri possit, ut non possit senior Augustus Legem sine Collegæ suffragio condere,</i> p.192	12. <i>Nec poterant juniores Augusti, per Tribunitiam potestatem, senioris Augusti placitis intercedere,</i> p.193 13. <i>Marci hoc Rescriptum non de Jure agebat, sed de Facto Civis appellantis,</i> p.195 14. <i>Erant certè Attalus cum sociis Cives Romani, & ad Imperatorem provocaverant,</i> p.196 15. <i>His cognitionibus de causa Civium appellantium solus Marcus interesse potuit, & solum de facto interfuisse verisimile est,</i> p.197 16. <i>Eleutheri tempus colligitur ex Hegesippo,</i> p.198 17. <i>Et Irenæo,</i> p.199 18. <i>Chronologiam Pontificiam usque ad Eleutherum conservasse videtur Hegesippus,</i> ibid. 19. <i>Eandem Chronologiam ab Eleuthero ad Pontianum continuasse videtur seu Hippolytus, seu alius quispiam coævus Hippolyto,</i> p.200 20. <i>Chronologiam Pontificum Hippolyteam probabile est tradidisse Georgium Syncellum,</i> p.201 21. <i>Cur Pontificiam Chronologiam contraxerit Eusebius, qui ipse recentioribus in errore præverrit,</i> p.202

I N D E X.

C A P. XV.

Successio reliqua à Victore ad Fabium.

- §. I. *Tenuit Victor annis, ut videtur, XVIII. Numeri ejus etiam apud Veteres, corruptissimi, nec invicem congrui,* p. 205
2. *Ante Victoris finem sublatus est Thraseas Martyr, sub finem tamen Commodi passus,* p. 206
3. *Conveniunt nostris rationibus tempora Palmæ, Bachylli, Irenæi,* p. 207
4. *Scriptis Clemens Alexandrinus post mortem Commodi, ante finem Victoris,* p. 209
5. *Concilia quorum meminit Tertullianus tempora certa designant nulla, nedum tempora Victoris,* p. 210

6. *Dispositionis Victoris veræ vestigia ex Autoribus,* p. 212
7. *Tenuit Zephyrinus post An. CCIV.* p. 213
8. *Etiam post initium Caracallæ, annumque ut videtur, CCXII.* p. 214
9. *Non certè ad finem Caracallæ. Catalogus Hæreticorum ad finem Lib. de Præscr. seu Tertulliani ipsius est, seu cœvi Tertulliano Autoris,* p. 215
10. *Praxeas sub Zephyrino ortus. Sub Zephyrini Successore scripsit Tertullianus,* p. 217
11. *Tertullianus ipse mortuus sub Caracallâ,* ibid.
12. *Nihil occurrit in operibus Tertulliani unde colligi possit superstitem fuisse Caracallæ,* p. 218
13. *De Callisto, Urbano, Pontiano, &c.* p. 219

E R.

E R R A T A.

Annales Paulini, &c.

Pag. 6. lin. 2. quā — Agabum, p. 12. l. 21. Senatus-Consulto, p. 14. l. 1. Algalium, p. 23. l. 9. Doronæus, l. 11. Theodoroeto, p. 32. l. 11. suspiciebant, p. 41. l. 2. *παραστάται*, l. 10. Principes, p. 48. §. 1. sanatorum, p. 51. l. 30. alia, p. 54. l. 15. *μελλόντων*, l. 20. *μυστηρίων*, p. 55. l. 8. Diaconissas, l. ult. infulta, p. 60. l. 7. loquebatur, p. 66. l. 7. Chriftianis, p. 70. l. 18. ille.

Dissertationes Duæ, &c.

Pag. 11. Marg. l. 6. Antiocheno, l. 7. *add.* qui, p. 19. l. 1. CCXXXVI. p. 20. l. 19. *πομοβή*, p. 23. l. 11. natura, p. 36. l. 25. *eis*, p. 38. l. 26. hauserant, p. 42. l. 23. *ἀνδρών* ☉, p. 51. l. 7. *ἀντιχρίστου*, p. 66. l. 5. Alexandri M. p. 77. l. penult. l. 12. ? ult. statueret, p. 78. l. 1. post summā *add.* festinatione, p. 80. l. 10. *Αὐγύς* ☉, p. 100. l. 14. temporibus, p. 148. l. 7. Natalem, p. 221. l. 14. ☿ ☿, p. 252. l. 3. Xi.

Dissertatio Singularis, &c.

Epist. Ded. p. a. l. 8. perducta, p. 3. l. 11. senserit, p. 4. l. ult. sententiarum, p. 5. l. 19. lapsamur, p. 20. l. 18. IX. p. 24. l. 5. *del.* ipsum, p. 41. l. 13. quos, p. 42. l. 14. plerique cum, p. 47. l. ult. quadriennii, p. 50. l. 2. Augusti 42. p. 54. l. 31. fer — p. 59. l. penult. uni, p. 69. l. 25. Pax, p. 80. post 237. *leg.* Max. & Balb. p. 109. l. pen. Neronis — solidum, p. 114. l. 9. quā, p. 122. ult. cuiusque, p. 129. l. 12. post Chron. *add.* Eusebiani, p. 130. l. 16. Vero, p. 132. l. 20. Col. p. 142. l. 20. post Mart. *add.* legerat, p. 143. l. 15. *pro* mensibus *leg.* annis, p. 162. l. 5. *διὰ τοῦ* *χ* *δ* *ς*, antepen. ni, p. 166. l. 14. LXXXI. p. 169. l. 32. *pro* Aniceti *leg.* Soteris, p. 170. l. 13. collegerit, p. 171. l. 6. *pro* Anacleto *leg.* Aniceto, l. 22. Philumena, penult. *pro* fat. *leg.* fac. p. 173. l. 19. egregie, p. 174. l. 17. Scribunt, p. 181. l. 2. *διὰ τοῦ* ☉.

ANNALES PAULINI.

ANNI

Æræ vul-	Tiberii ab
garis	Aug. 19.
XXXIV.	20
	21

HOC Anno Domini labente, *Tiberii 21*, Hierosolymis gravis orta est Persecutio per summum Sacerdotem & Synedrium: In quâ primò S. Stephanus lapidatus est, VII. Diaconorum primus; & cum effunderetur sanguis ejus, Saulus adhuc juvenis astant & consentiebat, *Act. XXII. 20*. Philippus autem, VII. Diaconorum secundus, abiit in Samariam, & communes mensæ Discipulorum disturbatæ sunt: & haud pauci ex discipulis ab Hierosolymis & ex Judæâ abierunt.

Priori Anno exeunte, & hoc A.D. ineunte, Persecutio *xxxv.* ingravescit; & Saulus, à Synedrio potestate concessâ, supra modum persequabatur Ecclesiam & expugnabat illam, fideles frequenter per Synagogas cædens, Sanctorum plurimos vinciens, & in carcerem trudens, & cum interficerentur, deferens sententiam: Unde se meritò agnoscit tunc fuisse *βλάσφημος, καὶ διώκτω, & ὁ βλάσφημος, 1 Tim. I. 13.* Cum jam fideles omnes præter Apostolos, Hierosolymis relictis, dispersi essent, & per varias urbes & provincias Verbum Dei prædicassent; *Saulus amplius insaniens in eos persequabatur usque in exterarum civitates, Act. XXVI. 11.* & adhuc spirans minarum & cædis in Discipulos, à Principe Sacerdotum petiit Epistolas in Damascum ad

21

22

Tiberii.
22

Æ. x. vulg.
XXXV.

Synagogas, ut siquos invenisset hujus viæ viros ac mulieres viñctos perduceret in Jerusalem, Aët. IX. 1, 2. & habens potestatem alligandi omnes qui invocabant nomen Christi, Aët. IX. 14.

Cum autem appropinquaret Damasco, Jesus ipse ei apparuit, eumque ad fidem miraculose convertit: & Damascum petens ab Anania baptizatus est, à discipulo discipulus. Statim autem non acquievit carni & sanguini; non ab Anania aut alio aliquo discipulo Damasceno Verbum Dei didicit; Neque venit Hierosolyma ad antecessores suos Apostolos, sed abiit in Arabiam, Galat. I. 16, 17. Ubi nemo Verbum Dei prædicaverat.

22

XXXVI.

Saulus in Arabiâ moratur, ubi per revelationem accepit plenam à Deo notitiam Evangelii, ad quod prædicandum immediatè vocatus est.

23

Interea Herodis Tetrarchæ exercitus ab Areta Arabiæ Rege [ὁ πτεῖς βασιλῆς, Jos. lib. 18. c. 7.] profligatus, internecione funditus perit. Aretæ Ethnarcha Damascum præsidio tenet.

XXXVII.

Saulus ex Arabiâ redit Damascum, satis in officio per revelationem instructus; & fuit cum discipulis per dies aliquot, & continuò ingressus in Synagogis prædicabat Jesum, Aët. IX. 19, 20. Stupebant interim omnes, qui eum audiebant: Ipse autem multo magis convalescebat & confundeat Judæos.

Caii

1
à Martii
16.

Circa finem autem hujus anni, cum implerentur dies multi, consilium fecerunt in unum Judæi, ut eum interficerent, Aët. IX. 23. Non enim tunc eam auctoritatem habebant in Damasco quam habebant cum Saulus primò venit Damascum.

Quare infidias ei tantummodò sternebant, quæ Saulo notæ fuere; unde coacti sunt ab Ethnarchâ Arabiæ petere, ut eum in eorum gratiam interficeret: qui inde cupiebat eum comprehendere, 2 Cor. XI. 32. Judæi

Judæi igitur observant portas Civitatis, ut Eth- A. v. vulg. Caii
XXXVIII. 1
narchæ Saulum interficiendum tradant; Discipuli
autem accipientes eum nocte, per murum demiserunt,
submittentes in sportâ, Act. IX. 25.

Saulus ita Damasco elapsus, post tres annos venit
Hierosolyma, ut viseret Petrum (qui jam ante illuc
redierat cum Joanne, postquam fideles à Philippo
baptizatos confirmaverant, & in reditu multis Sama-
ritanorum pagis prædicaverant) Galat. I. 18. Quod
tempus nullam aliam Epocham habere potuit quàm
à Conversione Sauli, ut patet ex scopo Apostoli per
totam eam Epistolam ad Galatas, & ex ipso con-
textu à versiculo 11. usque ad 18.

Saulus verò cum venisset Jerusalem, circa finem anni,
tentabat se jungere discipulis, & omnes timebant eum,
non credentes quod esset discipulus, Act. IX. 26. Donec
Barnabas eum duxit ad Apostolos (Petrum scilicet &
Jacobum) Act. IX. 27. & permansit apud Petrum dies
quindecim, Galat. I. 18. Cumque jam Saulus fiducia-
liter agens loqueretur & disputaret cum Hellenistis,
illi quærebant occidere eum: quod cum cognovissent
fratres, deduxerunt eum Cæsaream & dimiserunt
Tarsum, Act. IX. 31, 32.

Erat tum in Ecclesiis pax per totam Judæam
Galilæam & Samariam, & S. Petrus transivit uni-
versos, Act. IX. 31, 32. in Judæâ scilicet Galilæâ &
Samariâ, fideles.

Hoc Anno Saulus Tarsum delatus, ignotus facie XXXIX.
Ecclesiis Judææ, evangelizavit fidem in Ciliciâ, quam
aliquando expugnabat, Gal. I. 22, 23. Ignotum autem
tunc, cum in Ciliciâ & Syriâ esset, Ecclesiis Judææ
se fuisse dixit, ne Galatæ putarent Ipsum ab aliquo
Christi discipulo doctrinam Evangelii accepisse.

Saulus prædicat in Syriâ, neque tamen adiit Anti- XL.
ochiam, quia illic discipuli non pauci fuere, à quibus
quicquam discere noluit.

Casi
4Ære vulg.
XL.

Petrus postquam baptizaverat Cornelium & permanerat ibi diebus aliquot, ascendit Hierosolyma: Et cum illuc venisset, *disceptabant adversus eum qui erant ex circumcissione*, Act. XI.2. Cum autem omnia de baptismo Cornelii exposuisset, *tacuerunt & glorificaverunt Deum*, ver.18.

4
Claudii
1
à Jan.24.

-XLI.

Saulus adhuc prædicat in Syriâ.

Patefacto jam Gentibus fidei ostio, Cyprii & Cyrenenses quidam Antiochiæ Græcis Christum prædicaverunt, & magnus eorum numerus conversus est ad Dominum.

Pervenit etiam Sermo ad aures Ecclesiæ, quæ erat Hierosolymis super magno numero Græcorum, qui ope Cypriorum & Cyrenæorum quorundam conversi sunt ad Dominum, Act. XI.21,22.

Miserunt ergo Barnabam usque ad Antiochiam.

XLII.

Saulus redit Tarsum, postquam multa passus erat in Syriâ & Ciliciâ per triennium.

Barnabas, cum venisset Antiochiam & vidisset gratiam Dei, gavisus est, & hortabatur omnes in proposito cordis permanere in Domino, & ejus operâ apposta est multa turba Domino, ver.24.

Cum tanta messis quotidie cresceret, & Barnabas cooperario indigeret, quæsit Paulum Tarsi (quem ad Apostolos antè duxerat & ab iis probatum noverat, & disputantem cum Hellenistis Hierosolymis audiverat) quem cum invenisset perduxit Antiochiam, ver.25.

XLIII.

Saulus & Barnabas annum totum conversati sunt in Ecclesiâ Antiochenâ, & docuerunt turbam multam; ita ut cognominarentur primum Antiochiæ discipuli **CHRISTIANI**, ver.26.

In his autem diebus supervenerunt ab Hierosolymis Prophetæ Antiochiam, ver. 27. & surgens unus ex eis, nomine Agabus, significabat per Spiritum prophetiæ (nondum enim ulla fames in partibus Orientis orta erat)

erat) famem magnam futuram in universo orbe Terrarum, quæ facta est, præcipuè in Judæa, sub Claudio Cæsare, ver. 28. Ær. vulg. Claudii XLIII. 3.

Discipuli autem, prout quis habebat, proposuerunt in ministerium mittere habitantibus in Judæa fratribus, ver. 29.

Cùm adhuc pax fuisset in Ecclesiâ per Judæam, XLIV. misit Herodes Agrippa manus, ut affligeret quosdam de Ecclesiâ, Act. XII. 1. Occidit autem Jacobum, ver. 2. & diebus azymorum Petrum coniecit in carcerem (circa initium Aprilis.) Petrus autem, carcere divinitus patefacto, petiit domum Mariæ, ubi plures discipuli congregati sunt; quibus cum declarasset quomodo ab Angelo liberatus est, & eos jussisset ut eadem Jacobo & fratribus renunciarent, abiit, &c. De Anno quo Herodes occidit Jacobum, & Petrum in carcerem coniecit, latius differendum est; volunt enim ex Pontificiis plerique id factum esse An. Dom. XLI. ut illo tempore ostendant Petrum, cum abiit in alium locum, Romam petiisse, &c. Sed hoc primo statuitur contra fidem Historiæ Judaicæ, Jos. XIX. 4, 5. secundo contra fidem Historiæ Sacræ, abiit in alium locum, ver. 17. & Herodes descendens è Judæa in Cæsaream ibi commoratus est, ver. 19.

Post brevem hanc persecutionem Hierosolymis ortam, Antiocheni secundum propositum suum (Act. XI. 29.) collectis jam factis, subsidium miserunt ad Seniores, qui Hierosolymis manserant per manus Barnabæ & Sauli, ver. 30. Et quidem peropportune, jam enim fames in Judæa oriri cœpit, magna quidem illa & diuturna.

Nam Herode Agrippa mortuo, in ejus regnum, in Provinciam redactum, Claudius Procuratorem Culpium Fadum misit. Ille autem & Successor ejus, Tiberius Alexander, Provinciam administrabant fermè per quadriennium; quorum tempore magnam famem

Claudii

4

Æt. vulg.

XLIV.

b

mem in Judæa extitisse, narrat Josephus, lib. XX. c. 3. quâ respexisse Agatum testatur Eusebius, l. 2. c. 11.

Cum Barnabas & Saulus subsidium in manus Seniorum Hierosolymis tradidissent, nullo Apostolo tunc viso quæ causa fuit, quod Apostolus ipse in jus adventus non meminit in Epistolâ ad Galatas, Antiochiam redierunt, assumpto Joanne, qui cognominatus est Marcus, Act. XII. 25. qui eos secutus esse videtur, quia aberat Petrus.

Dum ibi Prophetæ & Doctores ministrarent Domino, Saulus & Barnabas segregati ab illis sunt in opus ad quod assumpsit eos Spiritus Sancti. Act. XIII. 2.

Et tum, opinor, Saulus raptus est in tertium cælum, post quod tempus Anno XIV. scripsit secundam ad Corinthios Epistolam, XII. 2.

Barnabas & Saulus missi à Spiritu S. abierunt Seleuciam, & navigaverunt in Cyprum, Act. XIII. 4. & pervenerunt Salamina.

5.

XLV.

Cum Saulus & Barnabas venissent Salaminam, prædicabant Verbum Dei in Synagogis Judæorum, habentes Joannem in ministerio, ver. 5. Et cum perambulassent universam Insulam (prædicantes sine dubio in Synagogis Judæorum, quæ in Cypro plurimæ fuerunt) usque ad Paphum. (Est autem Cyprus Insula inter amplissimas numerata.) Et dum in urbe Papho prædicabant, quæ à Salamine, totâ ferme Insulæ longitudine erat dissita, Sergius Paulus Cypri Procos. Verbum Dei audire cupiebat, eosque accersivit: Et cum obstarer Elymas, Saulus (qui & Paulus) eum cecitate percussit, unde Procos. ad fidem conversus est.

Postea Paulus cum suis navigavit Papho, & Pergam urbem Pamphylæ venit; ubi eum deserit Joannes, & revertitur Hierosolyma; fortè enim audiverat jam non tantum Herodem mortuum fuisse, sed Petrum è latebris produisse & Hierosolymis liberè versatum

versatum esse. Paulus autem & Barnabas ex Pamphyliâ profecti sunt in Pisidiam. *Ær. vulg. Claudii*

In Pisidiâ diu prædicant (præsertim Antiochiâ) XLVI. 6.
donec Verbum Dei disseminaretur per universam
regionem, *Act. XIII. 49.*

Pisidiâ pulsi, veniunt in Lycaoniam, ubi adeunt
Iconium, in quâ urbe multo tempore demorati sunt,
XIV. 3.

Iconio pulsi, confugerunt ad civitates, Lystram &
Derben, & universam in circuitu regionem, XIV. 6.
Et illic evangelizantes erant, *ver. 7.*

Lystris per Antiochenos & Iconienses ejecti ad-
eunt Derben, ubi evangelizabant, & discipulos multos
faciebant, *ver. 21.*

Derbe revertuntur Lystram & Iconium & Antio- XLVII.
chiam Pisidiæ, *confirmantes animos discipulorum, ex-* 7.
hortantesque ut permanerent in fide. Et constituerunt
illis per singulas Ecclesias Presbyteros, XIV. 22, 23.

Inde pertranseunt Pisidiam & veniunt in Pamphy-
liam.

Postquam Pergæ rursus prædicassent, petunt At-
taliam, & inde navigantes redeunt Antiochiam Syriæ,
ubi itineris sui rationem Ecclesiæ reddunt.

Paulus & Barnabas Antiochiæ non modicum XLVIII. 8.
tempus morati sunt cum Discipulis, *ver. 28.*

Tum verò descendentes de Judæâ quidam doce-
bant fratres, Quia nisi circumcidamini secundum
morem Moyfi, non potestis salvari, *Act. XV. 1.*

Hinc orta est Seditio & quæstio, sive disceptatio
non parva, sive benè longa, inter Paulum, assistente
Barnabâ, & illos Judaizantes.

Antiocheni autem Quæstionem hanc determinare
non valentes, statuerunt, ut ascenderent Paulus & Bar-
nabas, & quidam alii ex illis, ad Apostolos & Pres-
byteros in Jerusalem, super hac quæstione, *ver. 2.*

Claudii
8. Ær. vulg.
XLVIII.

Hoc Anno ineunte venit in Provinciam Cumanus Judææ Procurator; & Felix Samariæ; si fides Tacito; sed sine jure gladii, ut patet ex Historiâ Josephi.

9. XLIX.

Paulus & Barnabas *deducti ab Ecclesiâ Antiochenâ per Syriam, pertransibant Phœnicen & Samariam*; & per Ecclesias ibi constitutas enarrabant Conversionem Gentium, Ipsorum operâ in minori Asiâ factam. Et Christiani earum Ecclesiarum quæ in Phœniciâ & per Samariam constitutæ sunt, magno gaudio affecti sunt.

Tandem veniunt Hierosolyma, ubi *suscepti sunt ab Ecclesiâ & ab Apostolis & Senioribus; nuntiantes Apostolis & Senioribus, quanta Deus fecisset per illos*, sive quam magnus numerus Ipsorum operâ, tum ex Judæis, tum ex Gentibus in Cypro & in Asiâ, conversus est.

Surrexerunt autem etiam Hierosolymis quidam ex Phariseis Christiani, qui docebant Circumcisionem esse necessariam ad salutem.

Concilium Hierosolymitanum

ANNO XIV. à Conversione S. Pauli congregatum. Hunc enim ipsum adventum suum narrat Apostolus ad *Galat. cap. II. 1, 2.* & tempus ipsum determinatè exprimit. Ubi Grotius scribendum vult 4. is tamen agnoscit hunc ejus adventum ad Concilium. Quod autem Apostolus ad Epocham Conversionis suæ referat annos, quos ibi numerat, manifestum est ex ipso scopo Capituli I, & II. Vocat se Apostolum non ab hominibus, neque per hominem, *Cap. I. 1.* docet Evangelium suum non esse secundum hominem, neque se illud ab homine accepisse aut didicisse, sed per revelationem Jesu Christi, *ver. 11, 12.*
Hoc

Hoc verò Galatis demonstrat ex conversatione suâ Ær. vulg. Claudii XLIX. 9. illis non incognitâ; cujus pars prima fuit professio strictissima Judaicæ religionis secundum Phariseos, quæ defuit in acerrimâ persecutione Christianorum: Tum demùm pergit & ostendit, quomodo Deus revelavit ei filium suum, & quod tum *continuò non acquievit carni & sanguini*, sive non contulit cum homine quopiam, à quo Evangelii doctrinam discere potuit, neque venit Hierosolymam ad Antecessores suos Apostolos, à quibus plenius mentem Domini discere potuit, *sed abiit in Arabiam*, ubi per revelationem Evangelium accepit; & reversus est Damascum, ubi Verbum Dei prædicavit & confudit Judæos: *Deinde post tres annos rediit* (Damasco scilicet) *Hierosolyma, ut viseret Petrum*. Ex quibus omnibus clarè patet, hujus triennii Epocham à Conversione Pauli peti debere. Idem dicendum est de Epochâ annorum 14. *Deinde post annos 14. rursus ascendi Hierosolyma*. Idem enim horum verborum scopus, eadem annorum Epochâ. Vox enim *ἐπειτα*, (*deinde*) non conjungit hæc verba cum illis de triennio, quasi à fine illius triennii initium sumerent; aliud enim *ἐπειτα* inter hæc & illa intercedit. Cap. I. 21. ubi narrare incipit, quomodo versatus est in Syriâ & Ciliciâ, neque annos, quibus illic tunc erat in iis regionibus, enumerat. Nulla igitur hîc Chronologica connexio cogitari potest: Sed Apostolus eundem scopum persequens, *deinde*, inquit, & *rursus*; sed neque *deinde* respicit moram ejus in Syriâ & Ciliciâ, neque hoc *rursus* secundum ejus Hierosolyma adventum: Nam secundò Hierosolyma venerat cum subsidio, appetente fame, & quidem cum Barnaba, sed non assumpto Tito: Sed quia neminem tunc Apostolorum vidit, adventum illum omisit, utpote ad præsentem scopum minimè pertinentem.

Claudii
9

Aer. vulg.
XLIX.

Post decretum Concilii, & Epistolam à Concilio scriptam, Paulus & Barnabas cum Juda & Sila, viris primariis, veniunt Antiochiam, & Ecclesiæ Antiochenæ reddiderunt Epistolam ab Apostolis acceptam.

Judas etiam & Silas, cum essent Prophetæ, verbo plurimo confirmabant fratres.

Judas autem rediit Hierosolyma, Silas permanfit Antiochiæ.

Interim venit etiam Petrus Antiochiam, & aliquandiu cum Gentibus ad fidem conversis edebat.

10.

L.

Cum autem quidam à Jacobo venirent, Petrus subtrahebat & segregabat se; unde Paulus eum reprehendit.

Hoc tempore reprehensionem illam factam esse inde intelligo, quia Paulus indicat se fuisse Antiochiæ tunc cum Petrus illuc venit: Petrus autem non adiit Antiochiam ullo tempore, quo in eâ urbe Paulus fuit ante Concilium Hierosolymitanum: Et præterea dissensus inter Paulum & Barnabam, qui Petro familiarissimus erat, hinc ortum traxisse videtur.

Et ipse, assumpto Sila, qui interfuit Concilio Hierosolymitano, perambulavit Syriam & Ciliciam, confirmans fratres, tradensque iis dogmata, quæ erant decreta ab Apostolis, XV. 41. XVI. 4.

Pervenit autem in Derben & Lystram, ubi Timotheum discipulum inveniens, circumcidit, & secum abduxit, XVI. 1.

11.

LI.

Dein peragrat Phrygiam & Galatiam, & per Mysiam venit Troadem, ubi se illi comitem adjunxisse indicat Lucas, XVI. 10. Qui antea etiam Antiochiæ cum Paulo fuit, & jam eum Troade asscurus est; ut colligere licet ex Act. XI. 28. Ubi Codex Cantabr. habet *ἔκτισεν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει* ab Anno igitur 43. per Octennium discipulus fuerat Antiochiæ.

Troade

Troade transit in Macedoniam.

Ær. vulg. Claudii

Moratur Philippis.

LI.

11.

Inde itinere facto per Amphipolin & Apolloniam, venit Thessalonicam, ubi diu prædicat.

Inde missus est Beræam, ubi aliquandiu moratur.

LII.

12.

Interim Judæi hoc Anno ineunte à Claudio Româ pulsi sunt. Anni hujus expulsionis solus Orosius disertè meminit, Lib.VII. c. 4. his verbis——*Anno ejusdem Claudii nono expulsos per Claudium urbe Judæos Josephus refert*: Sed hæc apertè falsa sunt: Nihil enim Josephus de anno nono Claudii, imò nihil omnino de expulsionem Judæorum, circa hunc temporis tractum refert; neque ullius Judæorum tumultûs ad eum annum meminit Tacitus.

Sed Josephum nominat Orosius, ut conjungat hanc historiam cum tumultu quem refert Eusebius ex Josepho.

Præterea Orosius Prochronismi manifesti reus hic tenetur, ejusque Prochronismi causa satis aperta est. Dixerat enim *Anno Claudii quinto inter Theram & Therasiam, Insula emicuit*; quæ habuit ex Eusebii Chronico: At constat hoc contigisse Anno Claudii VI. jam exeunte.

Pergit Orosius——*Anno ejus VII. sub Procuratore Judææ Cumanò Hierosolymis seditio in diebus azymorum exorta est*. Quæ etiam ex Eusebii Chronico habuit; sed & ea vera non sunt: Non enim VII. Claudii Anno, Cumanus, sub quo ait seditionem illam exitisse, sed Tiberius Alexander Procurator Judææ fuit: Neque Cumanus Procurator fuit ante mortem Herodis regis Chalcidis, qui Anno Claudii VIII. obiit: Interesse igitur Paschati Cumanus tanquam Procurator non potuit, ante annum Claudii IX. Sed nec eo Anno seditio à Josepho memorata contigit, sed Anno Claudii XI, quo tempore Qua-

Claudii
12.

Ær. vulg.
LII.

dratum scimus Syriæ fuisse Præsidem : Et cùm Romæ cognita est , nulla illius Romanos cura tangebatur , cum ad solos Judæos calamitas illa pertinebat : Sed quæ illa paulo post sequuta sunt , Romanos maximè tangebant : Nam eo anno Stephanum Cæsaris servum latrones aggressi , omnes ejus sarcinas diripuerunt , & tandem milites Romani cæsi sunt : Hæc commemorat non tantum Josephus , sed & Tacitus , lib.XII.c.54. *Cumanus & Felix , gliscente pernicie , cùm arma militum interjecissent , cæsi milites sunt ; arsissetque bello Provincia , ni Quadratus Syriæ rector subvenisset.* Et præterea notat Tacitus hunc tumultum post illum sub Caio proximum fuisse , ideoque sub Claudio primum.

Claudius , *causis rebellionis auditis* , ineunte Anno regni sui XII. Judæos Urbe expulit ; eodem , opinor , tempore , quo *de Mathematicis Italiâ pellendis factum Senatus-Consultum atrox & irritum* , ut ait Tacitus , lib.XII.c.52.

Expulsio autem Judæorum ex Urbe non fuit ex Senatus-Consultu , sed tantum ex Edicto Claudii ; unde Tacitus illius expulsionis nusquam meminit.

S. Paulus Beræâ missus est Athenas , unde statim mittit Timotheum , ut visat Thessalonicenses , 1 *Thess.* III. 1. ubi diu moratur. Athenis venit Corinthum : Et *inveniens quendam Judæum nomine Aquilam , Ponticum genere , qui NUPEr venerat ab Italiâ , & Priscillam uxorem ejus , eò quod præcepisset Claudius discedere omnes Judæos à Româ , accessit ad eos ,* Act.XVIII. 1,2. *Nuper* sanè , *αεγοράτας* , quia hoc ipso Anno ineunte Edictum Claudii prodierat.

Post reditum Timothei ex Macedoniâ scribit priorem ad Thessalonicenses Epistolam , 1 *Thess.* III. 1, & 6.

Hoc

Hoc tempore, ut videtur, Paulus multa de Christianis Romanis audierat, & ex eo valdè concupivit Romam videre, Deum sæpe precatus ut aliquando illuc mitteretur, Ep. ad Rom. Cap. I. 9, 13. & Cap. XV. 22, 23.

Ær. vulg. Claudii
LII. 12.

Cum Cumanus jam condemnatus esset, Felix à Claudio Procurator Judææ rursus factus est; quam cum jure gladii provinciam unà cum Samariâ & Galilæa administraret.

LIII. 13.

S. Paulus Corinthi coram Gallione Achaïæ Proconsule sistitur. Erat hic Gallio frater senior Annæi Senecæ; unde colligi potest, hoc tempus idoneum fuisse, quo Procos. fieret. Tota Senecarum familia Claudio maximè infensa fuit, quod Annæum gravi, & diuturno exilio mulcasset: à quo tandem liberatus est Anno Claudii IX. Pompeio & Vertranio Coss. ut tradit Tacitus, lib. XII. c. 8. Et statim factus est Senator, Sueton. in Nerone cap. 7. Eique Domitius ab Agrippinâ traditur instituendus. Anno Claudii X. Domitius in familiam Claudii & nomen Neronis transit. Antistio & Suilio Coss. Tacit. XII. cap. 26. Annæus cum semper observasset Gallionem honorum maximè cupidum esse, curavit ut ille Coss. suffectus esset Anno, ut videtur, XI. & statim Procos. fieret Anno Claudii XII. exeunte: Junio & Haterio Coss. & quidem Achaïæ. Sic enim interpretor Senecam, Ep. 104. *Istud mihi in ore erat Domini mei Gallionis, qui cum in Achaia febrem habere cœpisset, protenus navem ascendit, clamitans, Non corporis esse sed loci morbum.* Fratrem enim majorem, postquam Consul & Proconsul fuisset, Dominum appellavit.

S. Paulus à Gallione dimissus permansit Corinthi dies multos: ubi scribit secundam ad Thessalonicenses Epistolam, Imperante adhuc Claudio: Quod observandum, ne concludamus, ——— qui nunc tenet, fuisse

Claudii 13. *Æx. vulg.* LIII. fuisse Neronem, 2 *Theff.* II. 7. Ut *Hieron.* ad *Aglaſiam*, p. 1267. E.

14. LIV.

Initio hujus anni, postquam Corinthi per annum & dimidium prædicasset, navigat Ephesum, & relictis in eâ urbe Aquilâ & Priscillâ, post paucos dies inde profectus est Cæsaream, unde ascendit & salutavit Ecclesiam & descendit Antiochiam, *Act.* XVIII. 22.

Quo temporis tractu venit Apollos Ephesum, & à Priscillâ & Aquilâ melius edoctus, inde profectus est Corinthum.

Paulus autem Antiochiâ transiit per Galatiam & Phrygiam, & cum Apollos esset Corinthi, venit Ephesum, *Act.* XIX. 1.

Ubi discipulos quosdam baptizavit.

Inde prædicavit in Synagoga per tres menses.

Neronis
1.

Claudio Imp. defuncto III. Id. Octob. Nero succedit.

LIV.

Primo Neronis anno, Claudius Felix à Nerone donatus est Præfecturâ, quam sub Claudio obtinuerat, demptis aliquot tantum Urbibus, Abilâ & Juliade, Tarichæâ & Tiberiade, quas regno Agrippæ addidit Nero: *Εἰς δὲ λοιπὸν Ἰουδαίαν φήλιξε κατήσκειν ἐπίτροποι*, *Joseph.* de bell. Jud. lib. 2. cap. 22. Et Felix qui tempus Præfecturæ suæ sub Claudio in obtinendâ uxore Drusillâ scæminarum pulcherrimâ consumpserat, administrandæ Provinciæ jam diligenter incumbit: ac primò Principem latronum Eleazarum, qui per XX. annos provinciam vexaverat (ab illo, opinor, tempore, quo Samaritanos in apertum bellum prorumpentes Pilatus profligavit, & multis occisis, reliquos in fugam vertit, A.D. XXXV) captum in vinculis Romam misit, & magnam latronum multitudinem cruci suffixit, atque ita totam regionem pacavit. Hoc primum κατόρθωμα sub Nerone, ut disertè tradit *Josephus*, lib. XX. cap. 6, 7.

Paulus

Paulus differit in Scholâ Tyranni per biennium. Æt. vulg. Neronis
LV. 2.
S. Petrus venit Corinthum, cùm ibi esset Apollos,
ut patet ex Epistolâ Clementis.

Ex eo tempore, quo pacata regio est, sicarii in LVI.
Urbe orti sunt, contra quos Felix nihil fecit.

Sed Jonathanem (qui unus ex ῥῆς ἀρχαίων fuit)
nimis liberè cum reprehendentem à sicariis occidi
curavit. Et post eum multi à sicariis illis Hiero-
solyms occisi sunt, Festis præcipuè diebus.

Paulus differit in Scholâ Tyranni. 3.

Seductores quidam fanatici populum sub prætextu LVII.
religionis in desertum congregabant, promittentes
Deum eis ostensurum signa libertatis. Hos Felix
(quos tanquam semina defectionis esse purabat) armis
oppressit.

Paulus substitit in Asiâ.

Unde præmisit Timotheum cum Erasto in Mace-
doniam.

Apollos cum aliis fratribus Corintho venit ad
Paulum, per quos Corinthii miserunt Epistolam.

Scribit primam ad Corinthios Epistolam, cum
Sosthene, respondens Epistolæ Corinthiorum.

Scribit Epistolam ad Galatas.

Per Demetrium Epheso pellitur.

Asiam relinquens, postquam per triennium fermè
rotum ibi laborasset,

Venit Troadem. Inde transit in Macedoni-
am.

Inde scribit secundam ad Corinthios Epistolam.

Ex Macedonia proficiscitur in Græciam.

Paulus Corintho scribit Epistolam ad Roma-
nos.

Felix Ægyptium Magum cum suis ad montem LVIII.
Oliveri profligavit.

Paulus redit ex Græciâ in Macedoniam.

Per

Neronis
4Æt. vulg.
LVIII.

Per dies azymorum manet Philippis.

Venit Hierosolyma cum Collectis post Pentecosten, mense Junio: Ubi tumultu concitato, morte eum eripiens, Tribunus quærit—— *Nonne Tu es Ægyptius, qui ante hos dies tumultum concitasti & eduxisti in desertum 4000 virorum sicariorum?*

Ægyptius enim ille, fociis oppressis, salutem sibi fugâ quæserat, Jos. XX. 6. *Ὁ δὲ Αἰγύπτιος αὐτὸς ἀξεδράσας ἐκ τῆς μάχης ἀπαύτης ἐγένετο.*

Ad Synedrium adductus cum Ananiâ (Nebedæi filio) qui adhuc fuit Pontifex, orationem habuit, Act. XXIII.

Coram Felice Cæsareæ accusatur: Respondens autem ait—— *Ex multis annis te esse judicem genti huic sciens bono animo pro me satisfaciam, XXIV. 10.* Hi autem anni multi erant 5. cum dimidio, ex quo Judaicæ genti judex impositus est à Claudio: Unde longam sub eo pacem & *πλὴν χατορθώματα* illi genti facta agnoscit Tertullus, quæ sigillatim commemoravimus ex Josepho.

S. Paulus in vinculis Cæsareæ detinetur.

Coram Drusillâ iterum auditur.

Magi quidam & Latrones Judæos ad libertatem hortantur, mortem illis minitantes, qui parerent Romano Imperio: & hoc bellum indies ingravescibat, Jos. bell. Jud. 1.2.c.22.

s. 3

LIX.

Paulus detinetur Cæsareæ in liberâ custodiâ, Felice sperante, quod pecunia daretur à Paulo: *Propter quod & frequenter accersens eum loquebatur cum eo.*

Dum Magi & Seduciores Populum per regionem contra Romanorum Imperium sollicitant, inter Syros & Judæos gravis orta est seditio Cæsareæ, quam armis comprimere conatus est Felix, multique à militibus cæsi sunt, sed interventu Nobiliorum Judæorum milites continuit. *Josephus.*

Felix

Felix, manente adhuc seditioe inter Syros & Ju-
dæos, Nobiles utriusque partis electos misit ad Ne-
ronem de jure disceptaturos. *Josephus de bell. Jud.*
l.2.c.22. Ær. vulg. Neronis
LX. 6

Quinertiam Sacerdotes quosdam ob levem quandam
culpam victos Romam misit. *Jos. in Vit.*

Tum verò *Festus* successor *Felici* datus est. *Jos.*

Felix autem *biennio expleto* (ex quo Paulus accu-
satus est) accepit successorem *Porcium Festum*; volens
autem gratiam præstare Judæis, reliquit Paulum vin-
ctum, *Act. XXIV. 27.*

Primores Judæorum post decessum *Felici* Ro-
mam profecti sunt eum accusaturi; dedissetque om-
nino pœnas, nisi Nero eum donasset precibus Pal-
lantis, quem tum maximè in pretio habuit. *Joseph.*
l. XX.c.7.

Hinc colligunt Viri docti non diu ab initio Im-
perii *Neronis* *Felicem* Romæ accusatum, precibus
Pallantis donatum, quia *Pallas* *Neroni* in pretio non
erat diu post Imperium ejus: vel secundo igitur, vel
tertio, vel quarto Imperii ejus Anno *Festum* *Felici*
successisse volunt. Mihi verò id, quod huic senten-
tiæ contrarium est, vel inde colligendum videtur;
nempe *Neronem* non-nisi diu post initium Imperii
sui *Pallantem* in pretio habuisse. Nam ipso statim
initio Imperii *Neronis*, cœdium sui moverat *Pallas*.
Tacit. XIII. 2. Secundo Imperii anno ineunte, à
curâ rerum demotus est, cap. 14. Tertio ineunte,
læsæ Majestatis reus fit, & cum absolutus esset, *Inno-*
centia ejus grata non erat, cap. 23. Quarto Imperii
anno *Nero* *Poppææ* amore capitur, *Agrippina* con-
temnitur, tanquam ad libita *Pallantis* provoluta.
Quinto, *Agrippina* ipsa occiditur, & sic odii Pal-
lantis apud *Neronem*, postquam potentiâ exutus
est, unica causâ sublata est. Post *Agrippinæ* cæ-
dem nulla *Pallantis* apud *Neronem* offensio memo-

Neronis
6.An. vulg.
LX.

ratur. Nono tandem Imperii Anno veneno tollitur nullius criminis reus, nullius novæ apud Neronem offensionis (non enim ille, sed Doryphorus nuptiis Poppææ adversatus est;) sed ex arbitrio Tigellini, ac tantummodo quod immensam pecuniam longâ senectâ detineret. *Tacit.* XIV. 65. Qualis fuit paulo ante accusatio Senecæ, tanquam ingentes & privatum modum evecas opes adhuc augeret. *Tacit.* XIV. 52. Quidni igitur VI. Neronis Anno jam exeunte, tantâ Pallas apud eum gratiâ floureret, ut fratrem suum, quem Nero ipse Procuratorem fecerat, à paucis Judæis accusatum liberaret?

Cum Festus venit in provinciam, Cæsareâ tertio die Hierosolyma attigit; ubi Judæi Paulum accusant. Festus se eos auditurum promittit, postquam Cæsaream regressus est post dies X. Die XI. à Festo auditus Cæsarem appellat. Et cum dies aliquot transiissent, venit Agrippa Cæsaream, *Act.* XXV. Et cum plures dies ibi commoraretur, Paulus coram Agrippâ producitur: Et dimissus tunc fuisset, si non appellasset Cæsarem, *Act.* XXVI. 32.

S. Paulus postea missus est Romam, & post dies multos ejectus est, in Melitam Insulam.

LXI.

S. Paulus postquam per tres menses Melitæ hymasset per Syracusas, Rhegium & Puteolos, Romam venit, mense Februario, Neronis VII.

Cum Romam venerunt reliqui in vinculis à Centurione traditi sunt, τῷ Σεκτονιδῶν, Præfecto Prætorio, qui tunc unus erat, scilicet Burrhus. Anno enim sequenti Burrhus mortuus est, & duo facti sunt Præfecti Prætorio. Vincti quidem ex provinciis ad Præfectos Prætorii mitti solebant. *Trajan.* ad *Plin.* ep. 65. Paulo autem permissum manere sibi met cum custodiante se milite, *Act.* XXVIII. 16.

Sicariis

Sicariis Judæam ac præcipue Hierosolyma infestantibus, Impostor quidam salutem promisit omnibus, qui ipsum sequi vellent in Desertum; Festus autem militaribus copiis eos omnes oppressit. *Jos. XX. 7.*

Interim Agrippa ædificat domum valdè amplam in Regiâ propè porticum, unde perspexit quæ circa Templum facta sunt.

Ob hoc Primores Hierosolymitani crexerunt altum parietem, qui non tantum Regii triclinii, sed etiam occidentalis Porticûs (ubi Romani festis diebus stationes habebant) prospectum arcebat. Hoc ægrè ferebat Agrippa & præcipue Festus, qui imperavit Judæis, ut parietem diruerent.

Judæi autem à Festo impetrabant, ut legati de eâ re ad Neronem mitterentur.

Hoc Anno ineunte Legati X. primores cum Pontifice Ismaele, & Chelcia ærarii custode ad Imperatorem mittuntur.

Interim Nero Anno VIII. Imperii sui exturbat Octaviam, & Poppæam uxorem ducit, *Tacit. XIV. 60.* 12 die post divortium Octaviæ; *Sueton. c. 35.*

Legati Judæorum Romam veniunt, iisque Nero permisit, ut paries stare, Poppææ jam uxori suæ gratificatus. *Jos. XX. 7.*

Poppæa X. Primores redire permisit. Ismaelem autem & Chelciam obsides detinuit.

Quod quamprimum intellexit Agrippa, loco Ismaelis Josephum Cabi constituit Pontificem. *Jos. ibid.*

Festus moritur in provinciâ, mense Aprili, Agrippa loco Josephi Ananum Pontificem creat.

Festo successor datus est Albinus à Nerone.

Interim Ananus Concilium Judicum constituit, & Jacobum fratrem Jesu Christi, aliosque, quasi Impietatis reos, lapidandos tradit.

Neronis
8.Ær. vulg.
LXII.

Agrippa Anani loco substituit Jesum Damnazi.

Tunc Albinus venit Hierosolyma sub initio Augusti, post tres menses à morte Festi (quibus Ananus Sacerdotio functus est) & statim omnem curam adhibuit, ut pacarit provinciam, interfectis multis sicariis. *Jos. XX. 8.*

Adfuit ille Albinus Festo Scenopegix, quo scribam Eleazari vivum ceperunt sicarii.

Ad idem Festum venit Jesus quidam filius Anani, quadriennio ante bellum, & clamavit—*Væ, Væ Jerusalem!*

Hoc tempore S. Pauli vincula celebria facta sunt in toto Prætorio, *Philip. I. 13.* & nonnulli ex familiâ Cæsaris Christiani facti sunt.

Jesus Anani ductus ad Albinum plagis usque ad ossa laceratur, & ad singulos ictus idem vociferabat: Idque per annos septem & menses quinque faciebat, donec in ipsâ obsidione lapis tormento emissus eum peremit.

Paulus, cum jam facilè perspiceret se esse propediem vinculis liberandum scripsit IV. Epistolas:

Ad Philippenses,	} In quibus ad eos se venturum scribit, & ut hospitium sibi paretur, petit.
Ad Ephesios,	
Ad Colossenses,	
Ad Philemonem.	

LXIII. Cumque jam per biennium in domo conductâ Verbum Dei liberè prædicasset, Româ exiit & in Italiam propriè dictam secessit, ubi expectans Timotheum scripsit Epistolam ad *Hebræos*.

Adveniente Timotheo ex Italiâ profectus est in Hispaniam quo iturum se dixerat in Epistolâ ad Romanos: Et certè eam regionem vidit, quam Clemens Romanus ejus itinera commemorans appellat τὸ πρῶτα τῆς δόξης. Chrysof. Orat. 7. in S. Paulum
Tom.

Tom. VIII. p. 59. Καὶ ἐνὶ οὐρανῷ ἵσταται, ἀλλὰ καὶ Æt. vulg. Neronis
LXIII. 10
ἐκέρχθη εἰς Ἰαπωνίαν ἰδράμε.

Theodoret. in Philip. I. 25. Καὶ ἡ τῆς ἀράξεως
δὲ ἡμᾶς ἐβλάδεν ἰσοεῖα, τὸς δύο ἔτη τὸ πρῶτον οὐ
τῇ Ῥώμῃ ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ οὐ ἰδίᾳ μυστήματι
ἐκέρχθη δὲ εἰς τὰς Σπανίας ἀπελθὼν, καὶ τὸ κακύναις
παρασκευαῶν Ἐυαγγέλιον ἐπαγγέλλει, καὶ τότε πάλιν
κεφαλὴν ἀποτμήθη.

Albinus Procurator omni rapinæ genere Provin-
ciam vexat. *Jos. de bell. Jud. 12.c.13.*

Paulus navigat in Cretam.

Paulus postquam in Cretâ Verbum Dei aliquan- LXIV. 10
diu prædicasset, & Ecclesias constitueret, Titum
Episcopum ejus loci ordinavit, cumque ibi reliquit,
ut quæ ipse non fecerat, ille super-disponeret &
ordinaret, constitueretque per civitates Presbyteros
secundum Apostoli *Ἀγ. Παύλος, Tit. I. 5.*

Paulus è Cretâ cum Timotheo in Judæam navi-
gat, *Hebr. XIII. 23.*

Hoc Anno Romæ execrabilis illa Persecutio Chri-
stianorum orta est.

Nero Albino Florum successorem dat.

Josephus post annum ætatis XXVI. Romam navi-
gat, ut Sacerdotes quosdam sibi familiares, quos
Felix vinctos Romam miserat, liberaret. Romam
autem illos miserat Felix incunte Anno LX. cum
jam annum ageret Josephus XXIII, & inter eum, &
hos Sacerdotes familiaritas intercesserat per ferme
quadriennium: Unde duratio Felicis in officio Pro-
curatoris optimè confirmatur. Nam si sub initio
Imperii Neronis, ut volunt, hi Sacerdotes à Felice
missi fuissent, familiares Josephi dici non poterant.
Tunc enim ipse vix expleverat annum ætatis XVIII.

&

Neronis
10.Ær. vulg.
LXIV.

& tunc in deserto vixit cum Bano quodam, quocum ibi versatus est ab anno ætatis suæ XVI. per triennium.

Paulus è Judæa in Asiam venit. Ubi Timotheus Ephesum venit. Ipse autem Colossenses visit, quos ante nunquam viderat, & apud quos permanere statuerat, ut patet ex Ep. ad Philemonem; cum Apphia dilectâ, & Archippo commilitone suo peculiariter scriptâ; quâ illum sic alloquitur, *Para mihi hospitium, nam spero per orationes vestras donari me vobis, ver. 22.*

11.

Florus venit in provinciam, cujus Præfectura Anno secundo Bellum cœpit.

Paulus jam profecturus in Macedoniam jubet Timotheum permanere Ephesi, 1 Tim. I. 3. Nam cum antea ter tantummodo profectus est in Macedoniam, in nullâ ex tribus profectionibus illis jussit Timotheum Ephesi permanere.

Non primâ; tunc enim Timotheum secum assumpsit: Non secundâ, nam ante eam profectionem Timotheum præmiserat in Macedoniam. Non tertiâ, tunc enim habuit eum in itinere comitem.

Mox priusquam Asiam relinquit, excommunicat Hymenæum & Philetum.

Josephus operâ Poppææ Sacerdotes vinculis liberat.

11.

LXV.

Paulus profectus in Macedoniam apud Philipenses moratur, *Philip. I. 25, 26. & II. 24.*

Josephus à Poppæâ multis muneribus donatus redit in Judæam, ubi videt omnia sub Floro ad bellum tendentia.

Paulus scribit primam ad Timotheum Epistolam.

Paulus scribit Epistolam ad Titum, cum secum haberet Arteman & Tychicum.

Chrysoft.

Chrysoſt. in Proem. Δοκῶσι δέ μοι ῥητοὶ εἶναι Eræ vulg. Neronis LXV. 11.
 μέσοι πῆς, ἢ οἱ ἀδελφεοὶ Παύλου ἐν γράφῃ ἔσται,
 ἢ δὲν γὰρ οὐκ ἀνεκδοκῶν φησι. Quam ἀδελφῶν
 Theophylactus etiam agnoscit, indeque colligit
 hanc Epistolam scriptam esse ante illam ad Timó-
 theum, nempe secundam.

Paulus hyemat Nicopoli in Epiro, non in Macedo-
 nia, ut subscriptio, aut in Thraciâ, ut Chrysostomus
 & Theodoretus, quod rectè observavit Donatus,
 p. 544. quem tamen rejicit Hen. Savilius minus rectè
 assentiens Chrysostomo & Theodoretis, *Utpote de re*
sibi compertâ, & urbe vicinâ loquentibus: At Chry-
 sostomus eas Homilias habuit Antiochiæ, quæ longè
 à Thraciâ diffusa est, non Constantinopoli, ut rectè
 observavit Halesius.

Paulus Nicopoli petit Corinthum.

LXVI.

Et cum Corintho decessit, ibi reliquit Erastum,
 2 Tim. IV. 20. Sic enim ibi monet Timotheum
 — *Erastus mansit Corinthi*. Quæ monitio scribi non
 potuit ad Timotheum in prioribus vinculis: Quo-
 rum enim cum tunc moneret, Erastum Corinthi
 mansisse, qui cum ipso Paulo fuit eo tempore, quo
 Corinthi mansisse Erastus præsupponitur.

In Judæâ Bellum cœpit Anno Neronis XII. Flori II.
 mense Maio.

Nero proficiscitur in Achaiam.

Exercitus Cestii in Judæâ funditur.

23.

Paulus venit Troadem, ubi reliquit penulam,
 libros & membranas apud Carpum, cujus alibi men-
 tio non fit. Ineptum autem est vel cogitare Paulum
 hæc antea Troade reliquisse, cum tot secum haberet
 comites, & Collectas Hierosolyma perferendas, &
 navem ubique conduceret.

Paulus

Neronis
13.Æt. vulg.
LXVI.

Paulus venit Miletum, ubi reliquit Trophimum ægrotantem, ut monet Timotheum, 2 Tim. IV. 20. Quod spectare non potest tempus illud, quo Mileti fuit, antequam Romam missus est: Tunc enim Trophimus unâ cum Paulo Hierosolyma venit, Act. XXI. 29.

LXVII.

Paulus, cum per biennium & amplius Persecutio Romæ antea cessasset, & jam Nero in Græciâ esset, Romam petit. Sed Romæ invenit alterum Neronem.

Et quoniam priora ejus vincula in Prætorio celebra erant ante primam Persecutionem; ideo cum reliquis Christianis notior esset, in carcerem conjicitur & arctâ custodiâ tenetur; non ut antea in domo conductâ omnibus notâ: Unde Onesiphorus non nisi postquam sollicitè quæsisset, invenit eum, 2 Tim. I. 17.

Paulus Romæ è carcere in discrimen vitæ vocatur ab altero Nerone, & Apologiam habet sive *defensionem suam*, vel *sui*, quod in prioribus vinculis factum non est; ubi habuit tantum *defensionem* & *confirmationem Evangelii*, adversus Judæos scilicet.

In quâ defensione tantum erat, & Pauli, & suorum periculum, ut omnes sui eum desererent, & nemo illi adesset, 2 Tim. IV. 16. sed ereptus est ex ore Leonis, 17. nempe Helii Cæsareani, cui omnes in urbe & Italiâ, Nero Græciâ petens ut dedititios tradiderat, factâ ei potestate bona proscribendi, in exilium mittendi, & plebeios, & equites Senatoresque occidendi etiam inconsulto Nerone —

ἐπεὶ μὲν τότε ἡ Ῥωμαίων ἀρχὴ ἄνθρωποις ἀποκτείνουσιν ἅμα ἐβούλετο, Νέρωνος καὶ Ἡλίου, ut observat Dio. lib. LXIII.

Tunc illi Alexander ærarius multa mala ostendit, & vehementer obstitit sermonibus ejus, Vcr. 14, 15.

S. Paulus

S. Paulus post hanc Defensionem scribit secundam ad Timotheum Epistolam, & quidem Romæ, I. 17. & in vinculis Cap. I. 8. & II. 9. posterioribus scilicet: Nam Timotheus ipse Paulo Romæ aderat in prioribus; & cum eo scripserat Epistolas, in quibus Apostolus significavit se brevi vinculis liberatum iri. In hac autem idem significat Timotheo, *se jam delibari, & tempus resolutionis suæ instare*, Cap. IV. 6. Et liberabit me, inquit, Dominus (non à vinculis) sed ab omni opere malo, & saluum faciet in regnum suum cæleste, ver. 18.

Ær. vulg. Neronis
LXVII. 13.

Helius festinat in Græciam, ut Neronem reducat in Italiam, quo VII. die perveniens Imperatorem ter-ruit, expositâ gravi Conspiratione in urbe factâ.

14.

Unde Nero in ipsâ hyeme Græciâ provectus venit in Italiam, mensè Januario, ut videtur.

LXVIII.

Nero manet in Italiâ, necdum Romam venit.

Neapoli in Campaniâ, mox in Galliarum, qui paucis post Kalendas Martias diebus cœperat, audiuit die ipso quo matrem occiderat, circiter Martii 21. adeoque lentè & securè tulit, ut per 8. continuos dies non rescriberet cuicumque, non mandaret quid aut præciperet: urgentibus dein aliis super alios nunciis Romam præ-trepidus rediit sub initio Aprilis, credensque expedi-tionem necessariam Coss. ante tempus privavit honore, atque in utriusque locum solus iniit Consulatum. Sueton. cap. 43.

S. Paulus (cum Petro) ultimo Neronis Anno Mar-tyrium facit. Factum autem id est sub Præfectis in urbe, ut testatur Clemens Romanus, absente sci-licet Nerone, Februarii die 22.

De mensè & die testis est Sylvius in Calendario, VIII. Kal. Martias. Depositiō S. Petri & Pauli.

Nero seipsum occidit Junii IX.

Qui Historiam Ecclesiasticam nuper accuratè scripsisse putantur in primordiis Ecclesiæ secuti sunt Scriptores Veteres, aut Veterum nomina e mentitis: quorum si historia non sint incertæ, temporum tamen ratio sanè incertissima est.

Quinetiam vetera Martyrologia de die Natali Martyrum pertinaciter sequuntur, & Annalium fidem ad eum anni diem suspendunt; cum certum sit Sanctorum plerorumque memoriam non ex certa diei quo mortui sunt scientia, sed ab aliis causis sæpe notatam esse.

Quo autem anno *Æræ* vulgaris prima post mortem Christi Pentecoste celebrata est, cognitu maximè necessarium est, præsertim ad annos Apostolorum constituendos.

Petavius autem de industria hujus anni certitudinem labefactare conatus est. * * * *

LECTIONES

I N

ACTA APOSTOLORUM.

LECTIO I.

- I. *Cæpit Ecclesia post Christi verba S. Matt. 16. 18. ante Act. 2. 47.* II. *Ab Epochâ Pentecostes.* III. *Tempora Christi admodum incerta.* IV. *Pas-
sus sub Pilato, teste Tacito.* V. *Annus Passionis
per Imperatorem, & Coss. designandus.* VI. *An-
nus ille designatur. Ὑπερῶν, Antiquissima A-
postolorum Ecclesia.* VII. Ὑπερῶν, *Cænacula,
loca sacris usibus destinata.* VIII. *Judæorum
ex omni gente Profelyti Hierosolymis Festi
occasione convenerant.* IX. *S. Petrus omnium
Apostolorum nomine concionatur.* X. *Coalue-
runt conversi in Ecclesiam, primò, recipiendo
Baptismum.* XI. *Secundò, perseverando in
Doctrinâ Apostolorum.* XII. *Tertiò, perseve-
rando in fractione Panis, i. e. Eucharistici.*
XIII. *Quarto, perseverando in Orationibus.*

d 2

XIV. Re-

XIV. *Recapitulatio.* XV. *Temporaria duo: prima, Signa.* XVI. *Secundo, Bonorum communitas.* XVII. XVIII. *Ecclesia Hierosolymitana prima omnium, & mater.*

An. Period. Ju. I.
lianæ 4746
Christi 33
Tiberii 19
20

DUM sæpe mecum reputarem, Auditores optimi, quid potissimum vobis prælegendum proponerem; tandem operæ pretium esse duxi statum Ecclesiæ Christianæ ab ipsâ Origine explicare: Cujus cognitionem ad finiendas in Theologia controversias maximè necessariam esse semper putavi. Ecclesiam autem intelligo eo plane sensu quo Christus locutus est, cum Apostolo suo dixit, *Matth. 16. 18. Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.* Ubi de re adhuc futurâ loquitur; ut S. Lucas de præteritâ, *Act. 2. 47. Dominus autem addebat quotidie Ecclesiæ qui salvi fierent.* Inter illud igitur tempus, quo ista Petro locutus est Christus, & quo populus Ecclesiæ additus est, ipsâ Ecclesia de qua loquitur constituta est. Quo sensu S. Hieron. *Ep. 103. Actus Apostolorum nudam quidem sonare videntur Historiam, & nascentis Ecclesiæ infantiam texere.* Et Tertullianus de præscript. hæret. cap. 22. *Probantibus Actis Apostolorum descensum Spiritûs Sancti; Quam Scripturam qui non recipiunt, nec Spiritûs Sancti esse possunt: Qui necdum Spiritum possint agnoscere discentibus missum, sed nec Ecclesiam defendere, qui quando & quibus in cunabulis institutum est hoc corpus probare non habent.*

II. Hujus Ecclesiæ secundum Christi prædictionem promissionemque congregatæ Epochâ omnino statuenda in die Pentecostes, quæ Christi crucifixionem, resurrectionem, & ascensionem proximè secuta est. Unde eo libentiùs incipio, quod Viri ex nostris eruditi Historiam Ecclesiasticam magno conatu aggressi in ipso limine hæserint; & in vita Christi explicanda, tum propter rerum copiam, tum ob difficultatem, tantummodo se exercuerint.

III. Quis

III. Quis autem ille annus fuerit quo dies iste Pentecostes contigit, ex Sacra Scriptura liquidò constare non puto; neque alius quispiam Character relictus est qui eum certò & determinatè signet. Nativitatem Christi sub regno Herodis contigisse scimus: quot annos ipse vixerit certò non scitur: Et eo quidem tempore natum scimus quo à Cyrenio in Judæa census actus est: quis autem annus ille fuerit Annales non docent. A vero igitur natali salvatoris certa & indubitata Epochæ duci non potest. Joannem decimo quinto Tiberii anno Baptistæ munus inchoasse certum est; sed quamdiu illud exercuit antequam Christus ab eo baptizatus est; quàm citò Christus post baptismum Evangelium prædicaverit; quot Paschata à Baptismo ante mortem ejus celebrata sint; nondum exploratò constat. Judæi Rabbinici hîc omnia misère confuderunt, & ut opinor, ex industria. Josephus licet Joannis & Christi mentionem fecerit, eorum tamen annos non attingit. Verustissimi Patres nihil de annis Christi explorati tradiderunt, apud quos sententia de unius anni prædicatione, quæ apertè falsa est, nimis citò orta, diu prævalebat.

IV. Sub Pontio Pilato constat Christum crucifixum esse, & quidem, teste Corn. Tacito, sub Tiberio Imperatore Romano. Ita enim ille Annalium decimo quinto, de iis quos vulgus Christianos nominabat: *Autor nominis ejus Christus, qui Tiberio imperitante per procuratorem Pontium Pilatum supplicio affectus est.* Pilati autem res gestas in Judæa breviter perstringit Josephus, neque ejus tempora distinguit.

V. Vulgaris nunc Æra Christi obtinet, sive à Dionysio, sive à Beda nostrate profecta, secundum quam hunc ipsum annum, quem nunc agimus, omnes numerant 1672. Cujus annus primus Periodi Julianæ annus 4714, Romanæ Indictionis 4, Lunarîs Cycli 2, Cycli Solaris 10. Sed eam veram non esse (quod ad nativitatem Christi spectat) pro certo habendum: Cum ad regnum Herodis, sub quo
natum

natum esse Christum extra controversiam est, aut ad triginta annos ante decimum quintum Tiberii minimè peringat. Utcunque autem se habeat, cum Passionem Christi certissimè antevertat, satis est ad certitudinem Historiæ Ecclesiasticæ si aliquis in ea Æra annus notari possit, quo dies iste Pentecostes, quo Ecclesia orta est, contigisse dicatur. Inde enim ad nos postea vera rerum gestarum series deducetur. Quod quidem eò plenius satisfaciet, si Romanorum Imperatorum, sub quibus omnia in primitiva Ecclesia gesta sunt, & Consulum anni simul indicentur. Nam & Eusebius annos Imperatorum, tum in Historia, tum in Canone consignavit: & Fasti consulares à Romanis fere scriptoribus observati sunt: & secundum Consules vetustissima Concilia Sessiones suas notabant.

VI Statuo igitur, tanquam veritati maximè consonum, cum Chronico Alexandrino, Christum passum esse decimo nono anno Tiberii, Æræ Christi vulgaris trigésimo tertio, Periodi Julianæ 4746. Procuratoris officio in Judæa fungente Pontio Pilato, Coss. Servio Sulpitio Galba, Lucio Cornelio Sylla. Hoc igitur anno mensis Maii secundum Romanos * vicésimo quarto, centum & viginti homines Hierosolymis congregati promissionem Christi jamjam explendam expectabant. *Et cum complerentur dies Pentecostes, Act. 2. 1.* Cum quinquagesimus dies à resurrectione Christi illucesceret, *Erant omnes pariter, 120. sc. ut plerique interpretantur, vel certe omnes Apostoli, ut in Codicibus aliquibus legitur, Πάντες οἱ Ἀπόστολοι, in eodem loco.* Locum autem eum Ἰερσόρον fuisse credibile est; Cænaculum illud, cujus meminit S. Lucas 1. 13. ubi suo tempore tradit S. Cyrillus Hierosolymitanus extitisse πλὴν ἀποτίραι τῆς ἀπορίαν ἐκκλησίας, Cateches. 16. quam ab Apostolis fundatam, eo quod ibi Spiritum Sanctum acceperint, narrat Beda, de Locis Sanctis. Et quidem antiquissima, licet ab Apostolis ipsis minimè fundata, ibi Ecclesia videtur esse constituta.

Nam,

* Pro calculis
Usserii, qui
passum dicit
Aprilis tertio,
ascendisse Maii
decimo quarto.
Assentiuntur
Usserio Lan-
gius, & Lab-
beus.

Nam, ut narrat Epiphanius, lib. de Pond. cum Adrianus Imperator Hierosolyma adiret, invenit urbem totam funditus everfam, & Templum Dei dirutum, παρελθὼς ὁλίγων οἰκημάτων, καὶ τῆς τῷ Θεῷ ἐκκλησίας μεγάλης ὅσης quam ibi collocatam asserit, ubi discipuli reversi, cum Salvator ascendit à monte Oliveti, αἰέβησαν εἰς τὸ ὑψώον. Ἐκεῖ γὰρ ἠκοδόμητο τέθειται ὁ τῷ μέρῳ Σιών. Nicephorus etiam tradit, Helenam Constantini matrem amplissimum in Sione Templum crexisse; in cujus postico domum circumclusit, ubi facta est ἡ τῷ ἁγίῳ πνεύματι ἑσθλοῦ ὁ τῷ ὑψώῳ. Lib.8.c.30.

VII. Erant autem privata illa ὑψῶα loca à Judæis semper sacris usibus destinata, saltem ex quo Daniel Propheta ascendisse in Cœnaculum ad orandum diceretur: Καὶ αἱ θυεῖδες ἀνεγύμναζον αὐτῷ ὡς τοῖς ὑψώοις κατῴκει Ἱερουσαλὴμ. ut & Sara filia Raguelis dicitur descendisse ex τῷ ὑψώῳ, ubi oraverat. Unde Judæi sapientes suos appellabant ἱδὲν υἱὶν filios Cœnaculi. In eo celebrabant Pascha Marci 14. 15. Et ipse vobis demonstrabit ἀνώγαγον, Cœnaculum grande stratum. In eo corpora mortuorum lavata prius reponebant, ut de Dorcade legimus Act. 9. 37. Quam cum lavissent, posuerunt eam in Cœnaculo. Unde & Petrum venientem dicuntur adduxisse in Cœnaculum. Quare Apostoli ab Ascensione Domini reversi Hierosolyma, αἰέβησαν εἰς τὸ ὑψῶον. ubi erant perseverantes unanimiter in oratione & supplicatione, Act. 1. 13.

VIII. Cum autem eo loci essent, Factus est repente de cœlo sonus tanquam advenientis Spiritus vehementis, & replevit totam domum ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispersitæ linguæ tanquam ignis, seditque super singulos eorum, & repleti sunt Spiritu Sancto, & cœperunt loqui variis linguis, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis. Hoc Pentecostes miraculum planè novum Hierosolymitanos

ranos statim convocavit : *Erant autem in Hierusalem habitantes Judæi, viri religiosi ex omni natione quæ sub cælo est.* Primo, quod dies Pentecostes. Secundo, propter opinionem de adventu Messia. Nam licet exteri non obligarentur ad apparendum coram Domino, tamen quamplurimæ dispersiones jam ante sæpius vigilantibus Dei providentia factæ fuerant; quæ ad sonum Evangelii excipiendum, & in ultimas terras derivandum erant opportunæ. Omnes autem Judæi, quacunque regione aut terrarum ora dispersi, Hierosolyma tanquam patriæ suæ metropolin suscipiebant. Ut Philo in Flaccum: *Judæos una regio non capit propter hominum multitudinem. Quam ob rem plurimas ac fortunatissimas urbes in Europæ Asiæque provinciis ac Insulis incolunt, pro Metropoli habentes sanctam Civitatem in qua Templum altissimo Deo sacratum est.* Et Agrippa in Epistola ad Caium Imperatorem: *Pro sancta verò Civitate hæc efferre convenit. Hæc quidem mea est Patria, metropolis autem non unius regionis Judææ, sed & plurimarum, propter Colonias quas diversis temporibus emisit, vel propius in finitimas vel longius distitas; quas enumerat, & longè quidem plures, quàm quæ in Actibus Apostolorum numerantur. In his Coloniis nati Judæi non pauci, præsertim religiosi, sedes Hierosolymis fixas habebant. Unde S. Lucæ, χροικῶντες Ἱερουσαλὶμοὶ ἄνδρες ἐλαβὺς ἀπὸ πάντων ἔθνους ὑποπὶ τῆς βασιλείας ut Agrippæ, πόλιν μέγαν καὶ ἔχοντα κλίμα τῆς διακονίας ἰερουδαϊσῶν, & οἱ πανταχὺ τῆς διακονίας Ἱερουσαλὶμοὶ.* Præter eos autem qui Hierosolymis habitabant, erant tunc temporis etiam οἱ ἐπιδημῶντες tum profelyti advenæ qui Hierosolyma pro variis negotiis sæpe commeabant, festis maximè diebus, qualis erat inprimis hic dies Pentecostes.

IX. Hi igitur tum Judæi, tum profelyti, in variis regionibus nati atque educati, variis linguis sive dialectis, secundum varietatem Nationum in quibus orti sunt, utebantur.

bantur. Cum autem convenissent, audito rumore de miraculoso Spiritûs in Apostolos illapsu planè in admirationem rapti atque confusi sunt: *Quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes*, Act. 2. 6. Dum autem ex illis alii dubitabant, alii irridebant, *Stans Petrus cum undecim levavit vocem, & locutus est eis*. Quid autem est, cum undecim? inquit S. Chrysostomus, Κοινὴν φωνήν αὐτοὶ οὖν τὸ ὅμα· παρ' ἑαυτοῦ δὲ εἰδὲν μαρτυροῦντες τοῖς ἀκούουσιν. *Communem vocem emittebant, & omnium ille os fuit: Astabant autem undecim, testimonium dictis perhibentes*. Petrus igitur, gravissima concione habita, calumnias refellit, prædicationem explicat de Christo & Resurrectione ejus, & Ascensione, & illapsu Spiritûs disferit: Ad resipiscentiam & baptismum Judæos vocat, & tria auditorum millia ad agnitionem *Veritatis* convertit.

X. Quid hi Judæi ad fidem Christianam Apostolica prædicatione conversi fecerint, quomodo in Ecclesiam recepti, & in ea versati sint, imprimis spectandum: *Qui ergo receperunt sermonem ejus, baptizati sunt*, Act. 2. 41. Ita S. Petrus, *Primus in Christi baptismo reseravit adytum Cælestis regni*, ut loquitur Tertul. de Pudicitia, cap. 21. Ita expressum Christi mandatum hoc die primò expletum est ab Apostolis: *Euntes, docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti*. Neque aliter adhuc ea verba de docendis omnibus gentibus intellexisse videntur Apostoli, quàm de Judæis omnium gentium. Hi autem tunc per Baptismum recipiebantur in Ecclesiam Christi, neque alio modo unquam recipi potuerunt, aut Christiani fieri, quicquid in contrarium nuper deliravit Socinus.

XI. Secundo, *Erant perseverantes in doctrina Apostolorum*, Act. 2. 48. Et quidem ὁμοθυμαδόν, ut MSS. nonnulla, & Chrysostomus: hoc est, Apostoli quotidie eos post baptismum susceptum cognitione Christi imbuebant,

& præcepta ejus ipsis inculcabant, secundum alteram mandati partem à Christo Apostolis injuncti. Matth. 28. 20. *Docentes eos omnia quaecunque mandavi vobis.* Quorum doctrinæ omnes qui jam conversi sunt summo consensu adhærebant, quem *consanguinitatem Doctrinæ* appellat Tertullianus.

XII. Tertio, *perseverabant etiam in Communione fractionis panis*, sive τῇ κοινωνίᾳ, ἢ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου, in *Communione & fractione panis*; i. e. Syro interprete, *fractione Eucharistiæ*. Neque enim tantum bonorum communicationem & communem convictum hic intelligi, sed etiam Cænæ Domini participationem, voluerunt Veteres, S. Chrysost. hom. 27. in prim. ad Corinth. Ubi Eucharistiam S. Paulus κοινωνίαν appellat; οὐκ ἦκυσας πᾶς, ἢ οἱ πρῶτοι κλῖοι οἱ τῆς κοινωνίας συνελαύνοντες ἀλλ' ἅπαντες ἦσαν ὡσεὶ καρπεύοντες τῇ ὡσεωχῇ, ἢ τῇ διδασκαλίᾳ; Dixerat S. Paulus Ep. ad Corinth. Cænā Domini esse κοινωνίαν, & fractionem panis in eā simul commemoravit. τὸν ἄρτον οἱ κλάμει ἐν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ὅτιν; S. Lucas Comes S. Pauli, eodem modo hæc verba usurpassè videtur; ut & postea S. Ignatius, Epist. ad Ephesios: Ἐν τῷ ἄρτῳ κλάμεις, ὅς ὅτιν φαρμακὸν ἀθανασίας. Neque aliter S. Lucas à veteribus intellectus est; in Evangelio, cap. 24. v. 35. Καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς οἱ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. Sic etiam Act. 20. 7. — συνεληλύθει τῷ μαθητῇ τῇ κλάσει ἄρτου — Nam licet fractio panis possit victum communem tantum significare, tamen cum in Cænā Domini panis signanter frangi dicatur; cum in vetustissimis Ecclesiis quotidie Eucharistiam celebrare moris esset; cum ex oblationibus à populo factis sumi solerent panis & vinum ad eum usum sacrum: Dubitari vix potest, quin hic ter mille homines in quotidiana Communione & fractione panis Cænā Domini celebraverint.

XIII. Quarto,

XIII. Quarto, *erant perseverantes in Orationibus*, publicis nempe atque communibus, in ipso cœtu ab Apostolis etiam factis. Sub lege Moſis nullum de precibus conceptum videtur mandatum: pii tamen sæpius in Templo orabant, Joannes etiam baptiſta diſcipulos ſuos docuit orare. Unde unus ex diſcipulis Chriſto aliquando dixit: *Domine, doce nos orare, ſicut docuit & Joannes diſcipulos ſuos.* Unde Chriſtus ipſe orationem eam protulit, quam dominicam vocamus. Apoſtoli igitur, quibus Spiritus S. omnia in memoriam revocavit quæcunque antea Chriſtus illis revelaverat, & ea oratione uſi ſunt, & etiam alias uſurpabant, à quibus vetuſtiſſimæ precum formulæ in omnibus Eccleſiis penè eædem derivatæ ſunt.

XIV. Hæc nobis forma quaſi atque imago primæ Eccleſiæ ab Apoſtolis congregatæ, formatæ, gubernatæ. Fide ſemel Apoſtolico Sermoni habitâ per baptiſmum in Eccleſiam admittebantur. In Eccleſiam admiſſi, cœtus publicos frequentabant, in cœtu publico doctrinæ Apoſtolorum ſedulò attendebant, qui eos viam Domini perfectiùs docebant; ſimul etiam convictum ſumebant, & Eucharistiæ participes fiebant; publicis denique & communibus orationibus in eodem cœtu factis, Deum colebant, atque ita Eccleſiis omnibus uſque ad conſummationem ſæculi exemplum præbebant.

XV. Reliqua quæ magis temporaria fuere, & iſtius temporis ſtatui maximè convenientia, duo hæc ſunt. Primum Apoſtolos ſpectat, qui informabant & gubernabant Eccleſiam. *Multa quoque prodigia, & ſigna per Apoſtolos in Jeruſalem fiebant.* Hæc enim eorum doctrinam cœlitus patefactam eſſe planè demonſtrabant. Non tantum Chriſtum poſt mortem reſurrexiſſe, & in Cœlum aſcendiſſe hoc modo oſtendebant, cum non ſua virtute aut pietate, ſed in fide nominis ejus hæc omnia ſe perpetrariſſe profeſſi ſint: Sed & palàm faciebant, Deum omnino velle ut omnes homines illis crederent quos potentiâ tam maniſeſte divinâ armarit.

XVI. Secundum spectat populum ad fidem conversum : Omnes etiam qui credebant erant pariter , & habebant omnia communia ; possessiones & substantias vendebant , & dividebant illa omnibus , prout cuique opus erat. Ea erat religionis quam amplexi sunt natura , ut ex æternæ vitæ spe hujus sæculi bona omnia facile contemnerent ; ea temporum conditio , ut stabilem rerum propriarum possessionem sperare vix possent ; ea denique omnium eandem fidem amplexorum cura ; ut quisque aliorum necessitatibus inservire , & communi Ecclesiæ bono studere necessarium sibi esse putarent. *Hæc erat, inquit Chrysost. Angelica politia, hoc protulit primum germen nascens Ecclesia.*

XVII. Ita illi perseverabant collaudantes Deum, & habentes gratiam apud omnem populum.

XVIII. Hæc erat indubitata Hierosolymitanæ Ecclesiæ prærogativa, quod fuerit omnium sine controversia prima. Antiochena sese efferebat, quod à Sancto Petro fundata sit, & Romana multo magis. Cum liquidò constet, Ecclesiam Hierosolymitanam non tantum Romanam, sed & Antiochena reliquisque omnibus antiquiorem esse, & à S. Petro primò fundatam, imò ab omnibus Apostolis simul. Rectè S. Cyrillus Ep. Hierosolymitanus, Catech. 16. Πάντων παρ' ἡμῶν ἐστὶ τὰ ἀξιώματα. Apud Hierosolymitanos omnes prærogativæ. Sed & in Hierusalem primùm fundata Ecclesia totius orbis Ecclesias seminavit. Et pulchre, non dixit in Sion, & in Hierusalem erit, & manebit Verbum, & Lex Domini, sed egredietur; ut de illo fonte omnes nationes doctrinā Dei significet irrigandas. Hanc igitur matrem omnium Ecclesiarum appellat Concilium Constantinopolitanum, Epistola Synodica ad Episcopos Romæ congregatos; Τῆς δὲ γὰρ μητρὸς ἀπασάν τῇ ἐκκλησίᾳ

τῆς αὖ Ἱεροσολύμοις τὸν ἀδελφώτατον, καὶ θεοφιλέστατον
Κύριλλον ἐπίσκοπον εἶναι γινώσκοντες. Hanc igitur matrem
Christiani nominis vocavit Justinus Imperator, Epistola ad
Hormisdam: Ad colligendas & adunandas ubique venera-
biles Ecclesias, & Hierosolymitanam præcipuè; cui tantum
omnes favorem impendunt, quasi matri Christiani nominis, ut
nemo audeat ab eâ sese discernere. Et Hieron. Ep. 17. Totum
mysterium nostrum istius provinciæ urbisque vernaculum est.
Quicquid igitur aliæ Ecclesiæ pro Primatu obtendant,
prima & mater omnium Ecclesiarum Hierosolymitana
fuit.

LECT.

LECT. II.

- I. SS. Petrus & Joannes præcipui Apostoli.
 II. Horæ Orationis apud Judæos receptæ.
 III. Incertum, an illas observârint primi Sæculi Christiani. IV. Primi earum apud Christianos meminerunt Tertullianus & Cyprianus.
 V. Quinque Millia conversi, ut intelligendi.
 VI. Præsidium in arce Antonia. Quinam Annas, Caiphas, Joannes, Alexander. VII. Hi Apostolorum Judices. VIII. Sequuntur gesta Anni Tiberii XIX. post Aug. 19. IX. Bonorum communium distributio penes Apostolos. X. De Barnabâ, & ejus Epistolâ. XI. De morte Ananiæ & Sapphiræ. Defenditur S. Petrus adversus Porphyrium. XII. De umbrâ S. Petri. Argutatio Baronii pro Imaginibus. XIII. Eiusdem alia similis argutatio pro potestate Pontificis Romani. XIV. Romanensium artes in novitatum suarum Antiquitate astruendâ. XV. Rerum dogmatumque Origines in Ecclesiastica Historiâ observandæ.

An. Period. Ju- I.
 lianæ 4746
 Christi 33
 Tiberii 20

CUM prima Ecclesiæ membra suprâ jam tria hominum millia Hierosolymis omnia ex præscripto Apostolorum peragerent; cum multa prodigia & signa per Apostolos fierent; unum præcipuè memorabile fuit. Petrus & Joannes, magnum par, ascendeabant in Templum ad horam orationis nonam. Petrus qui maxime diligebat

diligebat Christum, & Joannes quem præcipuè diligebat Christus, qui ad parandum ultimum Pascha à Christo simul missi sunt, *Luc.* 22. 8. qui Christum comprehensum & ligatum in aulam Pontificis secuti sunt, *Jo.* 18. 15. qui ad Sepulchrum Christi simul perrexerunt, *Jo.* 20. 3. quos in Samariam postea reliqui Apostoli miserunt: Hi, inquam, duo simul ascendebant ad Templum. Ita *πᾶσιν αὐτοῖς πολλὰ ἔχοντες ἀπὸ ἀλλήλων ὁμολοίαν*. ut observat S. Chrysostomus.

II. Ascenderunt autem ad Templum, *ad horam orationis nonam*. Quamvis Moses preces nullas disertè in lege præscripserit, tamen pii inter Judæos preces fundebant, eo præsertim tempore quo Sacrificia oblata sunt. Juge sacrificium matutinum, & vespertinum fuit. Vespertinum post horam nonam incipiebat, & ab illa incipiebant preces. Apostoli igitur ad eam horam Templum adibant, ut locum & tempus à Judæis observatum ipsi etiam in orationibus observarent.

III. Hinc arcessunt statarum in Ecclesiasticis Orationibus horarum, quas Canonicas vocant, exordium. Et quidem tres volunt ab ipsis Apostolis initio observatas, & Ecclesiæ commendatas esse. Sed hæc traditio non adeò firma est. Apostoli Hierosolymis ad Templum accedebant, & Orationum horas Judæis consuetas illic observabant. Christiani primitivi Apostolis alibi quàm Hierosolymis viventibus, & iisdem etiam defunctis, simul eodem loci congregabantur. Sed horas easdem semper observasse non leguntur. Ut S. Paulus monet Hebræos ne deserant *ἑπισυναγωγὴν ἑαυτῶν*, collectionem, sive congregationem sui, nullà horarum mentione factà. S. Barnabas, *Non separatim debetis seducere vos, tanquam justificati; sed in unum convenientes inquirete, quid communiter dilectis conveniat & profuit*. S. Ignatius, Ep. ad Magnesianos, *Ἀλλ' ὅτι τὸ αὐτὸ μία προσευχή, μία δέησις· πάντες ὅτι ὡς ὅτι ἑαυτοὺς σω-
τήρι*

πρέχῃ θεῷ, ὡς ἔστι ἐν Ἰουδαίῳ. Eodem tempore observavit Plinius, Christianos suæ provinciæ *stato die ante lucem convenire, carmenque Christo quasi Deo dicere secum invicem.* Diem illum statum non diu postea Justinus Martyr testatus est esse diem solis.

IV. Primus qui horarum meminit est Tertullianus, & quidem jam adultus Montanista, cum contra Ecclesiam acriter disputaret, & Catholicos stationes ad nonam finire doceret: Quod ab hac re alienum. Post Tertullianum S. Cyprianus meminit horarum tertiæ, sextæ, nonæ: Sed à Daniele hæc arcessit, nonam ab Apostolis observatam non commemorat. Postea qui Monasticis maxime institutis adhærebant, omnia Scripturæ loca adducebant, ut horas Orationum quamplurimas statuerent; ut S. Basilii, Hieronymus, Cassianus, & Autor homiliæ de Virginitate sub nomine Arhanasii.

V. Hora igitur nona cum Vespertinum Sacrificium pararetur, & pii ex Judæis orationibus operam darent, Petrus & Joannes simul Templum adierunt. Cum vir qui erat claudus ex utero matris suæ bajulabatur, quem ponebant quotidie ad portam Templi quæ dicitur Speciosa. Hic cum omnibus notus esset, S. Petrus eum statim sanavit. Cum ille teneret Petrum & Joannem, cucurrit omnis populus ad eos in porticum quæ appellatur Solomonis, stupentes. Petrus autem liberrima oratione circumstantes Judæos perstringens, docet claudum hunc sanatum esse per fidem in Christum eum quem illi crucifixerant. *Multi-que eorum qui audierunt Verbum crediderunt, & factus est numerus virorum quasi quinque millia,* aut cum ter millibus qui priori concione conversi, ut nonnulli opinantur, aut etiam præter eos, ut alii sentiunt.

VI. Loquentibus autem illis, ad populum, supervenerunt Sacerdotes, & Magistratus Templi, & Sadducæi. In arce enim Antonia Templo adjuncta, *καὶ ἦσαν αὐτὸ τὰ γυνὰ Παύλον.*
Milites

Milites illi Romani τὸν δῆμον ὥς μή τι νεώτερον παρ-
 φύλακτον, ut testatur *Josephus*, *Bell. Jud.* l. 5. c. 15. Horum
 militum præfectus confluyente populo statim accessit, cavens
 ne seditio oriretur. Adjunxerunt se illi Sacerdotes, ægrè
 ferentes quòd Petrus & Joannes, privati Judæi, populum
 docerent. Accesserunt & Sadducæi omnium maximè
 commoti, quòd annuntiarent Apostoli in Jesu resurre-
 ctionem mortuorum, quam illi prorsus negabant. In-
 jecerunt igitur in eos manus, & posuerunt eos in custo-
 diam in crastinum. Tum autem congregati sunt Præses
 eorum, & Seniores, & Scribæ in Jerusalem: Et Annas
 Princeps Sacerdotum & Caiphas, & Joannes, & Alexander,
 & quotquot aderant è genere sacerdotali. Tanti enim hæc
 putabantur, ut proximo die Synedrium cogeretur. Hujus
 Synedrii majestas describitur, non tantùm eorum, qui
 Synedrium complebant dignitate notatâ, quòd constaret
 ex principibus populi, Senioribus, Scribis, omnibusq; qui essent
 ex genere Pontificio; sed nominatis etiam viris inter eos
 præcipuis. Hujus igitur Synedrii Præses erat Annas, sive
 Ananus, qui ipse antea Summum Pontificatum admini-
 straverat; sed à Valerio Grato Romano Judææ Præsede
 dejectus, maximam tamen inter Judæos autoritatem ob-
 tinebat, & Synedrii Princeps fuit, quem נָסִי *Nasi*, vel
 קֹהֵן רֹאשׁ *Rosh* vocabant. Huic adjungitur Caiphas, qui per
 septem jam annos officio summo Sacerdotii gaudebat.
 Quod postquam pro arbitrio Præsidentum transferri ea dig-
 nitas solum, nemini præter eum contigit, qui alibi diceretur
 Pontifex ejus anni; non quòd illo tantùm anno Pontifex
 fuerit; sed quòd aliqui ante eum, & post eum plures
 in unum tantùm annum Pontifices creati sint. Huic tertio
 loco adjungitur Joannes, Annæ, ut creditur, filius. Quartus
 autem est Alexander, ut videtur, Lyfimachus, Philonis
 Judæi scriptoris celeberrimi frater *Josephus Antiq.* l. 18. c. 10.
 Φίλων ὁ πρεσβυτέρων τῶν Ἰουδαίων τῆς πρεσβείας, ἀνὴρ καὶ
 πάντας ἡγεμὼν, Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ Ἀλεξάρχου ἀδελφὸς αὐτοῦ.

De fratre ejus Hieronymus in Catalogo: *Philo Judæus, natione Alexandrinus, de genere Sacerdotum.* Fuit igitur Alexander de genere Sacerdotum, & quidem Judæorum ditissimus: Scil. Procurator fuerat Antoniæ matris Claudii Imperatoris, ut testatur Josephus Antiq. lib. 19. cap. 4. Et Templi Hierosolymitani novem portis argentum & aurum infudit, ut Josephus quinto Ἀλώπιος, cap. 14. Non Tiberius Pater ejus, ut falsò tradit Baronius, sed ipse Pater alterius Tiberii.

VII. Hi igitur in magno Synedrio congregati, & in Semicirculari forma confidentes, Petrum & Joannem in medio statuerunt, interrogantes quâ virtute aut quo nomine hæc fecerint? Cum Petrus respondisset, Nomine Jesu Christi hoc factum fuisse, additis minis eos dimiserunt.

VIII. Hæc mihi gesta videntur decimo nono Tiberii anno, intra tres menses à die Pentecostes; tum verò incepit annus Tiberii vicesimus, ipso decimo nono mensis Augusti; eo enim die obierat Augustus, referentibus Dione atque Suetonio. Reliqua per quatuor menses gesta ad vicesimum Tiberii; sed eundem tricesimum tertium Æræ Christi vulgaris annuni pertinent.

IX. Erant quidem tum Hierosolymis duo genera Judæorum; quorum hi οἱ πιστεύοντες dicebantur, qui nempe in Christum ab Apostolis prædicatum credebant, Act. 2. 44. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ, Cap. 5. 14. Μᾶλλον δὲ προσετίθητο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, Cap. 15. 5. Τινὲς γὰρ ἐξ αἰρέσεως ἦν Φαρισαῖοι πεπιστευότες, Cap. 21. 20. Vides, frater, quot sint millia Ἰουδαῖοι γὰρ πεπιστευότες. Neque alio nomine tunc temporis à Judæis reliquis distinguebantur: *Erat autem horum, multitudinis, sc. τῶν πιστευόντων, cor & anima una. Nec quisquam eorum quæ possidebat aliquid suum esse dicebat. Nec tamen omnia ita habebant communia, quasi quisque qui vellet re alterius frueretur; sed in commune Ecclesiæ bonum omnia administrabantur:* Idque

Idque ex arbitrio sive iudicio Apostolorum, quibus gubernandæ Ecclesiæ potestas fuerat concredita: *Quotquot enim possessores agrorum, aut domorum erant, vendentes adferbant pretia eorum quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apostolorum.* Ut sc. in eorum potestate esset omnia ad communem fidelium sustentationem disponere. Quod & ab iis factum est: *Dividebantur enim singulis prout cuique opus erat.* Unde etiam factum, ut postea Episcopis, tanquam Apostolorum successoribus, bona Ecclesiæ concrederentur. Hieronymus Ep. 8. in Actis Apostolorum: *Quando Domini nostri adhuc calebat cruor, & fervebat recens in credentibus fides, vendebant omnes possessiones suas, & pretia eorum ad Apostolorum deferrebant pedes, ut ostenderent pecunias esse calcandas: dabaturque singulis, prout cuique opus erat.*

X. Hujus rei duo exempla maximè insignia à S. Luca referuntur. Primum: Joseph autem qui cognominatus est Barnabas ab Apostolis, quod est interpretatum, Filius Consolationis, Levites, Cyprius genere, cum haberet agrum vendidit eum, & attulit pretium, & posuit ante pedes Apostolorum. Judæus igitur hic ex Judæis parentibus ortus, & quidem ex Tribu Levi, non autem in Judæa, sed in Insulâ Cypri natus; primò *Joseph*, sive ut aliqua exemplaria habent, *Joses*, à parentibus nominatus, postea ab Apostolis ipsis cognominatus est Βαρνάβας, hoc est, interpretante ipso Luca, ὁ ὡς ἐπαγγελίας. S. Hieron. de Nom. Hebr. Barnabas, filius Prophetæ, vel filius venientis, aut, ut plerique putant, Filius consolationis. Ita ille, omnes Etymologias proferens; ut ברך vel בני Prophetâ, vel à בוא venire, vel à ברה consolari, ut à Syro Interprete redditur רבנו יואן ברנאבא Filius consolationis. Quando hic Josephus primùm fidem Christi amplexus, non docent Sacræ Literæ. Veteres autem eum unum ex LXXII. Discipulis fuisse tradunt. Clem. Alexandrinus Strom. lib. 2. Οὐ μὲν δὲ πολλοὶ λόγῳ παρρησιασθέντες μαρτυροῦν ἃ ἀποστολικόν

Βαρνάβαν· ὁ δὲ 7^{ος} ἐβδωμήκοντα ἦν, ὃς Συμεὼν ὁ Παῦλος.
 Quod & in septimo Hypotyposeon, primo eum tradidisse
 testatur Eusebius, Hist. Eccles. l. 2. c. 1. unde & ipse l. 1. c. 12.
 Τῶν δὲ ἐβδωμήκοντα μαθητῶν κατάλογος μὴ ὅλοις ὕδαμῃ
 φέρεται· λέγεται γὰρ μὲν εἰς αὐτῶν Βαρνάβαν γεγενῆσθαι.
 Sub hujus nomine extat Epistola tum Græcè tum Latinè
 ex MSS. eruta. Sed neque Græca neque Latina integra
 sunt. Latina ex Codice Corbeiensis transcripta Menardus;
 quibus Græca à Turriano ante descripta adjunxit, &
 annotationibus illustravit. Græca ex tribus MSS. Isaacus
 Vossius paulo integriora reddidit. Apparet autem hanc
 Epistolam eandem esse quam Veteres in manibus habue-
 runt. Multa enim ex illâ citant Clem. Alexandrinus,
 Origenes, & Autor Constit. Apostolicarum. Eusebius eam
 inter Apocrypha numerat; Nicephorus, inter eas Scriptu-
 ras quæ ἀντιλέγονται. S. Hieron. in Catalogo: *Barnabas*
Cyprius, qui & Joseph Levites, cum Paulo gentium Apostolo,
unam ad ædificationem Ecclesiæ pertinentem Epistolam com-
posuit, quæ inter Apocryphas Scripturas legitur. Et rursus,
 in cap. 43. Ezekiel. *Vitulum autem qui pro nobis immolatus*
est, & multa Scripturarum loca, & præcipuè Barnabæ
Epistola, quæ habetur inter Scripturas Apocryphas, nominat.
 Nemo certè fuit qui hanc Epistolam Barnabæ non tribuerit;
 neque in eâ quidquam apparet quod eam ætatem non
 ferat.

XI. Præclarum fanè primum hoc Barnabæ exemplum:
 quod sequitur infelicius est. Vir enim quidam, nomine
 Ananias, cum Sapphira uxore sua vendidit agrum. Et
 fraudavit de pretio agri, conscia uxore suâ, & adferens
 partem quandam, ad pedes Apostolorum posuit. Sed dum
 Petrus fraudem eorum detegit, & quod contra Spiritum
 Sanctum peccaverint ostendit, solo ejus verbo & incre-
 patione statim exanimati sunt, & à fidelibus sepulti.
 Crudelem in hanc pœnâ S. Petrum fuisse clamabat Porphy-
 rius, unde Veteres sæpe eum excusant. S. Hieron. Ep. 8.

Apostolus

Apostolus Petrus nequaquam imprecatur iis mortem, ut stultus Porphyrius calumniatur; sed Dei iudicium propheticum Spiritu annunciat, ut pœna duorum hominum sit doctrina multorum. Ita S. Augustin. contr. Parmenianum, l. 3. c. 1. Cassian. & Isidor. Pelusiota, & ante ipsam Porphyrii objectionem Origenes Comment in Matthæum.

XII. Hoc severitatis exemplum secutus est populi timor. Et adhuc per manus Apostolorum fiebant signa, & prodigia multa in plebe. Ita ut in plateas ejicerent infirmos, & ponerent in lectulis & grabatis, ut veniente Petro saltem umbra illius obumbraret quemquam illorum. Qui hinc antiquitatem cultûs imaginum arcessunt, ostendunt quantâ argumentorum penuriâ laborant. Baronius autem in Annalibus Ecclesiasticis, ita disputat: *Quid insuper umbra Petri, nisi imago expressa corporis Petri? Certè quidem non aliunde quàm ex ejusmodi imaginibus umbra formatis picturam duxisse originem ferunt; ut ex his videas imaginum pium cultum in umbra Petri à Deo primitus in primori illa Ecclesia tot tantisque miraculis esse divinitus consecratum.*

XIII. Secundò, Baronius ex eodem miraculo deducit doctrinam de potestate Pontificis Romani. Cum, inquit, eandem Deus virtutem umbræ Petri indiderit, quam & corpori Petri; illud certè typicè expressum esse videtur, tantam à Deo Principi Apostolorum gratiarum copiam esse collatam, ut eadem dona Petri personæ concessa sic in umbram transtulerit, ut eadem in successoribus, qui referunt personam Petri, feliciter propagare voluerit: Nimirum ut quamvis non omnes æquè Sancti ac Petrus, sed ex ipsis aliqui moribus essent futuri dissimiles; tamen quia ejusdem gererent personam Petri, eandem etiam retinuerint à Deo illi traditam potestatem; scirentque omnes respublicæ Petri in honore habendos esse, qui umbram saltem Petri hac ex parte referrent. Quæ tanquam egregia in breviarium suum transcripsit Franc. Longus.

XIV. Contendunt quidem Pontificii omnia Dogmata quæ nunc tuentur esse per traditionem ab ipsis temporibus Apostolicis derivata. Mirum hoc nobis videtur, qui multorum origines in sequioribus Sæculis observamus. Sed habent illi Annales Ecclesiasticos Illustrissimi Cardinalis Baronii, in quibus omnium ferè natales antiquissimi perhibentur. Duplici autem artificio ille utitur, quo summam rebus novitiis antiquitatem & venerationem conciliet. Primò, auctoritatem eorum scriptorum affert, qui sub antiquissimorum nominibus suorum temporum doctrinas evulgant. Quales sunt inprimis Constitutionum Apostolicarum confarcinator, qui post quinque Sæcula suæ ætatis Dogmata, & ritus quasi ab Apostolis ipsis præscriptos tradit. Qualia sunt Clementina ferè omnia, quæ tanquam ab Apostolorum comite profecta exosculatur. Talia sub Dionysii Areopagitæ nomine quarto demum Sæculo concepta, & publicata sunt. Tales Epistolæ sub nominibus primorum Romæ Pontificum post septem Sæcula conscripta. Tales Epistolæ aliquot S. Ignatio falsò attributæ, & interpolationes verarum Epistolarum quinto vel sexto Sæculo conscriptæ. Ex his & similibus scriptis tanquam veris & indubitatis, omnium temporum ritus, & dogmata proponit tanquam verè Apostolica. Secundò, cum quædam sint adeo seris temporibus in Ecclesiam introducta, ut ne quidem impostoribus illis suâ ætate cognita fuerint; ex ipsa Scripturâ eruere conatur. Qualis inprimis est doctrina illa de pio imaginum cultu, de quo in fictitiis etiam illis libris quos nominavimus, altum silentium. Hunc igitur cultum ex Actis Apostolorum deducit, & quidem ab umbra Petri.

XV. Ita summa in totam Ecclesiam Catholicam Romani Pontificis Porestas tam acriter à Græcis semper negata, ab eâdem umbrâ Petri deducitur, & quidem diu antequam Petrus Romæ fuit; cujus jurisdictionis dum Romæ esset, nullum monumentum relictum est; imò antequam Romæ Christi nomen auditum est. Hæc igitur aliaque hujusmodi

in Annalibus Ecclesiasticis sparsa facile deteguntur; & fraudes eorum qui e mentitâ vetustate superbiunt, nullo negotio propalantur. Et hæc quidem maxima historiæ Ecclesiasticæ utilitas, ut vera origo cujusque opinionis notetur: ut non tantum hæresen & schismatum, sed etiam Dogmatum & rituum in Ecclesia ipsa ortus observetur. Aliquot anni erant sub quibus Apostoli ipsi putabant, solos Judæos in Ecclesiam recipiendos esse; notum est tempus quo primum gentes admittebant: Quærebatur primo etiam inter ipsos, an Gentiles conversi circumcidi deberent: Scimus & tempus quo Circumcisio rejecta est. Omnes primò Christiani à solis Apostolis gubernabantur, illi postea præfectos unicuique Ecclesiæ præstituerunt, quales duraturi erant ad consummationem sæculi. Primò, fideles à Judæis non distinguebantur, postea Antiochiæ primò Christiani appellati. Quibus igitur gradibus aucta & perfecta est Ecclesia Dei, quando sana primò verba introducta, quo tempore & modo regimen Ecclesiasticum constitutum est, quæ primò dogmata fidelibus inculcabantur, quomodo Catholici pullulantibus hæresibus se opposuerunt; hæc, inquam, historici Ecclesiastici est sine partium studio palam facere, & ex indubitatis Ecclesiæ monumentis ordine depromere: quo nihil ad sedandas in Theologia Controversias potest esse efficacius.

LECT.

LECT. III.

I. *Fueritne Gamaliel Christianus?* II. *De Theodâ S. Lucæ cum Josepho conciliandi variorum Eru-
ditorum sententiæ.* III. *Hinc gesta Anni Ær.
vulg. 34.* IV. *De Actis Pilati.* V. *Hellenistæ
quinam.* VI. *Diaconatus Officium sacrum.*
VII. *Hoc tempore ab Apostolis institutum.*
VIII. *Nulla tamen erant illis temporibus, quod
vult Baronius, Diaconis inferiora Ministe-
ria.*

An. Period. Ju- I.
lianæ 4746
Christi 34
Tiberii 20
21

CUM fama multorum hominum ab Apostolis San-
ctorum Hierosolymis ad finitimas regiones per-
venisset, concurrebat etiam multitudo vicinarum Civi-
tatum Jerusalem, adferentes ægros & vexatos à Spiritibus
immundis, qui curabantur omnes. Princeps autem Sacer-
dotum, & cum eo Sadducæi posuerunt Apostolos in
custodia publica. Noctu Angelus carcere eos liberavit, qui
ejus jussu diluculo in Templo prædicavit. Facto Synedrio,
Apostolos in carcere frustra quærunt; in Templo per-
orantes apprehendunt, & statuunt in Concilio. Mandata
sua repetunt: Sanctus Petrus & Apostoli mandatum Dei
præferunt. Denique Gamaliel salubre consilium dat, ut
dimittantur Apostoli, & expectetur exitus. Docent hic
veterum aliqui Gamalielem fuisse animo Christianum,
qualis Nicodemus fuit. Et quidem Autor Recognitionum
sub Clementis Romani nomine, lib. i. cap. 65. ita Petrum
loquentem introducit: *Quod cum vidisset Gamaliel princeps
Populi, qui latenter frater noster erat in fide, sed consilio
nostro inter eos erat.* Ac si tam vasti tunc essent Apostoli,

ut

ut discipulum in Synedrio alerent. Et tamen hoc tam certum esse credit Baronius, ut à Christianis apud Stephanum Martyrem sepultus sit Gamaliel. Scilicet, quod quatuor penè post Sæcula corpus Gamalielis cum corpore Stephani simul inventum est. Mihi quidem videtur Gamalielium pertinacissimum Pharisæum, ideo consilium dedisse ut dimitterentur Apostoli, quod Sadducæi eos accusarent, quodque ipsi tam strenuè resurrectionem tueantur.

II. In Oratione Gamalielis maxima occurrit, quod historiam & Chronologiam spectat, controversia. *Ante hos*, inquit, *dies extitit Theodas, & post hunc extitit Judas Galilæus in diebus descriptionis.* Et Theodam quidem quendam exortum esse testatur Josephus; sed sub Fado Procuratore Judææ, & duodecim annis post hanc Gamalielis Orationem in Synedrio habitam. Respondent Viri docti, ut autoritatem S. Lucæ tueantur, Josephum aut mentitum aut hallucinatum esse, & Theodam illum diu ante Fadum turbas concitasse. Alii verò putant duos fuisse Theodas, unum à Gamaliel, alium ei similem à Josepho nominatum: alii denique putant, unum tantum Theodam, & eum quidem qui à Josepho describitur, extitisse: S. autem Lucam hîc *ὁ Θεόδας* locutum esse narrationem illam quasi ex sua persona interferentem; eo quòd præsentî argumento aptissime congruebat. Quod quidem difficultatem facile solvit, si admittatur; sed ægrè, opinor, admittitur.

III. Atque hæc gesta videntur posteriore parte tricesimi tertii anni Æræ vulgaris Christi, priore vigesimi Tiberii, sequitur annus trigessimus quartus incipiens à Calendis Januarii, quo Coss. creati sunt Paulus Fabius Persicus vel Priscus, Lucius Vitellius Nepos, teste Tacito. [am. & Dion.]

IV. Hujus anni initio referenda maximè videntur quæ de Pontio Pilato, non ex Scriptura, sed ex Ecclesiæ vetustis scriptoribus perhibentur. Ut enim actus Senatûs, & acta diurna populi Romani conficiebantur; sic & in Provinciis Romanis idem à Præsidibus & Cæsarum procuratoribus factum est: Qui ad Imperatores sæpissimè de rebus alicujus momenti Epistolas scripserunt, ut passim observare est in historiis Romanis. Unde Euseb. hist. l. 2. c. 2.

Παλαῖς κεκρατηλότ' ἔχης τοῖς τῆς ἐθνῶν ἀρχασι τὰ ὡς
σφι χρηνομεύοντα, τῷ τ' βασιλεῖσι ἀρχὴν ἔπιπραΐνειν σημαίν.
Pontius igitur Pilatus, & acta conficienda curasse, & Epistolam de Christo ad Tiberium misisse fertur. De Actis clarè loquitur Justinus Martyr in Apologia quam ad Imperatorem Romanum scripsit: ad illa enim appellat; Καὶ ἑδὲ ταῦτα ὅτι γέγονε δυνάσθαι μαθεῖν ἐκ τῆς ἑπὶ Ποντίῳ Πιλάτῳ γενομένης ἁκται. De Actis aut Epistola Tertulianus, Apologet. cap. 21. *Ea omnia super Christo Pilatus, & ipse jam pro sua conscientia Christianus Cæsari tunc Tiberio nuntiavit.* Et rursus Justinus eadem Apologiâ: Ὅτι δὲ ἑδὲ ταῦτα ἐποίησεν, ἐκ τῆς ἑπὶ Ποντίῳ Πιλάτῳ γενομένης αὐτῷ μαθεῖν δυνάσθαι. Ubi pro αὐτῷ legendum esse ἁκται rectè monuit Isaacus Casaubonus. Et Eusebius: Τὰ ὡς δὲ τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως τῷ σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, εἰς πάντας ἡδὲ καὶ ὅλης Παλαιστίνης βεβοηθῶντα Πιλάτῳ βασιλεῖσι τιβερίῳ κοινοῖνται. Epistolam ipsam Pilati Hegesippus (scriptor, ut videtur, quarti aut quinti sæculi) in Anacephalæosi sua representat. Sed sine dubio commentitia est. Acta etiam falsa, & fictitia à male feriatis Christianis aut potius hæreticis conficta sunt; qualia ostentabant Quartadecimani. De quibus Epiphanius hæresi 50. Ἀπὸ τῆς ἁκται δὴ γινώσκῃ Πιλάτῳ αὐχῶσι πῶς ἀκρίβειαι εὐρηχέται· οἱ οἱ ἐμφέρεται τῇ ὡς ὁκλῶ Καλαϊδῶν Ἀφριλίων

λίαν τὸν σωτήρα πεποιθέντα. Et in homilia octava in Pascha, Sancto Chrysostomo adscripta: Τὰ γὰρ ὑπομνήματα τὰ ἐπὶ Πιλάτῃ παραχθέντα, καὶ τὴν πορρομένην περιέχει τῷ Πάσχα. Ἰσχυρίζεται γὰρ ὅτι τῇ πορρὶ ὁκλῶν Καλαιδῶν Ἀσριλλίων ἐπαθεν ὁ σωτήρ. Codices autem Actorum suae aetate variasse observat Epiphanius: Ἐπὶ δὲ εὐρομῶν ἀντιγραφαὶ ἐκ τῶν (pro ἐκ τῶν scribendum videtur ἄκτων) Πιλάτῃ, καὶ οἷς σημάζει πορρὶ δεκαπέντε Καλαιδῶν Ἀσριλλίων τὸ πάθος γεννηθῆσαι. Sed & praeter haec fuerunt etiam alii Pilati acta à Romanis ipsis Christianae religionis inimicis confecta, plena impietatis adversus Christum, quae ex mandato Maximini Tyranni publicè tum in agris tum in Civitatibus proponebantur, & à Ludi-magistris pueris discenda tradebantur, ut tradit Euseb. lib. 9. cap. 5. Quorum falsitatem ex Consulatu Tiberii detexit Eusebius, l. i. c. 9. Sed non vi argumenti quod ipse protulit. His tamen Romani utebantur sub Diocletiano & Maximino, ad Christianos à Martyrio revocandos, ut testantur verba Maximini in passione SS. Tarachi, Probi, & Andronici: *Iniquissime, non scis quem invocas, Christum hominem quendam factum, sub custodia Pontii Pilati positum, cujus acta reposita sunt.* Omnino igitur credendum est aliqua fuisse Pilati acta, ipsius auctoritate confecta, & ad Tiberium transmissa; quae pro libitu tum Hæretici tum Gentiles interpolabant, cum vera non apparerent. Quis autem exitus hujus relationis ad Tiberium fuerit, postea suo loco dicendum est.

V. Interim crescente Hierosolymis fidelium numero, & crescentibus etiam opibus, quae curâ Apostolorum cuique distribuebantur, factum est murmur Græcorum adversus Hebræos, eo quod despicerentur in quotidiano ministerio viduae eorum. Græci hi qui opponuntur Hebræis, non Ἕλληνες, sed ἑλλήμιστᾶν, vocantur à Luca: Ἐγένετο γογγυσμός

τῶν ἑλληνιστῶν ἀπὸς τῶν Ἑβραίων. Et quidem ἑλλήνας
 eos non fuisse, h. e. Gentiles certum est. Nondum enim
 tales adhuc in Ecclesiam admissi sunt. Cum autem soli
 Judæi, Gentiles autem nulli, adhuc admitterentur, maxima
 hujus distinctionis difficultas oritur, quomodo ex Judæis
 aliqui dicerentur Ἑβραῖοι, alii autem ἑλληνιστῶν. &
 quænam hæc inter eos differentia esset ex qua ortum est
 murmur. Præsertim cum multa extet hujus distinctionis
 apud veteres memoria. Sunt qui putant omnes Judæos,
 extra Judæam habitantes, vulgo vocatos olim Hellenistas,
 eos autem qui Hierosolyma & Palæstinam incolerent,
 Hebræos & Hebraistas; ac si hæc distinctio differentiam
 generis indicaret. Sed hæc ferri non possunt. Est enim
 ἑλληνίζων, Græcè loqui, unde ἑλληνιστής, qui Græcâ linguâ
 utitur, & ἑλλήνισ, Græcè. Ita Judæi omnes extra Palæ-
 stinam orti non utebantur Græca lingua, sed ejus gentis
 Sermone, in qua nati sunt; ut apparet ex miraculo die
 Pentecostes factò. Et Judæi Hierosolymis aut in Palæstinâ
 nati non multi Græcam linguam usurpabant. Sanctus
 Paulus, Tarso oriundus, & in Græcis peritus, vocat se tamen
 Ἑβραῖον, & quidem ἐξ Ἑβραίων*. Sic & Hebræi Alexan-
 driæ vel Antiochiæ nati appellabantur Ἰουδαῖοι Ἀλεξανδρεῖς,
 vel Ἀποχρεῖς. Hic autem ἑλληνιστῶν opponuntur Ἑβραίοις,
 & alibi apud S. Lucam opponuntur Ἰουδαίοις. Neque igitur
 Hebræi, neque Judæi erant, h. e. genere †; non Hebræi ex
 Hebræis, non Judæi ex Judæis: sed Judæi tantum Reli-
 gione, i. e. Profelyti. Cùm autem duplex esset Profely-
 torum genus, hi quidem, quorum hic mentio facta est,
 non erant simpliciter οἱ περιτομῆς sive Profelyti portæ, sed
 potius circumcisi sive Profelyti Justitiæ. Illi enim
 περιτομήνιοι portæ nondum in Ecclesiam recepti sunt, ut
 patet ex Cornelii exemplo. Hi igitur Profelyti, cum
 antequam circumciderentur, ἑλλήνες, sive Gentiles fue-
 rint,

* Vide Joseph.
 1.624. c.1.

† Joseph. γένει
 Ἑβραίων,
 657. c.12.

rint, etsi jam Religione facti Judæi, & totius Legis impletionem in se suscipientes, tamen à Judæis seu Hebræis; stirpe & genere ab Abrahamo deducto superbientibus inferiori loco habebantur. Unde neglectus viduarum, & ex eo neglectu murmur, seu *ῥηυσμός τῶν Ἑλληνιστῶν*.

VI. Cum autem hoc murmur jam ortum esse perciperent Apostoli, *convocantes multitudinem Discipulorum*, quæ jam ad non pauca millia excreverat, *dixerunt, Non est æquum nos derelinquere verbum Dei, & ministrare mensis. Considerate ergo, Fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Sp. Sancto, quos constituamus super hoc opere.* Et elegerunt Stephanum virum plenum fide & Sp. Sancto, & Philippum, & Prochorum, & Nicanorem, & Timonem, & Parmenan, & Nicolaum Profelytū Antiochenum. Ex quorum Græcis nominibus apparet Hellenistarum in hac electione rationem præcipuam habitam fuisse, inter quos & Nicolaus disertè appellatur *ᾠρολόγιος Ἀποχρεῖς*. Non quod omnes Hellenistæ essent, sed quod Judæi qui cum Græcis versabantur, nomina sibi Græca adsciscere solerent, ut ex Josepho passim constat. Hos autem constituerunt ante conspectum Apostolorum; & (Apostoli scilicet) imposuerunt eis manus. Ita ordo quidam in Ecclesiâ singularis jam tum impositione manuum institutus est. Actus quidem, ad quem instituti sunt, nihil aliud est quàm *ἄρχονεῖν τραπέζης*, & constituti sunt *ὑπὲρ αὐτῆς τῆς ἁγίας*, quæ consistebat ἐν τῇ *ἄρχονίᾳ τῇ καθ' ἡμετέραν*. Officium tamen non fuit merè civile aut æconomicum, sed sacrum etiam, sive Ecclesiasticum. Mensæ enim Discipulorum tunc temporis communes & sacræ etiam fuere: hoc est, in communi convictu Sacramentum Eucharistiæ celebrabant. Clarum autem est hos viros septem ad sacrum officium fuisse electos atque ordinatos. Eligebantur enim non alii viri quàm qui erant pleni Spiritu Sancto & sapientiâ; ordinabantur autem per
manum

manuum Apostolicarum impositionem non aliter quàm Presbyteri, aut etiam Episcopi, & ii qui præter duodecim Apostoli dicebantur. Quin & Stephanus paulò post prædicavit Evangelium, & Philippus catechizavit, & baptizavit Eunuchum. Qui quidem ὑπὸ τῷ ἀρχιερεὶ dicti sunt ab omnibus postea διάκονοι, de quibus sæpe in Epistolis Apostolicis legimus, quorum officium nullibi quam in hoc loco legitur institutum. Ut autem hi septem viri Apostolis adjuncti sunt in procurando ministerio quotidiano, ita in Primitivâ Ecclesiâ Diaconi semper Episcopis Apostolorum Successoribus adjuncti sunt. Clemens Romanus in Epistolâ ad Corinthos, de Apostolis loquens, κατὰ χώρας ἐν καὶ πόλεις κηρύσσοντες κατήσαντο ταῖς ἀπαρχαῖς αὐτῶν δοκιμάσαντες τῷ πνεύματι εἰς ἐπισκόπους καὶ ἀρχόντας τῶν μελλόντων πιστεύειν. Hermæ Pastor Visione secundâ, Lapidēs quadrati & albi sunt Apostoli, & Episcopi, & Doctores, & Ministri, hoc est, διάκονοι. S. Ignatius Epistolâ salutatur τὸς σωθέντας με ἀρχόντας. Eorum officium describit in Epist. ad Trallianos, Δεῦ δὲ καὶ τὸς ἀρχόντας ὄντας μυστηρίων Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πάντα πρόπον πάντι ἀρέσκειν· ἔ γάρ βρωμάτων καὶ ποτῶν εἰσὶν διάκονοι ἀλλ' ἐκκλησίας Θεοῦ ὑπηρετοῦν. S. Polycarpus Ep. ad Philipenses, Ὁμοίως διάκονοι ἀμεμπτοὶ χαρινώσιον αὐτῷ τῆς διχαροσύνης, ὡς Θεοῦ ὁ Χριστὸς διάκονοι, καὶ ὅσα ἀνθρώπων. πορευόμενοι καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου ὃς ἐγένετο διάκονος πάντων.

VII. Dubitare igitur non oportet quin hoc ipso tempore ab Apostolis institutus sit Ordo sacer Diaconatus, & hæc munera Officii sui in initio nascentis Ecclesiæ præstiterint Diaconi.

VIII. Sed

VIII. Sed quod addit Baronius, "Diaconos non omnia
"Ministeria Ecclesiastica per se obiisse, sed alios complures
"habuisse ordine sub se positos Ministros, ex his quæ idem
"S. Ignatius scribit ad Antiochenos, satis exploratum ha-
"betur, dum ait, *Saluto sacros Diaconos; Et paulo post,*
"*Saluto Hypodiaconos, Lectores, Cantores, Janitores,*
"*Laborantes, Exorcistas, Confessores. Saluto custodes*
"*sacrorum vestibulorum Diaconistas;* Antiquitatem pla-
ne larvatam redolet. De horum enim plurimis altum
in primævis temporibus silentium. Et Epistola illa sub
Ignatii nomine ad Antiochenos scripta, 400 post S. Mar-
tyris obitum annis conficta est. Et quæ Baronius ad
explicandum hunc Impostorem commentatur alieno plane
loco insulta sunt.

LECT.

LECT. IV.

I. *Verbum Domini crescebat.* II. *S. Jacobus Ecclesiæ Hierosolymitanæ præfectus.* III. *Is frater Domini, & Justus cognominatus est.* IV. *Non alius ab Apostolo filio Alphæi.* V. *Singulari quâdam inter Apostolos Autoritate præditus.* VI. *Adhuc Synagogis interfunt Apostoli.* VII. *Libertini Judæi quinam.* VIII. *Martyrium S. Stephani, quæque de eo observat Baronius.* IX. *Refutantur.* X. *Sauli Persecutio.* XI. *Cur, reliquis fugatis, soli Hierosolymis remanserint Apostoli, Veterum Traditio.* XII. *Fabulosa multa de hac Persecutione prætermittuntur.* XIII. *Quos in locos concefferint Discipuli hac occasione dispersi.* XIV. *De relatione Pilati ad Tiberium refutatur Tanaquillus Faber.* XV. *Cur Deus decretum Senatûs de Christi Divinitate impedierit.*

I. **C**UM septem Diaconi à Discipulis electi, & ab Apostolis ordinati essent, Apostoli autem Orationi & Ministerio verbi instarent; Verbum Domini crescebat, & multiplicabatur numerus Discipulorum in Ierusalem valde: multa enim turba Sacerdotum obediebat fidei.

II. Hoc autem anno, i. e. Passioni Domini proximo, in Chronico Eusebii legimus, *Ecclesiæ Hierosolymitanæ primus Episcopus ab Apostolis Ordinatur Jacobus frater Domini.* Hæc Eusebius ex conjecturâ, ut opinor, aut ex traditione

non

non admodum certâ, quod ad tempus attinet. Cum autem nullus temporis certus character existat, huic anno non incommode assignari potest.

III. Multa de hoc Jacobo variè disputantur. Nos ea quæ certiora videntur ex vetustissimis monumentis eruimus. Primò appellatur hoc loco ab Eusebio frater Domini, ab aliis postea ἀδελφός, et eo caractere ab initio descriptum eum fuisse constat ex Josepho, qui ipsi Synchronus fuit. Antiq. lib. 20. cap. 18. de Anano Pontifice ita loquitur, Καθίζου συνέδριον κριτῶν· ἐν τῷ σταθμῷ εἰς αὐτὸ τὸν ἀδελφὸν Ἰησοῦ τῷ λεγόμενῳ Χριστῷ, Ἰάκωβον ὄνομα αὐτοῦ. Hegesippus lib. 5. Commentariorum, Διαδέχεται δὲ τὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῶν Ἀποστόλων ὁ ἀδελφὸς τῷ Κυρίῳ, Ἰάκωβος, ὁ ὀνομασθεὶς ὑπὸ πάντων δίκαιος, ὑπὸ τῶν τῷ Κυρίῳ ῥηόντων μέχρι ἐν ἡμῶν. Tradit Hegesippus, & quidem primus, eundem Jacobum qui frater Domini fuit, appellatum etiam constanter fuisse Jacobum Justum. Nam quod Origenes asserat, Josephum testari Hierosolyma everisa esse κατ' ἐκδίκησιν Ἰακώβου τῷ δίκαιῳ, ἐπειδὴ περ διχαζόμενον αὐτὸν ὄντα ἀπέκλειαν, non ita intelligendum est, quasi Josephus eum appellasset Jacobum Justum, aut justitiam ejus prædicasset. Hoc enim in libris Josephi non extat. Post Hegesippum Clemens Alexandrinus, Hypotyp. l. 6. tres Apostolos Ἰάκωβον τὸν δίκαιον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων ἐλέσθαι. Eusebius, τῶν δὲ ἐν αὐτοῖς Ἰάκωβον, ὃν ἐν δίκαιον ἐπέκλην οἱ πάλα δὲ ἀρετῆς ἐξελθὼν παρρησιασάμενος, τῶν τοῦ ἱεροῦ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας τὴν ἐπίσκοπὸν ἐν χειρὶ διώκειν ἡρώδοι. Hunc Jacobum, qui ob eximiam virtutem Justus ab antiquis cognominatus est, Hierosolymitanæ Ecclesiæ Episcopatum primum accepisse perhibent. Idem igitur Jacobus fuit, qui nunc frater Domini, nunc Jacobus Justus cognominatus est.

h

IV. Quis

IV. Quis autem hic Jacobus Justus frater Domini fuerit, utrum unus ex Apostolis, an à duodecim distinctus, postea in Ecclesiâ quæsitum est. Quantum ego quidem observare possum, sententia illa quæ statuit Jacobum Hierosolymorum Episcopum non fuisse unum ex Apostolis è fictitiis scriptis Clementi attributis profecta est. Nam apud confarcinatorem Constitutionum Apostolicarum de industriâ ab Apostolis sæpe distinguitur; neque aliter in Libris Recognitionum eidem Clementi ascriptis repræsentatur. At Eusebius l. 2. Hist. c. 1. postquam quid veteres de illo dixerant recitasset, statim addit, Δύο δὲ γράσσιν Ἰάκωβοι, εἰς ὃ Νίχαθ, ὃ καὶ τῷ περιγίῳ βληθεὶς, καὶ ὑπὸ κιαρέας ξύλῳ πληγὴς εἰς θάνατον ἔπερθ δὲ ὁ καρατομηθεὶς. Cum duos tantum memorat, quorum unus capite truncatus sit, qui fuit sine controversiâ Apostolus filius Zebedæi, videtur innuere alterum etiam fuisse Apostolum, cum omnes sciant Jacobum Alphæi Apostolum fuisse. Tum verò locum S. Pauli adjungit, qui huic sententiæ maximè favere videtur: Αὐτῷ δὲ Δικῶν, καὶ ὁ Παύλῳ μυλωνῇ γράσας ἔπειον δὲ τῷ Ἀποστόλῳ οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου.

V. Utcunque sit, sive Jacobus ille Justus frater Domini fuerit unus ex Apostolis, scilicet Jacobus Alphæi, (quod maximè probabile est) sive Christo affinis, sed à duodecim diversus; pleno omnium consensu traditum est, eum ab Apostolis vel ab ipso Domino constitutum fuisse Hierosolymitanæ Ecclesiæ Episcopum: & quæ in Actis de eo commemorantur clarè ostendunt singularem quandam in rebus ad eam Ecclesiam pertinentibus Autoritatem inter Apostolos exercuisse, ut suo loco videbimus.

VI. Interea Hierosolymis Stephanus, *plenus gratiâ & fortitudine*, faciebat prodigia & signa magna in populo. Et jam videntur discipuli non tantum ad Templum
horis

horis Sacrificiorum & Precum accessisse, & κατ' οἶκον congregati, sed etiam Synagogis interfuisse.

VII. Surrexerunt enim quidam de Synagogâ, quæ dicitur Libertinorum, & Cyrenensium, & Alexandrinorum, & eorum qui erant à Ciliciâ & Asiâ, disputantes cum Stephano. Synagoga autem hæc erat Judæorum exterorum, id est, in aliis regionibus natorum, sed Hierosolymis tunc habitantium qui omnes hic patriâ denominantur. Inter autem variarum gentium nomina primò recensentur *Libertini*, quod gentis nomen non est. Cum tamen Libertini ne Græca quidem vox sit, sed Latina, satis indicat gentem ex quâ illi Hierosolyma confluxerant, scilicet Romanam; sed & simul exprimit eorum Judæorum conditionem Chrysostomus: Λιβερτίνοι δὲ, οἱ Ῥωμαῖοι ἀπελευθέροι ἔτι καλεῖται. Imò ἀπελευθέροι liberti sunt libertini à libertis orti. In alias regiones Philo Judæos narrat colonias suas deduxisse, non item in Italiam. Qui illis patriam Religionem colebant erant ex Judæis orti, qui captivi ducti sunt, & primò servi facti, mox liberti. Ita de Imperio Augusti loquitur Philo, in Legatione ad Caium, Πᾶς ὃν ἀπεδέχετο τὸ πέραν τῷ Τιβέρεος ποταμῷ μεγάλην τῆς Ῥώμης ἀποτομήν, ἣν οὐκ ἠγνόει κατεχούρην καὶ οἰκιστὴν ὁρᾷς Ἰουδαίων. Ῥωμαῖοι δὲ ἦσαν οἱ πλείους ἀπελευθερωθέντες· αἰχμάλωτοι γὰρ ἀχθέντες εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ τῶν κτιστῶν ἠλευθερώθησαν, ὥστε τῶν πατρῴων ὡς ἐλάττω βιαζέμενοι. Horum progenies erant Judæi Libertini.

Quamvis etiam ante ea tempora erant tales Libertini Judæi in Imperio Romano, qualis erat Q. Cæcilius Niger, Verris Quæstor in Sicilia, ut refert Plutarchus in vitâ Ciceronis. Cyrenenses (ut Jason ille Cyrenæus è cujus Scriptis secundus Liber Maccabæorum excerptus est, 2 Macc. 2. 24. & Simon Cyrenæus qui Christi crucem tulit, Matt. 27. 32. & Lucius Act. 13. 1.) Judæi erant ex illis

nati quos Ptolemæus Lagi in Cyrenen transtulit, & Alexandrini ex iis quos idem in Alexandria collocavit. Jos. l. 2. contra Appionem p. 1063.

VIII. Cum igitur Romani & Cyrenenses, & Alexandrini, & Cilices, & Asiani Judæi cum Discipulis, & præsertim Stephano Diacono disputarent, non potuerunt resistere, Sapientiæ & Spiritui quo loquabatur. Quare eum sistunt coram Synedrio, & subornatis testibus, de blasphemiâ & solutione Legis accusant. Stephanus autem concione perquam egregiâ habitâ eos magis irritavit. Exclamantes autem magnâ voce continuerunt aures suas, tanquam blasphemix plena verba protulisset, & impetum fecerunt unanimiter in eum, & ejicientes eum extra civitatem lapidabant. Testes autem juxta legem Deuteronomii primos in eum lapides jacturi pallia sua ad pedes juvenis cujusdam Sauli deposuerunt, qui cum cædi Martyris consentiret, ea custodiebat. Curaverunt autem Stephanum viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum. Ante hæc quidem verba refert Lucas Persecutionem ortam esse, & omnes fuisse dispersos per regiones Judææ & Samariæ præter Apostolos. Id ex eâ causâ factum fuisse observat Baronius, quod non eâ die quâ necatus est sepulturæ traditus sit, id prohibentibus Judæis, sed postea cum ea quam refert facta est persecutio in Ecclesiâ. Quorsum, quæso, hæc observatio?

Primò, ut Traditionem quandam miram sane introducat quâ die ac nocte Stephani corpus jacuit projectum, & inséputum, ac postea vehiculo Gamalielis portatum est in Caphargamalam, 20 milliaribus ab Hierosolymis distantem, ubi planctus fiebat diebus 70. Nescivit hæc S. Lucas quæ de cælo revelata sunt post plures quàm 300 annos. Scilicet,

Secundò, ut hinc traheret exemplum omnis funebris pompæ quæ postea in Ecclesiâ usurpata est.

Tertiò,

Tertiò, ut notet hanc fuisse Apostolicam Traditionem, ut cadavera mortuorum remanerent dierum duorum vel trium spatio insepulta, ut sacræ hymnodicæ cantarentur, & preces fierent pro defunctis, & crederetur Ignis Purgatorii.

Qui sic sacram paginam interpretantur, qui sic Annales Ecclesiasticos scribunt, qui sic Traditiones à primævâ Antiquitate deducunt; nescio quid sit quod Apostolicum efficere non possint. Hoc autem in Baronio magis mirandum qui sui instituti profitetur esse Doctrinam ex Traditione, non Traditionem ex Doctrinâ deducere.

IX. Simpliciter dicit S. Lucas, *ᾠκεῶμεν τὸν Στέφανον*, *ἄνδρες ἑλὰβῆς*, *Religiosi quidam viri Stephani corpus jam exanimatum simul portabant*, scilicet ad sepulchrum. Et multò cordatior est Cardinalis Cajetani observatio. “Et hinc
“apparet non incēpisse solennitates Martyrum in illâ primitivâ Ecclesiâ: Non enim dedicaverunt Martyrium
“Stephani, sed fecerunt planctum magnum, curantes
“corpus illius Hebræo more. Sed nec illa cura corporis Hebræo more ullum fundamentum hîc habet, ad quam omnes sepeliendi ritus à Judæis in funerum pompâ usurpatos reducere conantur nonnulli; sed tantummodo veteris Latini Interpretis versionî innititur, qui *ᾠκεῶμεν* transtulit, curaverunt, quod nihil aliud sonat quàm comportârunt.

X. Gravis autem eâ die Persecutio orta est. Erat enim quidam nomine Saulus ex Synagogâ Cilicum, qui cū Stephano disputabant, eumque ad Synedrium traxerunt, ex Tarso in Ciliciâ oriundus, Sectâ Pharisæus, Gamalielis discipulus, juvenis, ad cujus pedes testes, Stephanum lapidibus petitori, posuerunt vestimenta sua, quique cædi Martyris consentiens fuit. Hic autem ultra modum sæviens, existimans adversus nomen Jesu Nazareni debere se multa contraria agere, extra modum persequabatur & vastabat Ecclesiam per domos intrans, & trahens viros

ac mulieres in custodiam, & ut ipse coram Festo & Agrippâ professus, multos sanctorum in carceribus inclusit, à principibus Sacerdotum potestate acceptâ, & cum occiderentur, detulit sententiam. Adeo autem gravis erat Persecutio in Ecclesiâ quæ erat Hierosolymis, ut omnes dispersi sint per regiones Judææ & Samariæ præter Apostolos.

XI. Mirum cuiuspiam fortasse videatur omnes Discipulos, sæviente Persecutione, dispersos esse; Apostolos autem omnes & solos Hierosolymis mansisse. Ratio ex contextu nulla assignatur, ex Historiâ hæc una huc applicari posse videtur. Apollonius, Autor secundi Sæculi, qui contra Montani hæresin scripsit, in illo Opere mandatum Apostolis datum tradidit, Euseb. Hist. l. 5. c. 18. Ἐπὶ δὲ ὡς ἐκ ὁδοῦ τὸν Σωτῆρά φησι περιερχόμεναι τοῖς αὐτῷ Ἀποστόλοις ἐπὶ δώδεκα ἔτησι μὴ χειρῶναι τῆς Ἱερουσαλῆμ. Eadem traditio continebatur in Petri Prædicatione, libro quidem Apocrypho, sed valdè antiquo. Ex eo enim Clemens Alexandrinus, Strom. l. 6. refert Dominum dixisse Apostolis, Ἐὰν μὲν ἐν πνεύματι τῷ Ἰσραὴλ μετανοήσας διὰ τῷ ὀνόματί μου πιστεύει ἐπὶ τὸν Θεὸν ἀφεθήσονται αὐτῷ αἱ ἁμαρτίαι. Μετὰ δώδεκα ἔτη ἐξέλθετε εἰς τὸν κόσμον, μὴ τις εἴπῃ, ὅτι ἠκούσαμεν. Si quis igitur ex Israele pœnitentiâ ductus per nomen meum in Deum velit credere, remittentur ei peccata. Post duodecim annos egredimini in mundum, ne quis dicat, non audivimus. Hæc pravâ interpolatione in editis laborant, quæ sensum hactenus obscuravit. Jam autem, si hæc vera sint, si Christus mandatum dederit Apostolis ut per duodecim annos Hierosolymis remanerent; mirum non erit, cum omnes Discipuli metu gravissimæ Persecutionis se subduxissent, Apostolos omnes Hierosolymis mansisse, mandati memores, & protectione Divinâ fretos.

XII. Multa

XII. Multa posterioribus Sæculis excogitata sunt, & huic dispersioni ascripta, dum quælibet fere Ecclesia pro antiquitate certaret; quæ omnia aut apertè falsa, aut adeo incerta sunt, ut locum in Historiâ Ecclesiasticâ nullum omnino mereantur. Quæ certa sunt, trademus.

XIII. Jam verò qui dispersi erant, pertransibant Evangelizantes verbum Dei, non tantum per regiones Judææ & Samariæ Hierosolymis finitimas, sed etiam usque ad Damascum Syriæ Metropolim. Inter quos erat Ananias, Discipulus, Act. 9. 10. vir secundum Legem religiosus, & testimonium habens ab omnibus ibi habitantibus Judæis, Act. 22. 12. Alii usque Phœnicen, & Cyprum, & Antiochiam perambularunt, cum dispersi essent à tribulatione quæ facta fuerat sub Stephano, Act. 11. 19. Credibile est etiam Discipulorum aliquos Romam tunc pervenisse, atque inter eos Andronicum & Juniam, Sauli cognatos, nobiles in Apostolis, quos ante se fuisse in Christo testatur S. Paulus, Rom. 16. 7. Atque hæc fere sunt quæ de istâ dispersione nobis cognita sunt.

XIV. Hic jam consideranda veniunt quæ de exitu relationis Pilati ad Tiberium tradita sunt. Pilato de Christianorum dogmate ad Tiberium referente, Tiberius retulit ad Senatum ut inter Cætera Sacra reciperetur, inquit Eusebius in Chronico. S. Chrysostom. Hom. 27. in 2 Cor. Σύγχλησις Ῥωμαίων αὐτῷ εἶχε πλὴν ἀξίᾳ χειροτονίᾳ, καὶ ἐγκρίσει Θεός. "Οταν δὲ τὰ κτλ. καὶ τὸ ἀπηγγέλη πάντας, ἐπεμψεν ὁ τῷ Ἰνδῷ ἀρχὴν πωσανίδου εἰ δοκεῖ αὐτοῖς, καὶ αὐτὸν χειροτονῆσαι Θεόν. Idem postea tradiderunt Orosius, Cedrenus, Gregorius Turonensis, Nicephorus. Illud autem præcipuè querendum, quis primus hujus Traditionis Autor sit. Quod ab Eusebio diligenter notatum est. Primus scilicet nos hæc docuit Tertullianus, rerum Romanarum peritissimus, cujus hæc verba sunt Apologet. cap. 5. *Tiberius ergo, cujus tempore nomen Christianum in Sæculum intravit, annunciata sibi ex Syriâ Palæstinâ quæ*
illic

illuc veritatem istius Divinitatis revelarant detulit ad Senatum cum prærogativâ sententiæ suæ. Senatus quia non in se probaverat, respuit. Hæc ab omnibus tanquam vera ex Tertulliani testimonio accepta sunt. Sed Tanaquillus Faber, Ep. 12. lib. 2. non recipit, levissimis Objectionibus auctoritatem tanti viri elevans. Primò enim quærit unde Tertullianus ipse id habuit. Et Respondet, Ex illis Pilati Actis hauserat, quorum sæpenumerò Veteres meminerunt. Prorsùs absurdè. Acta Pilati tantùm ea continebant quæ in Palestinâ gesta sunt. Tertullianus narrat quid à Tiberio, quid à Senatu, Romæ factum sit; ex Actis igitur Pilati in Judæa conscriptis hæc haurire non potuit. Acta autem erant diurna Senatûs, ex quibus Tertullianum hæc hausisse ut probari, ita negari, non potest. Secundò, non putat Tiberium, Religioni minimè addictum, de Christo tantopere curasse, ut de illo retulerit ad Senatum. Sed nimis hoc dilutum est, cum referat Suetonius, sub Tiberio neque tam parvum quidquam neque tam magnum publici privatique negotii fuisse, de quo non ad P. C. referetur. Tertiò, Hem! Respuit Senatus quod Tiberio placuit? Qui sic rejicit hoc testimonium nec Tiberium, nec Senatum, nec Tertullianum, intellexit. Id Tiberii ingenium fuit, ut Senatus ex Relatione ad ipsum factâ, etiam addito suffragio suo, quid ipse voluerit, minimè intelligeret. Quædam, inquit Suetonius, adversus sententiam suam decerni ne questus quidem est. Senatus, inquit Tertullianus, quia in se non probaverat, respuit. Ubi optima facti ratio redditur. Senatus antea Tiberio Divinitatem obtulerat, quam ille sibi oblatam respuit. Temples, Flamines, Sacerdotes, decerni sibi prohibuit, etiam statuas atque imagines, nisi permittente se poni; permisitque eâ solâ conditione ne inter simulacra Deorum, sed inter ornamenta ædium ponerentur, ut refert Suetonius. Quia igitur Divinitatem in se non probaverat Tiberius, sed oblatam rejecerat, tutissimum putabat Senatus aliam viam in Deos suos referre, ne cum Tiberio majorem efficere viderentur. Quartò,

Quartò, Negat tantum in aulam rumorem de Christo deferri potuisse, Tiberio vivente, quia nomen Christianum postea apud Antiochiam ortum. At hic non agitur de nomine discipulorum Christi; sed de Christo ipso, cujus Opera, mors, Resurrectio & Ascensio, & à Pilato cognosci, & credi potuerunt, & Tiberio illius ministerio innotescere. Imò non potuit Pilatus officii sui rationem tantopere negligere, ut tantæ rei in suâ Provinciâ gestæ notitiam Imperatori non impertiretur. Denique, cum rem ipsam incredibilem reddere nullo modo possit, Tertulliani ipsius auctoritatem elevare conatur, aitque eum in iis Scriptoribus eligendis quibus uteretur non semper diligentem spectatorem fuisse, dum interim ipse maximè indiligens Tertulliani spectator fuit. Longam enim ῥῆσιν ex tertio adv. Marcion. I. transcribit, & Ethnicos quosdam Scriptores illic reperisse se putat, ubi nullus Scriptor nominatur, aut innuitur, sed tantum recens fama à militibus qui in Orientali expeditione proximè, i. e. nuperrimè fuerunt, in Africam allata.

XV. Nihil igitur est quod in hac Historiâ refelli possit. Et cum Tertullianus adeo gravis, adeo antiquus Autor, adeo rerum Romanarum peritus fuerit, tutius multò est istam Tiberii ad Senatum de Divinitate Christi relationem amplecti. Non passus autem est Deus ut Divinitas filii sui decreto Senatûs sanciretur, Ὅτι μὴ δὲ τῆς ἐξ ἀνθρώπων ἐπικρίσεως, καὶ συστάσεως ἢ σωτήριον τῷ θεῷ κηρύγματι εἰδείτω διδασκαλία, ut Eusebius: Τὸ πρὸς δὲ ὠλονομεῖτο, καὶ ἀκούσῃ αὐτῆς ὥστε μὴ ἐξ ἀνθρώπου ἀφ᾽ οὐρανόθεν τὴν θεότητα ἀνακηρυχθῆναι τῷ Χριστῷ, μὴ δὲ εἶνα τῆς πολλῶν αὐτὸν εἶναι νομιμασίᾳ τῆς ὑπὸ ἐκείνων χρίσεως γίνεσθαι, ut Chrysostomus.

LECT. V.

- I. Convertuntur à S. Philippo Diacono Samaritani.
 II. Simon ab eo victus. III. Ad Samariam mittuntur ex Hierosolymis Apostoli. IV. Qui Spiritum S. jam baptizatis conferunt. V. Ab Apostolis nimirum solis conferendum, & Apostolorum successoribus Episcopis. VI. Impositionis manuum & Crismatis usus in Confirmatione. VII. Impositio manuum antiquior. VIII. Ludi decennales an. Tiberii vicesimo certus Coss. character. IX. Hæresis Simonianæ ortus. X. Gaza deserta. XI. Candace hoc in loco vix eadem esse potuit cujus meminit Strabo. XII. De loco ubi baptizatus est Eunuchus. XIII. Æthiopæ convertit. XIV. Raptus Philippi. XV. Ἡ ἰσθμὸς, quid. XVI. Sauli conversio. XVII. A conversione quid fecerit. XVIII. Secessit in Arabiam Desertam.

An. Period. Ju-
 lianæ 4746
 Christi 34
 Tiberii 21

I. Nter eos qui Samariam adierunt, erat Philippus, ex septem Diaconis unus, atque etiam Evangelista (Act. 21. 8.) Hic in urbem ipsam Samarie descendens prædicabat illis Christum. Attendebat autem populus iis quæ prædicavit. Ad confirmationem etiam Doctrinæ multa miracula edidit. Spiritus enim immundi ex multis qui iis tenebantur clamantes voce magnâ exhibant: multi autem Paralytici & claudi sanabantur. Unde factum est gaudium magnum in illâ civitate, & baptizabantur multi, tum viri, tum mulieres.

II. Vir

II. Vir autem quidam erat inter eos, nomine Simon, maximè observandus, quem Justinus Martyr, & ipse genere Samarita, vocat, Apol. secundà, Σίμωνά πια Σαμαρεία τὸν ὑπὸ καίης λεγόμενης Γιθδαί. Γίγλα autem Stephano Urbs Palestinæ. Epiphanius, Ἀπὸ Γιθδαί, λέει ὅρματο τῆς πόλεως τῆς ἐν τῇ Σαμαρείᾳ, καὶ δὲ καίης ὑπερχύσας, ut & ætate Justini. Antequam autem Philippus Samariam adiret, erat in eâ civitate artes Magicas exercens, & gentem Samaritanam obstupesciens, dicens se esse μέγαν πια. Adeo ut omnes illi auscultarent, dicerentque, *Hic est virtus Dei quæ vocatur magna.* Sed cum videret Samaritanos, & doctrinâ Philippi, & miraculis ad fidem conversos; tum Simon & ipse credidit, & cum baptizatus esset, adhærebat Philippo. Videns etiam signa & virtutes maximas fieri, stupens admirabatur. Ita qui populo Samaritano antea stuporem suis nefariis artibus injecerat, victus sermonibus & miraculis Philippi non minori stupore ipse affectus est.

III. Cum hæc in Urbe Samariâ gererentur, quæ unius diei itinere ab Hierosolymis distabat, Apostoli qui erant Hierosolymis statim audierunt, quod recepisset Samaria verbum Dei. Apostoli igitur, quibus cura & potestas in Ecclesiâ summa à Christo concredita est, ex suo corpore duos elegerunt, Petrum & Joannem, eosque ad Samaritanos miserunt.

IV. Qui cum ad Samaritanos venissent, percepissentque Spiritum Sanctum nondum in illos venisse, quippe quod baptizati tantum erant in nomine Domini Jesu; oraverunt pro ipsis ut acciperent Spiritum Sanctum. Et postquam orassent, imponebant manus super eos, & cum quem Apostoli petiverant acceperunt Spiritum Sanctum. Duo Apostoli baptizatis Samaritanis præstiterunt. Primo orabant, & dein manus ipsis imponebant; illis autem ita orantibus

orantibus, & manus imponentibus baptizatis Deus Spiritum Sanctum infudit.

V. Et hic quidem à Veteribus observatum est, Philip-
pum Diaconum & Evangelistam, licet multa miracula
ediderit, non tamen potuisse Spiritum Sanctum conferre,
aut manus baptizatis in eum finem imponere: solos Apo-
stolos id præstare aut potuisse, aut sane debuisse. Ita
Chrysostomus in locum. Epiphanius, Ὁ Φίλιππος Διά-
κονος ἂν οὐκ εἶχε ἐξουσίαν τῆς χρίσεως τῷ δὲ αὐτῷ
Διδόται πνεῦμα ἅγιον. Hæret. 21. Simon. Unde etiam
collegerunt hanc officii partem postea in Ecclesiâ ad solos
Episcopos Apostolorum successores spectasse. S. Cypria-
nus Ep. 73. ad Jubaianum, de his Samaritanis: *Et ic-
circo quia legitimum, & Ecclesiasticum baptismum consecuti
fuerant, baptizari eos ultrà non oportebat; sed tantummodo
quod deerat id à Petro & Joanne factum est, ut, oratione
pro eis habitâ, & manu impositâ invocaretur & infunderetur
super eos Spiritus Sanctus. Quod nunc quoque apud nos
geritur, ut qui in Ecclesiâ baptizantur Præpositis Ecclesiæ
offerantur, & per nostram orationem ac manûs impositionem
Spiritum Sanctum consequantur, & signaculo Dominico con-
summentur.* Idem Cyprianus Ep. 74. *Non per manûs im-
positionem quis nascitur quando accipit Spiritum Sanctum, sed
in Baptismo, ut Spiritum natus accipiat.* Ursinus, sive quis
alius Scriptor Africanus, post Cypriani tempora, libro de
Baptismo Hæreticorum: *Nam cum per manûs impositionem
Episcopi datur unicuique credenti Spiritus Sanctus, sicut
Apostoli Samaritanis post Philippi baptismum manum eis
imponendo fecerunt, & hac ratione Spiritum Sanctum in eos
contulerunt: Quod ut fieri posset ipsi pro eis oraverunt.*
S. Hieronymus: *An nescis etiam Ecclesiarum hunc esse morem,
ut baptizatis postea manûs imponantur, & ita invocetur
Spiritus Sanctus? Exigis ubi scriptum sit? In Actibus
Apostolorum.* S. Augustinus de Trin. l. 15. c. 26. *Orabant
quippe ut veniret in eos quibus manum imponebant, non ipsi
eum*

eum dabant. Quem morem in suis Præpositis etiam nunc servat Ecclesia.

VI. Hinc certè profectus est ritus Confirmationis in Ecclesiâ nostrâ retentus, & invitis Presbyteranis soli Episcoporum functioni reservatus, qui semper & ubique Episcopis tantum antiquo jure competeat. Idque faciliè probari potest, si hoc tantummodò observetur; Chrisma statim post Apostolorum tempora in Confirmatione, seu simul cum manuum impositione adhibitum esse, unde hic ritus Confirmationis aliquando sub Chrismatis, aliquando sub Impositionis manuum nomine innotesceret. Unde Græci Chrismationi magis addicti, de quâ in Sacris Literis, quod ad hanc rem pertinet, nihil legimus, Impositionem manuum paulatim neglexerunt. Sed illius Chrismatis confectionem Archiepiscopis aut Patriarchis reservabant, usum autem jam confecti, & Episcopis & Presbyteris permittebant. Latini verò primò oblationem, sive unctionem frontis in Baptismo Presbyteris permittebant, sed Impositionem manuum soli Episcopo reservabant.

VII. Nimis longum esset de hisce rebus accuratam disputationem instituere: Illud unum observatu dignum, originem Confirmationis ab Impositione manuum profectam esse, ex Chrismatione superadditâ Ecclesiam in varias partes distractam fuisse, omnes Episcopo in hac re præcipuas partes tribuisse, Ecclesiam Anglicanam solis Episcopis potestatem Confirmandi tribuere, & solam manuum Impositionem in Confirmatione usurpare.

VIII. Romæ vicesimo Tiberii anno jam exeunte, L. Vitellius, & Fabius Priscus, Consules, ludos decennales celebraverunt, tanquam ei ut Augusto tunc Imperium prorogarent, Dio l. 58. p. 636. Vicesimus igitur Tiberii annus sub his Consulibus desiit, & vicesimus primus incepit. Nam ut loquitur Dio, l. 54 pag. 526. b. de Augusto, Πρῶτον μὲν αὐτὸς πάντα τῆς βασιλείας ἐτι, ἐπειδὴ οὐ δυνάμενος ἑξῆς ἐξῆλκεν ἢ, παρῆντο. Et l. 55. p. 551. E. Μὲτα

Μετὰ δὲ τὴν ταῦτα, πῶς τε ἡγεμονίαι, καὶ ἄρχις, ὡς ἔλεγον ἐπὶ τῇ τῶν δόξα ἐστὶ τὰ δυνάμει ἐξεληλύθει, ἄλλοι δὲ ἦσαν αὐτῶν. Cū igitur hi Consules à Tiberio statim pœnâ affecti sint, cum ludi peragerentur, certissimus hic eorum Consulatus character est.

IX. Cum autem Simon Samaritanus, & baptizatus, & Philippo adhærens, vidisset quod per Impositionem manûs Apostolorum daretur Spiritus Sanctus, quem miri effectus, quos in Philippi Discipulis non viderat, secuti sunt, obtulit Apostolis pecuniam, non ut ipse Spiritum Sanctum ab iis acciperet, sed ut darent illi potestatem ut cuicunque ipse imponeret manus Spiritum Sanctum acciperent. S. Petrus non tantum pecuniam rejecit, sed & pronunciavit ei neque partem neque sortem in eo negotio esse. Adhortatus tamen eum est ut ad obtinendam remissionem resipisceret. Ille ab Apostolis petit, ut pro ipso Dominum precarentur. Quid autem Apostoli, aut quid Simon illa fecerit ulterius in Actis non explicatur. Constat autem Simonem hunc ab Apostolis ex Ecclesiâ ejectum, & primæ, & pessimæ Hæreseos autorem extitisse. Ille enim ad Magicas artes quibus antea pollebat conversus, & doctrinâ Christi leviter imbutus, seipsum pro Christo venditabat, & Hæreticorum omnium princeps extitit. Qui tantum Magicis artibus invaluit, & doctrinæ suæ novitate oculos hominum perstrinxit, ut quamplurimos à fide Christiana ad sua placita seduxerit. Nam Justinus Martyr, post annos centum, ipse patriâ Samaritanus, ita testatur, Καὶ σχεδὸν μὲ πάντες Σαμαρεῖς, ὁλίγοι δὲ καὶ ἐκ ἄλλων εἰσὶν, ὡς τὸν ὁρῶντες Θεὸν ἐκείνους ὁμολογῶντες προσκυνοῦσι. Ut autem ille erat πάντων ἀρέστος ἀρχηγός, ita ὅτι ποτε αὐτῷ εἴη ἢ ὑπερῷον πάντων ἀσχερὲς μωρότερον, τὴν τοῦ πᾶσι ὑπερφρονήσας ἢ τῶνδε μωσαρεατικῆς ἀρετῆς. Nihil tam impurum aut esse, aut excogitari unquam possit, quod flagitiosissima illorum Secta longo intervallo non superet. De hac

hac autem Hæresi quæ primùm Apostolica, mox & sequentia tempora contaminavit, sæpiùs, ut se offeret occasio, dicendum erit distinctiùs atque copiosiùs.

Interea Petrus & Joannes, ejecto Simone, & confirmatis Samariæ civitatis Discipulis, per reliquos Samariæ vicos & pagos transibant, & Evangelium prædabant.

X. Cum autem Philippus, redeuntibus Apostolis, adhuc Samariæ confisteret, Angelus Domini ita eum allocutus est, *Surge, & vade contra meridianum*, seu potiùs, *versus meridiem*, *ad viam quæ descendit ab Ierusalem in Gazam, hæc est deserta*. Mira hæc Angeli directio non docet in quem finem iter susciperet, non nominat locum ad quem iret: sed tantùm viam quæ satis longa erat. Urbem quidem nominat ad quam ea via deduceret, Gazam scilicet desertam. Signanter autem desertam, quam paulo ante hæc Strabo etiam desertam vocaverat, l. 16. Ἡ γὰρ ἡ Γαζᾶ ἡλιώδης πόλις, ὑπέρκειται δὲ ἡ πόλις ἐν ἰσχυροῖς ἐνδοξοῖς ποτὶ γεωμετρικῇ κατεσκευασμένη δὲ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ μόνον ἐρημῇ. Fuit enim & florentissima civitas, sed ab Alexandro Magno primùm vastata, dein etiam ab Alexandro Jannæo, desertæ nomen habuit. Unde Hieronymus in Locis Hebraicis; *Quæritur autem quomodo in quodam Prophetâ dicatur, Gaza futura tumulum sempiternum. Quod solvitur ita, Antiquæ Civitatis locum vix fundamentorum præbere vestigia; hanc autem quæ nunc cernitur in alio loco pro illâ quæ corruit ædificatam*. Hæc de suo Hieronymus, non ex Eusebio qui dixerat, Μέτεν δὲ αἰστέπ ἐπιστήμη πόλις τῆς Παλαστίνης.

XI. In viâ autem ab Hierosolymis ad Gazam ducente, Ecce vir Æthiops Eunuchus potens, seu dynastes, Candaces Reginae Æthiopiæ qui erat super omnes gazas ejus. Καὶ γὰρ γεωγράφος ἐκράτει τὸ παλαῖον, ut observat Chry.

Chrysostomus. Et ante eum Eusebius : Κατὰ π πατέροι
 ἡμῶν ὑπὸ γυναικὸς τῆ ἔθνους εἰσὶν νυν βασιλευσσομένη.
 Et quidem in Æthiopiā Reginæ hoc præcipuè nomine
 gaudebant. Plinius Hist. l. 6. c. 29. de Meroe : Regnare
 tæminam Candacen, quod nomen multis jam annis ad
 Reginas transiit. Et Strabo 23 annis ante Æram Chri-
 stianam, 57 ante hunc Eunuchii adventum, Τύτων δὲ ἦσαν
 καὶ οἱ τῆς βασιλείας τρανήγοι τῆς Καυδάκης ἡ καὶ ἡμᾶς
 ἠρξεν τῆς Αἰθιοπίας ἀνδραχὴ πρὸς γυνή, l. 17. Et Νάπατα
 tradit fuisse τὸ βασιλεὺς Καυδάκης. Dio Ταπάνω vocat.
 Napata autem, tradente Stephano, Civitas Libyes juxta
 Æthiopiam, quam Neronis exploratores à Meroe distan-
 tem prodiderunt CCCLX. M. ut testatur Plinius. Hæc
 igitur eadem esse vix potuit Candace quæ cum Augusto
 pacem iniit, sed certè quæ ei proxima Æthiopiæ Regina.
 Æthiopiæ scilicet Ægypto conterminæ: In Meroe igitur
 Æthiopiæ Ægypto conterminæ regnabat Candace, cujus ga-
 zis præerat Eunuchus quidam Æthiops, qui Religionis causâ
 Hierosolyma, ut fieri solebat, pervenerat. Ab urbe autem re-
 versus Gazam tendebat, ut inde Ægyptum ab Ægypto
 Meroen peteret.

XII. Occurrit huic Philippus in curru suo Isaiam le-
 genti, locumque de agno occiso exposuit, & evangeli-
 zavit ei Jesum; ipsum, profitentem se credere filium Dei
 esse Jesum Christum, baptizavit. Unde Hieronymus
 Ep. 103. *O mira doctoris virtus! Eadem horâ credit Eunuchus,
 baptizatur, & fidelis & sanctus factus est, ac de
 Discipulo Magister, plus in deserto fonte Ecclesiæ quàm in
 aurato Synagogæ templo reperit.* Fontem autem in quo
 baptizatus est, tradunt fuisse prope Bethsurun. Ita certè
 Eusebius πρὸς τόπων. Καὶ ἐστὶ νυν καὶ Βηθσορὺν ὑπὸ Αἰλίας
 εἰς Χερσὺν ἐν εἰκοσι σημείοις, ἧστα καὶ πηγὴ ὑπὸ ὄρους ἐξίῃσα
 λέγεται ἐν ἡ λέγεται ὁ Εὐνὺχος Καυδάκης βεβαπτίσθαι
 ὑπὸ Φιλίππου. Hoc est, Interprete S. Hieronymo; *Et est
 hodie*

hodie Bethsoron vicus euntibus nobis ab Ælià Chebron in vicefimo lapide; juxta quem fons ad radices montis ebulliens ab eadem à quâ gignitur sorbetur humo. Et Apostolorum Acta referunt Eunuchum Candaces Reginae in hoc esse baptizatum à Philippo. Ubi duo notanda sunt, primò Hieronymum addidisse, ab eadem in quâ gignitur sorbetur humo, quod ipse ex suâ notitiâ addere potuit; Secundò Apostolorum Acta hoc referre, quod nec Eusebius dixit, nec in Actis reperitur. Atque ita Eunuchus Discipulus Christi jam factus ibat viam suam gaudens, nempe in Æthiopiam profectus est, Religione Christi imbutus, & tantâ felicitate exultans.

XIII. Et quidem Veterum nonnulli tradiderunt eum non tantum Discipulum, sed & Doctorem & Apostolum evasisse, adeoque per totam Æthiopiam Evangelium prædicasse. Primò Irenæus, ut solet, prudenter, l. 3. c. 12. Ipse Eunuchus credens, & statim postulans baptizari, dicebat, Credo filium Dei esse Jesum. Qui missus est in regiones Æthiopiæ prædicaturus quod & ipse crediderat. Hunc etiam, inquit Eusebius, πρῶτοι κατέχευον λόγον ὅτι ἐπὶ τῷ πάτριον παλινεσθῆναι γὰρ ἐναγγελίσασθαι τῷ θεῷ γινώσκοντες, ὅτι τῷ ζῴοντι ἐκ ἀνθρώπων τῷ σωτῆρι ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν. S. Hieronymus in Isai. cap. 53. Eunuchus Apostolus genti Æthiopum missus est. Sed quid Eunuchus Æthiopibus prædicaverit, omnino ignoratur: nam post tria Sæcula nulla in Æthiopiâ Christianæ Religionis vestigia inventa sunt.

XIV. Eunuchus ab aquis redeunte Spiritus Domini rapuit Philippum, inventusque est in Azoto: unde pertransiens evangelizabat civitatibus cunctis donec veniret Cæsaream.

k

XV. Interea

XV. Interea Saulus etiam Damasci aliquos ad fidem conversos fuisse audiverat, inter quos Ananias fuit: *Et adhuc spirans minarum & cædis in Discipulos Domini accessit ad principem Sacerdotum. Et petiit ab eo Epistolas in Damascum ad Synagogas, ut si quos invenisset hujus viæ viros ac mulieres vivos perduceret. Hujus, inquam, viæ, ut loquitur vetus Interpres; ut Beza, hujus Sectæ. Sed Græcè tantum ὁ δὲ ὄντας. Nam qui Christo credebant, antequam Christiani appellarentur Antiochiæ, variis nominibus describebantur, ut nunc οἱ πιστεύοντες, nunc οἱ μαθηταί, ita etiam aliquando οἱ ὁ δὲ. Doctrinam enim Christi appellabant viam Domini, ut Act. 18. 26 Ἀκριβέστεροι αὐτῷ ἐξέθετο τὴν ὁ δὲ ὁ δὲ, atque etiam simpliciter viam, ut Act. 19. 9. Κακολογεῖς τὴν ὁ δὲ ὁ δὲ ὁ δὲ ὁ δὲ. 28. ejusdem Capituli, Ἐγὼ τοὺς πάρεχοντες οὐκ ὁ δὲ ὁ δὲ. Denique ita ipse S. Paulus locutus est, Cap. 22. ver. 4. Ταύτῃ τῇ ὁ δὲ ὁ δὲ ὁ δὲ ὁ δὲ ὁ δὲ.*

Querit, in Margine, Cæsariensis, An potius Sauli conversio ad annum sequentem pertineret, Jan. 25. propter Martyrologia? Sed hanc sententiam sequitur in Annalibus Paulinus.

XVI. Cum autem Saulus hæc autoritate armatus Damascum pergeret, subito de cælo fulgore circumfusus præstrictus est, & voce etiam auditâ jussus est Damascum proficisci. Gloriâ autem lucis circumfusæ occæcatus, & à suis manuductus venit Damascum, ibique per triduum [mansit] cæcus & jejunans. Tum verò Ananias ad eum à Domino missus, visum illico restituit, eumque baptizavit. Itaque factus est ex Persecutore Apostolus, hoc est, Testis apud omnes homines eorum quæ vidit & audivit. Hic enim erat officii Apostolici peculiaris character, ut iis quæ ipsi viderant atque audiverant de Christo testimonium perhiberent, tanquam & oculati, & auriti.

XVII. Quid Damasci Saulo jamjam converso à Domino revelatum sit, in Actis minimè legimus: sed ex iis quæ ipse in Epistolâ ad Galatas, de Apostolatu suo agens, immediatè post

post conversionem se fecisse testatur, apparet: fecit enim sine dubio id quod à Domino ei tum præscriptum est. Hoc autem erat ut non conferret cum carne & sanguine, hoc est, cum homine ullo; neque rediret Hierosolyma ad eos qui ante ipsum fuerunt Apostoli, sed in Arabiam potius, ubi Evangelii scientiam acciperet, non ab homine edoctus, sed ex revelatione Jesu Christi.

XVIII. Secessit itaque Saulus in Arabiam aliquantisper, hoc est, in loca Damasco proxima, quæ Arabiæ deserta vocabantur.